

Konrad Cichocki

**τὸ λεξικόν
ἐλληνικῶ-πολωνικόν**

**słownik
starogrecko-polski**

α

- ▶ ἀγαθόν, ἀγαθοῦ, τὸ – dobro
- ▶ ἀγαθός, ἀγαθή, ἀγαθόν – dobry
- ▶ ἀγαθῶς *adv.* – dobrze
- ▶ ἄγαλμα, ἀγάλματος, τὸ – posąg, statua, rzeźba, malowidło, portret, obraz, wizerunek
- ▶ Ἀγαμέμνων, Ἀγαμέμνονος, ὁ – Agamemnon (*naczelny wódz wyprawy Greków na Troję*)
- ▶ ἄγαν *adv.* – bardzo, za dużo, zbyt wiele, zbyt, nazbyt, nadmiernie
- ▶ ἀγανακτῶ / ἀγανακτέω, PPA ἀγανακτῶν, ἀγανακτοῦσα, ἀγανακτοῦν, PPM-P ἀγανακτούμενος, ἀγανακτουμένη, ἀγανακτούμενον – być gwałtownie wzruszonym / poruszonym; być oburzonym, oburzać się (na kogoś, z *dat.*)
- ▶ ἀγαπῶ / ἀγαπάω, *aor. act. ἠγάπησα* – *trans.* cenić, lubić, pagnąć, miłować; *intrans.* być zadowolonym, zadawać się, cieszyć się (czymś, z *part., inf., dat.*)
- ▶ ἀγγελία, ἀγγελίας, ἡ – wiadomość, wieść
- ▶ ἀγγέλλω, *aor. act. ἠγγείλα* – zawiadomić, oznajmić, przynieść wiadomość, zwiastować
- ▶ ἄγγελος, ἀγγέλου, ὁ – poseł, posłaniec, zwiastun; anioł
- ▶ ἀγείρω, *imperf. act. ἤγειρον* – zbierać, gromadzić
- ▶ ἄγευστος, ἄγευστον – ten, który nie skosztował (czegoś, z *gen.*), bez jedzenia, nie obeznany, nieświadomy, nie spróbowany, niesmaczny
- ▶ ἀγήρατος, ἀγήρατον – wiecznie młody, nie starzejący się
- ▶ ἀγνοῶ / ἀγνοέω, PPA ἀγνοῶν, ἀγνοοῦσα, ἀγνοοῦν, *aor. act. ἠγνόησα*, PAA ἀγνοήσας, ἀγνοήσασα, ἀγνοήσαν, *imperf. act. ἠγνόουν* – *trans.* nie znać, nie poznawać; *intrans.* nie wiedzieć
- ▶ ἀγορά, ἀγορᾶς, ἡ – plac, rynek, targ
- ▶ ἄγριος, ἀγρία, ἄγριον – dziki, surowy, okrutny, zajadły, złośliwy
- ▶ ἀγρίως – dziko, surowo, okrutnie, zajadle, złośliwie < *adverbium – przysłówek* >
- ▶ ἀγριώτατα *adv.* – najdzikszej, najsurowiej, najokrutniej, najzajadlej, najzłośliwiej (*stopień najwyższy od ἀγρίως*)
- ▶ ἀγριώτατος, ἀγριώτατα, ἀγριώτατον *adi.* – najdzikszy, najsurowszy, najokrutniejszy, najzajadlejszy, najzłośliwszy (*stopień najwyższy od ἄγριος*)
- ▶ ἀγριώτερον *adv.* – bardziej dziko, surowiej, okrutniej, zajadlej, złośliwiej (*stopień wyższy od ἀγρίως*)
- ▶ ἀγριώτερος, ἀγριώτερα, ἀγριώτερον *adi.* – dzikszy, surowszy, okrutniejszy, zajadlejszy, złośliwszy (*stopień wyższy od ἄγριος*)
- ▶ ἄγρικός, ἄγρικόν – mieszkający na wsi; wiejski; prosty, prostacki
- ▶ ἀγρός, ἀγροῦ, ὁ – pole
- ▶ ἄγω, PPA ἄγων, ἄγουσα, ἄγον, *imperf. act. ἤγον*, *aor. act. ἤγαγον*, PAA ἀγαγών, ἀγαγοῦσα, ἀγαγόν, *imperf. act. ἤγον* – prowadzić; nosić; zabierać; przyprowadzać; obchodzić (np. święto), spędzać (np. czas), wieść (np. żywot), dowodzić / przewodzić (np. wojsku); ὑπὸ ζυγὸν ἄγω – wprowadzać pod jarzmo, zaprzęgać; ἄγε – nuże!, żywo!, dalej!
- ▶ ἀγών, ἀγῶνος, ὁ – zawody; zgromadzenie
- ▶ ἀγωνίζομαι – rywalizować, konkurować, współzawodniczyć
- ▶ Ἀδεϊμάντος, Ἀδεϊμάντου, ὁ – Adeimantos

- ▶ ἀδελφός, ἀδελφοῦ, ὁ – brat
- ▶ ἄδηλος, ἄδηλον – niewidzialny, niewidoczny, ukryty, tajny
- ▶ ἀδικέω, aor. act. ἠδίκησα – skrzywdzić, źle czynić, popełnić występki
- ▶ ἀδύνατος, ἀδύνατον – nie mogący / niezdolny (do czegoś, z inf.), nie nadający się; niemożliwy, nieprawdopodobny
- ▶ ἀεί adv. – zawsze
- ▶ ἀείδω / ᾄδω, imperf. act. ᾄδον – śpiewać, opiewać, wielbić (kogoś, coś, z acc.)
- ▶ ἄζω, praes. med.-pass. ἄζομαι – act. krzyczeć, płakać, jęczeć, wzdychać; med.-pass. prowadzić, zaprowadzić, zabrać
- ▶ ἀθάνατοι, ἀθανάτων, οἱ – wojsko stałe
- ▶ ἀθάνατος, ἀθανάτη, ἀθάνατον – nieśmiertelny, wieczny, nieustanny
- ▶ Ἀθηνᾶ, Ἀθηνᾶς, ἡ – Atena (córnka Zeusa, bogini mądrości, sztuki i sprawiedliwej wojny)
- ▶ Ἀθήναζε – do Aten < adverbium – przysłówek >
- ▶ Ἀθῆναι, Ἀθηνῶν, αἱ – Ateny
- ▶ Ἀθηναῖος, Ἀθηναία, Ἀθηναῖον – ateński
- ▶ Ἀθηναῖος, Ἀθηναίου, ὁ – Ateńczyk
- ▶ Ἀθήνησιν adv. – w Atenach
- ▶ ἄθλιος, ἀθλία, ἄθλιον – biedny, nędzny, nieszczęsny
- ▶ ἀθυμῶ / ἀθυμέω – nie mieć odwagi, upadać na duchu, zniechęcać się
- ▶ αἰαῖ – ach!, och! < interiectio – wykrzyknienie >
- ▶ Αἰαία, Αἰαίης, ἡ – Ajaja, Eea (greckiej wyspa zamieszkiwana przez Kirke, na której Odyseusz spędził rok podczas swojej tułaczki) la ▶ Aeaea, -ae f
- ▶ Αἰγαῖος, Αἰγαίου, ὁ / Αἰγαῖον, Αἰγαίου, τὸ – Morze Egejskie
- ▶ Αἰγεύς, Αἰγέως, ὁ – Egeusz (król Aten, ojciec Tezeusza)
- ▶ αἰγιαλός, αἰγιαλοῦ, ὁ – plaża, wybrzeże
- ▶ Αἴγυπτος, Αἰγύπτου, ἡ – Egipt
- ▶ Αἴγυπτος, Αἰγύπτου, ὁ – Nil (rzeka)
- ▶ αἰδοῖον, αἰδοίου, τὸ – wstyd; pl. narządy płciowe
- ▶ αἶξ (αἶξ), αἰγός, ὁ / ἡ – kozioł, koza
- ▶ Αἰόλος, Αἰόλου, ὁ – Eol, Ajolos (władca wiatrów oraz wyspy Eolii)
- ▶ αἰρῶ / αἰρέω, PPA αἰρῶν, αἰροῦσα, αἰροῦν, aor. act. εἶλον, PAA ἐλών, ἐλοῦσα, ἐλόν – zdobyć, zdobywać, pokonać, zgładzić; uchwycić, pojąć; wziąć, ująć
- ▶ αἶρω < dialekt attycki > / ἀείρω < dialekt joński >, aor. act. ἤρα – podnosić, brać, zabierać, usuwać
- ▶ αἰσθάνομαι, aor. med. ἤσθόμην – spostrzegać, pojmować, rozumieć
- ▶ Αἰσχύλος, Αἰσχύλου, ὁ – Ajschylos (jeden z najwybitniejszych tragików ateńskich, powszechnie uważany za twórcę tragedii greckiej)
- ▶ αἰτία, αἰτίας, ἡ – powód, przyczyna; oskarżenie, wina, odpowiedzialność
- ▶ αἴτιος, αἰτία, αἴτιον – winny, odpowiedzialny
- ▶ αἰτῶ / αἰτέω, PPA αἰτῶν, αἰτοῦσα, αἰτοῦν, aor. act. ἤτησα, PAA αἰτήσας, αἰτήσασα, αἰτήσαν – prosić, żądać (coś / od kogoś, z acc.)
- ▶ ἀκίνητος, ἀκίνητον – nieruchomy

- ▶ ἀκολουθῶ / ἀκολουθέω, PPA ἀκολουθῶν, ἀκολουθοῦσα, ἀκολουθοῦν, aor. act. ἠκολούθησα, PAA ἀκολουθήσας, ἀκολουθήσασα, ἀκολουθήσαν – iść za kimś (z dat., LUB μετά + gen.), towarzyszyć; być posłusznym, naśladować
- ▶ ἀκούω, PPA ἀκούων, ἀκούουσα, ἀκούον, aor. act. ἤκουσα, PAA ἀκούσας, ἀκούσασα, ἀκούσαν, imperf. act. ἤκουον – słuchać (kogoś, z gen.), słyszeć (o kimś, z acc.)
- ▶ ἀκριβῶς – dokładnie
- ▶ ἄκρον, ἄκρου, τὸ – szczyt (góry), czubek, przylądek
- ▶ Ἀκρόπολις, Ἀκροπόλεως, ἡ – Akropol (*miasto w Grecji*)
- ▶ ἀκτή, ἀκτῆς, ἡ – brzeg morski, wybrzeże, skalisty brzeg
- ▶ ἀκτίς, ἀκτῖνος, ἡ – promień, blask
- ▶ ἀλεκτρυόν, ἀλεκτρυόνος, ὁ / ἡ – kogut / kura
- ▶ ἀλήθεια, ἀληθείας, ἡ – prawda, prawdziwość, rzeczywistość, szczerłość
- ▶ ἀληθές, ἀληθοῦς, τὸ – prawda
- ▶ ἀληθέστατα adv. – najprawdziwiej (*stopień najwyższy od ἀληθῶς*)
- ▶ ἀληθέστατος, ἀληθεστάτη, ἀληθέστατον adi. – najprawdziwszy, najbardziej prawdomówny (*stopień najwyższy od ἀληθής*)
- ▶ ἀληθέστερον adv. – prawdziwiej (*stopień wyższy od ἀληθῶς*)
- ▶ ἀληθέστερος, ἀληθεστέρα, ἀληθέστερον adi. – prawdziwszy, prawdomówniejszy (*stopień wyższy od ἀληθής*)
- ▶ ἀληθής, ἀληθές – prawdziwy, nie ukryty, nie tajony; prawdomówny, staranny
- ▶ ἀληθῶς – prawdziwie, doprawdy, naprawdę, zaprawdę
- ▶ ἄλλις – wystarczająco, obficie, dostatecznie, aż nadto, dosyć (czegoś, z gen.) < adverbium – przysłówek >
- ▶ Ἀλκίνοος / Ἀλκίνοος, Ἀλκινόου, ὁ – Alkinoos (*król Feaków mieszkających na wyspie Scherii, ojciec Nauzyki*)
- ▶ ἀλλά – ale, lecz
- ▶ ἀλλαντοπώλης, ἀλλαντοπώλου, ὁ – sprzedawca / producent kiełbas, kiełbasiarz
- ▶ ἀλλᾶς, ἀλλᾶντος, ὁ – kiełbasa
- ▶ ἀλλήλω (ἀλλήλων), ἀλλήλα, ἀλλήλω – nawzajem, wzajemnie, na przemian; między sobą (z dat.); jeden drugiego / jedna drugą / jedno drugie
- ▶ ἄλλος, ἄλλη, ἄλλο – inny, drugi
- ▶ ἀλλότριος, ἀλλοτρία, ἀλλότριον – cudzy, cudzoziemski, obcy
- ▶ ἄλουτος, ἄλουτον – brudny, nie umyty, nie wykąpany
- ▶ ἅμα – jednocześnie, razem, w tym samym czasie
- ▶ ἅμαξα, ἀμάξης, ἡ (ἅμαξα, ἀμάξης, ἡ) – wóz (czterokołowy)
- ▶ ἀμαρτάνω, aor. act. ἤμαρτον – chybić celu / nie trafić (z gen.)
- ▶ ἄμαχος, ἄμαχον – nie walczący, nie wojowniczy, nie biorący udziału w walce; ἄμαχον ἐστί + inf. – jest rzeczą niemożliwą
- ▶ Ἀμβροσία, Ἀμβροσίας, ἡ – Ambrozja
- ▶ ἄμεινον adv. – lepiej, dzielniej, korzystniej (*stopień wyższy od εὖ*)
- ▶ ἀμείνων, ἄμεινον adi. – lepszy, dzielniejszy, korzystniejszy, cenniejszy (*stopień wyższy od ἀγαθός*)
- ▶ ἀμέλω – doić (np. mleko)

- ▶ **ἀμελῶ / ἀμελέω, aor. act. ἡμέλησα** – nie dbać, nie troszczyć się (o coś, z *gen.*), nie przejmować się; **ἀμέλει** – na pewno, bez wątpienia, oczywiście, w każdym razie
- ▶ **ἄμπελος, ἀπέλου, ἡ Jurewicz [ἄμπελος, ἀμπέλου, ὁ Miraglia / Bórri]** – winna latorośl, winorośl
- ▶ **ἀμύνω, PPA ἀμύνων, ἀμύνουσα, ἀμῦνον, aor. act. ἤμυνα, PAA ἀμύνας, ἀμύνασα, ἀμῦναν, imperf. act. ἤμυνον** – bronić, odpierać, odpędzać (kogoś, z *acc.* – od czegoś/kogoś, z *gen.* lub z *dat.*), pomagać (komuś, z *dat.*)
- ▶ **ἀμφίπολος, ἀμφίπολου, ἡ** – służebnica, służebna, powiernica
- ▶ **ἄν partic.** – *partykula używana ze wszystkimi trybami czasownika, wyraża ograniczenie lub warunek danej czynności; z con. wyraża czynność przyszlą*
- ▶ **ἀνά (z acc.)** – na, wzdłuż, przez « *praepositio – przyimek* »
- ▶ **ἀναβαίνω, PPA ἀναβαίνων, ἀναβαίνουσα, ἀναβαῖνον, aor. act. ἀνέβην, PAA ἀναβάς, ἀναβᾶσα, ἀναβάν** – wchodzić (*iść w górę*), iść (*w głąb kraju*)
- ▶ **ἀναβλέπω, aor. act. ἀνάβλεψα, fut. med. ἀναβλέψω** – spojrzeć w górę (w twarz, w oczy), spojrzeć, znów zobaczyć
- ▶ **ἀναγκάζω, aor. act. ἠνάγκασα** – zmusić, zmuszać, wymóc, narzucić
- ▶ **ἀνάγκη, ἀνάγκης, ἡ** – przymus, konieczność, wyższa konieczność, przeznaczenie; **ἀνάγκη ἔχειν** – być zmuszonym koniecznością
- ▶ **ἄναξ, ἄνακτος, ὁ** – pan, władca, mocarz, król
- ▶ **ἀναπαύω** – *act.* zatrzymać, powstrzymać, zaprzestać; odpocząć; *med.-pass.* odpoczywać (po czymś, z *gen.*), spać, leżeć
- ▶ **ἀναπηδῶ / ἀναπηδάω** – podskoczyć, zerwać się, skoczyć
- ▶ **ἀναπνέω** – brać oddech, wdychać, odetchnąć, oddychać
- ▶ **ἀναρίθμητος, ἀναρίθμητη, ἀναρίθμητο** – niezliczony, niepoliczalny, niezmierny
- ▶ **ἄνασσα, ἀνάσσης, ἡ** – pani, władczyni, królowa
- ▶ **ἀναστρέφω** – *trans.* przewrócić, obalić; *intrans.* zawrócić
- ▶ **ἀνατέλλω, PPA ἀνατέλλων, ἀνατέλλουσα, ἀνατέλλον, aor. act. ἀνέτειλα, PAA ἀνατείλας, ἀνατείλασα, ἀνατείλαν** – wschodzić, pokazywać się
- ▶ **ἀνατίθημι, aor. med. ἀνεθέμην** – ofiarować jako wotum / poświęcić (coś, z *acc.* – komuś, z *dat.*), kłaść, powierzać
- ▶ **ἀνατρέχω, aor. act. ἀνέδραμον** – wracać, biec pod górę, biec z powrotem, cofać się; skoczyć
- ▶ **ἀναχωρέω, aor. act. ἀνεχώρησα, imperf. act. ἀνεχώρουν** – cofać się, powracać, wycofać się
- ▶ **ἀνδρεία, ἀνδρείας, ἡ** – męstwo, odwaga, *pl.* męzne czyny
- ▶ **ἀνδρείος, ἀνδρεία, ἀνδρεῖον** – męzny, odważny
- ▶ **ἀνδρειότατα adv.** – najmężniej, najodważniej, najdzielniej (*stopień najwyższy od ἀνδρείως*)
- ▶ **ἀνδρειότατος, ἀνδρειοτάτη, ἀνδρειότατον adi.** – najmężniejszy, najodważniejszy (*stopień najwyższy od ἀνδρείος*)
- ▶ **ἀνδρειότερον adv.** – męźniej, odważniej (*stopień wyższy od ἀνδρείως*)
- ▶ **ἀνδρειότερος, ἀνδρειότερα, ἀνδρειότερον adi.** – męźniejszy, odważniejszy (*stopień wyższy od ἀνδρείος*)
- ▶ **ἀνδρείως** – męźnie, odważnie, dzielnie

- ▶ **ἀνδρίζω** – uczynić / zrobić mężczyzną, hartować; zmęźnić; okazać się mężczyzną
- ▶ **ἀνδρῶν, ἀνδρῶνος, ὁ** – andron (*reprezentacyjne pomieszczenie dla mężczyzn w domu greckim, przeznaczone przede wszystkim na sympozjony*)
- ▶ **ἀνεγείρω** – *act.* obudzić; *med.-pass.* obudzić się, podnieść się
- ▶ **ἀνέλκω / ἀνελκῶ** – wyciągać, ciągnąć do góry, wywlekać, naciągać
- ▶ **ἄνεμος, ἀνέμου, ὁ** – wiatr, bryza, wichura
- ▶ **ἄνευ** (z *gen.*) – bez, oddzielnie, z dala, od, oprócz, poza, wyjąwszy
- ▶ **ἀνευρίσκω** – odkryć, odnaleźć
- ▶ **ἀνέχω** – podnosić się, powstawać
- ▶ **ἀνήρ, ἀνδρός, ὁ** – mężczyzna; mąż; człowiek
- ▶ **ἄνθος, ἄνθους (ἄνθεος), τὸ** – kwiat
- ▶ **ἀνθρώπινος, ἀνθρωπίνη, ἀνθρώπινον** – ludzki, człowieczy
- ▶ **ἄνθρωπος, ἀνθρώπου, ὁ** – człowiek
- ▶ **ἀνίστημι, aor. act. ἀνέστην, PAA ἀναστάς, ἀναστᾶσα, ἀναστάν** – wstać, powstać
- ▶ **ἀνόητος, ἀνοητή, ἀνοητόν** – nierozsądny, głupi, nie rozumiejący
- ▶ **ἀνοίγνυμι, imperf. act. ἀνέωγον** – otworzyć
- ▶ **ἀνοίγω / ἀνοίγνυμι, fut. act. ἀνοίξω** – otwierać, otworzyć
- ▶ **ἀνοικοδομέω** – odbudować, zamurować
- ▶ **ἀντέχω** – opierać się / oprzeć się (komuś / czemuś, z *dat.*), wytrzymać, wytrwać
- ▶ **ἀντιτάττω [dialekt joński: ἀντιτάσσω], aor. act. ἀντετάξα** – *act.* ustawić w szyku naprzeciw, stanąć przeciwko, przeciwstawić (kogoś, z *acc.* – komuś, z *dat.*); *med.* przeciwstawić się, sprzeciwić się
- ▶ **ἄντρον, ἄντρου, τὸ** – jaskinia, pieczara, grotta
- ▶ **ἄνω** – do góry, na górę, wzwyż
- ▶ **ἄνωγα, PPA ἀνώγων, ἀνώγουσα, ἄνωγον, aor. act. ἤνωξα, PAA ἀνώξας, ἀνώξασα, ἀνώξαν** (*czasownik w formie perfectum ze znaczeniem w praesentis*) – nakazywać, nakłaniać, wzywać, zachęcać
- ▶ **ἄξιος, ἀξία, ἄξιον** – wart (czegoś, z *gen.*), cenny, wartościowy, zasługujący (na coś, z *gen.* lub z *dat.*)
- ▶ **ἀξιώω** – uważać za godne / słuszne (kogoś / coś, z *acc.* za godne z *gen.*), twierdzić, być zdania
- ▶ **ἄοκνος, ἄοκνον** – niestrudzony, gorliwy
- ▶ **ἅπας, ἅπασα, ἅπαν** – wszystek, cały, całkowity, każdy; *pl.* wszyscy razem, wszystko
- ▶ **ἄπειμι [ἀπο (od) + εἶμι (iść)]** – być z dala, być oddalonym (od kogoś / czegoś, z *gen.*), być nieobecny, odejść, odchodzić, odjechać, powrócić; **ἕως ἄν ἄπης** – tak długo, jak cię nie ma; *con. 2 pers. sg.: ἄπης*
- ▶ **ἄπειρος, ἄπειρον** – niedoświadczony, ignorancki, nieskończony, bezgraniczny, niezliczony; **ἄπειρος εἶμι** – być niedoświadczonym (w czymś / gdzieś, z *gen.*)
- ▶ **ἀπελάυνω [ἀπό (od) + ἐλάυνω (pędzić)]** – odpędzać, wygnać, usunąć
- ▶ **ἄπερ** – jak, podobnie < *adverbium – przysłówek* >
- ▶ **ἀπέραντος, ἀπέραντον** – nieskończony, niezliczony
- ▶ **ἀπέρχομαι, PPM-P ἀπερχόμενος, ἀπερχομένη, ἀπερχόμενον, aor. act. ἀπήλθον, PAA ἀπελθών, ἀπελθοῦσα, ἀπελθόν** – odejść, oddalić się

- ▶ **ἀπέχω**, PPA **ἀπέχων**, **ἀπέχουσα**, **ἀπέχον**, *aor. act.* **ἀπέσχον**, PAA **ἀποσχών**, **ἀποσχοῦσα**, **ἀποσχόν**, *imperf. act.* **ἀπειχόν** – *trans.* powstrzymywać się (od czegoś z *gen.*, od kogoś z *dat.*); *intrans.* być oddalonym / dalekim (od czegoś, z *gen.*)
- ▶ **ἀπό**, *elizja: ἀφ’* (z *gen.*) *praep.* – od (*kogoś, czegoś*), z (*czegoś*); (*ruch skądś*) od, z
- ▶ **ἀποβάλλω**, *aor. act.* **ἀπέβαλον** – wyrzucać, zrzucać, odrzucać
- ▶ **ἀποβλέπω**, *aor. act.* **ἀπέβλεψα** – spoglądać, przypatrywać się z podziwem / z zachwytem, odwracać wzrok (od czegoś, z *gen.*)
- ▶ **ἀποθνήσκω**, PPA **ἀποθνήσκων**, **ἀποθνήσκουσα**, **ἀποθνήσκον**, *aor. act.* **ἀπέθανον**, PAA **ἀποθανών**, **ἀποθανοῦσα**, **ἀποθανόν** – *act.* umrzeć, zginąć; *pass.* być zabitym, zginąć, ponieść śmierć
- ▶ **ἀποκαλύπτω**, *fut. act.* **ἀποκαλύψω** – odkryć, odsłonić, objawić, wyjawić
- ▶ **ἀποκρίνω** / **ἀποκρίνομαι**, *aor. act.* **ἀπέκρινα**, *aor. med.* **ἀπεκρινάμην** – *act.* oddzielać, rozdzielać; *med.-pass.* odpowiadać (komuś, z *dat.*)
- ▶ **ἀποκτείνω** [**ἀπο** (od) + **κτείνω** (zabić)], *aor. act.* **ἀπέκτεινα**, PAA **ἀποκτείνας**, **ἀποκτείνασα**, **ἀποκτεῖναν** – zabijać
- ▶ **ἀπολείπω**, PPA **ἀπολείπων**, **ἀπολείπουσα**, **ἀπολείπον**, *aor. act.* **ἀπέλιπον**, PAA **ἀπολιπών**, **ἀπολιποῦσα**, **ἀπολιπόν** – *act.* pozostawić, porzucić, opuścić; *med.-pass.* być pozostawionym, pozostać w tyle
- ▶ **ἀπόλλύω** [**ἀπόλλυμι**], *aor. act.* **ἀπόλεσα**, PAA **ἀπολέσας**, **ἀπολέσασα**, **ἀπολέσαν** – zniszczyć, zgubić, zabić
- ▶ **Ἀπόλλων**, **Ἀπόλλωνος**, **ὁ** – Apollo (*syn Zeusa i Leto; bóg piękna, muzyki, wróżb, prawdy, patron sztuki i poezji, przewodnik Muz i charyt*)
- ▶ **ἀπολύω** – uwolnić, oswobodzić
- ▶ **ἀπονέμω**, *aor. act.* **ἀπένειμα** – podzielić, rozdzielić, przydzielić
- ▶ **ἀποπέμπω**, *aor. act.* **ἀπέπεμψα** – odesłać, wysłać, wyprawiać, odprawić
- ▶ **ἀποπλέω**, PPA **ἀποπλέων**, **ἀποπλέουσα**, **ἀποπλέον**, *aor. act.* **ἀπέπλευσα** – odpływać, przepływać, wrócić drogą morską
- ▶ **ἀπορία**, **ἀπορίας**, **ἡ** – trudność, bieda, kłopot, zakłopotanie, kwestia sporna
- ▶ **ἀπορῶ** / **ἀπορέω**, *aor. act.* **ἠπόρησα**, *imperf. act.* **ἠπόρουν** – być zakłopotanym, być bezradnym, być w kłopotcie, nie wiedzieć
- ▶ **ἀποτέμνω**, *aor. act.* **ἀποταμον** – odciąć, oddzielić, odłączyć, amputować
- ▶ **ἀποτρέπω**, *aor. act.* **ἀπέτρεψα**, *aor. med.* **ἀπετρεψάμην** – *act.* odwracać; *med.-pass.* zwrócić się, odwrócić się
- ▶ **ἀποφεύγω**, *aor. act.* **ἀπεφύγον** – uciec, uciekać, uniknąć, umknąć
- ▶ **ἀποχωρῶ** / **ἀποχωρέω** [**ἀπό** (od, z) + **χωρῶ** / **χωρέω** (iść naprzód)], *aor. act.* **ἀπεχώρησα** – odchodzić, oddalać się, ustępować, wycofywać się
- ▶ **ἄπτω** – przywiązać, uwiązać, połączyć
- ▶ **ἄπω** (**ἄπωθεν**) – z daleka, z dala
- ▶ **ἄρα** – więc, toteż, zatem, przeto
- ▶ **ἄρα** *partic.* – czy? (*partykuła wprowadzająca pytania*)
- ▶ **ἀργός**, **ἀργή**, **ἀργόν** – leniwy, nie pracujący na roli, leżący odłogiem
- ▶ **Ἄργος**, **Ἄργους**, **ὁ** – Argos < *nazwa własna, imię psa Filipa* >
- ▶ **Ἄργος**, **Ἄργους**, **τὸ** – Argos (*miasto na Peloponezie, w Argolidzie*)
- ▶ **ἀργύριον**, **ἀργυρίου**, **τὸ** – srebro, moneta srebrna; w *pl.* pieniądze, gotówka

- ▶ ἀργυροῦς, ἀργυρᾶ, ἀργυροῦν [ἀργύρεος, ἀργυρέα, ἀργύρεον] – srebrny
- ▶ ἀρετή, ἀρετῆς, ἡ – zaleta, doskonałość, dobroć, dzielność, cnota, chwała
- ▶ Ἀριάδνη, Ἀριάδνης, ἡ – Ariadna (*córka króla Krety Minosa i Pazyfae*)
- ▶ ἀριθμός, ἀριθμοῦ, ὁ – liczba
- ▶ ἄριστα *adv.* – najlepiej (*stopień najwyższy od ἀγαθῶς*)
- ▶ ἀριστερά, ἀριστερᾶς, ἡ – lewa ręka; ἐν ἀριστερᾶ – po lewej ręce, na lewo
- ▶ ἀριστερός, ἀριστερά, ἀριστερόν – lewy
- ▶ ἄριστος, ἀρίστη, ἀριστον *adi.* – najlepszy (*stopień najwyższy od ἀγαθῶς*)
- ▶ ἀρκῶ / ἀρκέω – *act.* zadowolić, wytrzymać; *med.-pass.* zadowolić się (czymś, z *dat.*), wystarczyć, być w stanie
- ▶ ἄροτος, ἀρότου, ὁ – łan zboża, pole, plon, orka, uprawa
- ▶ ἀροτρεύω – orać
- ▶ ἄροτρον, ἀρότρου, τὸ – pług
- ▶ ἀρπάζω – porwać, schwycić
- ▶ Ἄρτεμις, Ἀρτέμιδος, ἡ – Artemida (*bogini łowów, zwierząt i przyrody, lasów, gór i roślinności; uważana również za boginię płodności; utożsamiana z rzymską Dianą*)
- ▶ Ἄρτεμισιον, Ἀρτεμισίου, τὸ – Artemizjum, Artemizjon (*nazwa północnej części wybrzeża wyspy Eubei, stawnej z bitwy morskiej u przylądka Artemizjon, która została stoczona równocześnie z bitwą pod Termopilami w 484 r. przed Chr.; walczyli tam Grecy z flotą Kserksesa przez trzy dni ze zmiennym powodzeniem i ostateczny rezultat został nierozstrzygnięty*)
- ▶ ἀρχή, ἀρχῆς, ἡ – początek, rozpoczęcie; władza, pierwszeństwo, oddział wojska; ἀπὸ τῆς ἀρχῆς – od początku, na początku
- ▶ ἄρχω / ἄρχομαι, PPA ἄρχων, ἄρχουσα, ἄρχον, PPM-P ἀρχόμενος, ἀρχομένη, ἀρχόμενον, *aor. act.* ἤρξα, PAA ἄρξας, ἄρξασα, ἄρξαν, *aor. med.* ἤρξάμην, PAM ἀρξάμενος, ἀρξάμενη, ἀρξάμενον, *imperf. act.* ἤρχον – *act. / med.-pass.* zaczynać; rządzić, kierować, panować, przewodzić, być wodzem (z *dat.*)
- ▶ ἀσθενής, ἀσθενές – słaby, bezsilny, słabowity
- ▶ Ἀσία, Ἀσίας, ἡ – Azja, Anatolia (*kontynent lub kraina geograficzna w Turcji*)
- ▶ Ἀσκληπιός, Ἀσκληπιοῦ, ὁ – Asklepios (*bóg sztuki lekarskiej*)
- ▶ ἀσκός, ἀσκοῦ, ὁ – worek skórzany, bukłak do wina; skóra z sierścią, dudy
- ▶ ἀσπάζομαι, *aor. med.* ἤσπασάμην, PAM ἀσπασάμενος, ἀσπασάμενη, ἀσπασάμενον – powitać, przywitać, pozdrawiać, witać życzliwie, pożegnać, całować, ścisnąć
- ▶ ἀσπαίρω – dyszeć, drgać, podrygiwać; szamotać się, opierać się, stawiać opór
- ▶ ἀσπίς, ἀσπίδος, ἡ – tarcza
- ▶ ἀστός, ἀστοῦ, ὁ – obywatel, mieszczanin, mieszkaniec miasta lub państwa-miasta
- ▶ ἄστυ, ἄστεως, τὸ – miasto
- ▶ ἀσφαλής, ἀσφαλές – bezpieczny, stały, niewzruszony, niezachwiany, niezawodny
- ▶ Ἄσωπός, Ἄσωποῦ, ὁ – Asopos (*w mitologii greckiej bóg i uosobienie beockiej rzeki Asopos*)
- ▶ ἄτακτος, ἄτακτον – bezładny, nieregularny, nie na miejscu, chaotyczny
- ▶ Ἄτη, Ἄτης, ἡ – Ate (*córka Zeusa albo – w innych mitach – córka bogini niezgody Eris; uosobienie zaślepienia prowadzącego do zbrodni, jak i kary za złe czyny*)

- ▶ **ἀτιμάζω** – nie cenić, nie szanować, nie poważać, nisko cenić, gardzić, hańbić, pomiać
- ▶ **ἄτοπος, ἄτοπον** – niezwykle, dziwny, paradoksalny
- ▶ **ἀτραπός, ἀτραποῦ, ἡ** – ścieżka, dróżka, szlak, wąska droga
- ▶ **Ἀττική, Ἀττικῆς, ἡ** – Attyka (*kraina historyczna we wschodniej starożytnej Grecji, granicząca z Beocią oraz Megarą*)
- ▶ **ἀττικίζω** – mówić w dialekcie attyckim, mówić dialektem / językiem attyckim, mówić po attycku
- ▶ **ἀΐθις** – znów, znowu, ponownie
- ▶ **ἀύλή, ἀύλης, ἡ** – podwórze, dziedziniec, zagroda, dwór
- ▶ **ἀύλιον, ἀύλιου, τὸ** – zagroda, obora, stodoła, stajnia, owczarnia
- ▶ **ἀύξάνω** – powiększać, zwiększać
- ▶ **ἀύριον** – jutro, nazajutrz
- ▶ **ἀύτίκα** – natychmiast, zaraz
- ▶ **αὐτός, αὐτή, αὐτό** *pron.* – sam, sama, samo; on, ona, ono (*w przypadkach zależnych*)
- ▶ **αὐτουργός, αὐτουργοῦ, ὁ** *subst.* – rolnik
- ▶ **ἀφικνοῦμαι / ἀφικνέομαι** *v.*, **PPM-P ἀφικνούμενος, ἀφικνουμένη, ἀφικνούμενον**, *aor. med. ἀφικόμην (ἀφῖκόμην), PAM ἀφικόμενος, ἀφικομένη, ἀφικόμενον, imperf. med.-pass. ἀφικνούμην* – przychodzić, przybywać, zbliżać się
- ▶ **ἀφνειός, (ἀφνειά), ἀφνειόν** *adi.* – bogaty, zamożny, majątny, zasobny, obfity
- ▶ **ἀφοράω, aor. act. ἀπειδὸν** *v.* – ujrzeć, zobaczyć z dala, patrzeć na coś, oglądać, być zwróconym, odwracać się, być odwróconym plecami
- ▶ **ἄφρων, ἄφρον** *adi.* – głupi, bezmyślny, szalony, pozbawiony rozumu
- ▶ **ἀφύλακτος, ἀφύλακτον** *adi.* – nie strzeżony, bez straży, nie strzegący się, nie przezorny, nieostrożny
- ▶ **Ἀχαιός, Ἀχαιοῦ, ὁ** *subst.* – Achaj, Achajczyk (*członek plemienia starożytnej Achai w Grecji*), mieszkaniec Achai
- ▶ **ἄωρος, ἄωρον** – przedwczesny, niedojrzały, niestosowny; brzydki, niepiękny

β

- ▶ **βαδίζω, PPA βαδίζων, βαδίζουσα, βαδίζων, PPM-P βαδίζομενος, βαδίζομένη, βαδίζομενον, aor. act. ἐβάδισα, PAA βαδίσας, βαδίσασα, βαδίσαν, imperf. act. ἐβάδιζον** – iść
- ▶ **βαίνω, PPA βαίνων, βαίνουσα, βαῖνον, aor. act. ἔβην / ἔβαν, PAA βάς, βᾶσα, βάν** – iść
- ▶ **βακτηρία, βακτηρίας, ἡ** – kij, laska
- ▶ **βάλανος, βαλάνου, ἡ** – żołędź, daktyl
- ▶ **βάλλω, PPA βάλλων, βάλλουσα, βάλλον, aor. act. ἔβαλον, PAA βαλόν, βαλοῦσα, βαλόν, imperf. act. ἔβαλλον** – *trans.* rzucać, miotać, uderzać, pchać, *intrans.* biec, pędzić, rzucać się (*na kogoś*)
- ▶ **βάρβαρος, βάρβαρον** – barbarzyński, obcy, cudzoziemski, niegrecki, obcojęzyczny, niegreckojęzyczny, prosty, prymitywny, brutalny, okrutny
- ▶ **βάρβαρος, βαρβάρου, ὁ** – barbarzyńca, cudzoziemiec, prostak, prymityw, brutal
- ▶ **βασίλεια, βασιλείας, ἡ** – królowa, władczyni
- ▶ **βασιλεύς, βασιλέως, ὁ** – król, cesarz, władca, mistrz

- ▶ **βασιλεύω**, *imperf. act.* **ἐβασίλευον** – być królem (królową), panować / rządzić (kimś, z *gen.*)
- ▶ **βαύ, βαύ** – hau, hau (*onomatopeja, naśladowanie szczekania psa*)
- ▶ **βέβαιος, βεβαία, βέβαιον** – stały, mocny, trwały, pewny, bezpieczny, stateczny
- ▶ **βεβαιότερος, βεβαιοτέρα, βεβαιότερον** *adi.* – bardziej stały, mocniejszy, trwalszy, pewniejszy, bezpieczniejszy, stateczniejszy (*stopień wyższy od βέβαιος*)
- ▶ **βεβαίως** – stale, pewnie, statecznie, bezpiecznie
- ▶ **βῆ, βῆ** – bee, bee (*onomatopeja, naśladowanie beczenia owcy*)
- ▶ **βίος, βίου, ὁ** – życie
- ▶ **βλάπτω**, *PPA βλάπτων, βλάπτουσα, βλάπτον, aor. act.* **ἔβλαψα**, *PAA βλάψας, βλάψασα, βλάψαν* – krzywdzić, uszkodzić
- ▶ **βλέπω**, *PPA βλέπων, βλέπουσα, βλέπον, aor. act.* **ἔβλεψα**, *PAA βλέψας, βλέψασα, βλέψαν, imperf. act.* **ἔβλεπον** – patrzeć, widzieć
- ▶ **βληχάομαι** – beczeć, kwilić
- ▶ **βοή, βοῆς, ἡ** – krzyk
- ▶ **βοηθῶ / βοηθέω**, *aor. act.* **ἐβοήθησα** – przychodzić z pomocą, pędzić na pomoc, przybyć na ratunek
- ▶ **Βοιωτία, Βοιωτίας, ἡ** – Beocja (*kraina historyczna w środkowej starożytnej Grecji, między Zatoką Koryncką a Zatoką Eubejską Północną i Południową oraz Cieśniną Ewripos*)
- ▶ **βότρυς, βότρυος, ὁ** (*lub w pl.: βότρυα, τὰ*) – kiść winogron, grono; w *pl.* winogrona
- ▶ **βουλή, βουλῆς, ἡ** – wola, decyzja, chęć, rada, zamiar, plan, rozważanie, rozpatrzenie, uchwała, postanowienie
- ▶ **βούλομαι**, *PPM-P βουλόμενος, βουλομένη, βουλόμενον, aor. pass.* **ἐβουλήθην**, *PAP βουληθεῖς, βουληθεῖσα, βουληθέν, imperf. med.-pass.* **ἐβουλόμην** – chcieć, życzyć sobie, pragnąć; znaczyć; woleć
- ▶ **βοῦς, βοός, ὁ / ἡ** – wół, krowa
- ▶ **βοῶ / βοάω**, *PPA βοῶν, βοῶσα, βοῶν, aor. act.* **ἔβόησα**, *PAA βοήσας, βοήσασα, βοήσαν, imperf. act.* **ἔβόων** – krzyzczeć; sławić, rozślawiać, rozgłaszać
- ▶ **βραδέως** – powoli < *adverbium – przysłówek* >
- ▶ **βρέχω** – moknąć, przesiąkać
- ▶ **Βρόμιος, Βρομίου, ὁ** – Gromowładny (*jeden z przydomków Dionizosa*)
- ▶ **βροντή, βροντῆς, ἡ** – grzmot, porażenie piorunem
- ▶ **βρυχάομαι** – ryczeć, wyć, huczeć
- ▶ **βωμός, βωμοῦ, ὁ** – ołtarz; podwyższenie, podstawa, stopień

γ

- ▶ **γαμῶ / γαμέω** – *act.* ożenić się, pojąć za żonę; *med.* wyjść za mąż, poślubić, ożenić się (z kimś, z *dat.*); *pass.* być poślubioną / zaślubioną, zostać poślubioną
- ▶ **γάρ** *coniun.* – albowiem, bowiem, rzeczywiście, faktycznie; gdyż
- ▶ **γαστήρ, γαστρός (γαστέρος), ἡ** – brzuch, żołądek
- ▶ **γε** *partic.* (*partykuła enklityczna wyrażająca wzmocnienie*)
- ▶ **γελάω**, *aor. act.* **ἐγέλασα** – śmiać się, radować się
- ▶ **γεμίζω** – czerpać, napełniać (coś czymś, z *acc.*)
- ▶ **γεραιός, γεραιά, γεραιόν** – stary, sędziwy, w podeszłym wieku

- ▶ **γεραióτατος, γεραioτάτα, γεραióτατον adi.** – najstarszy, najśędziwszy, najbardziej w podeszłym wieku (*stopień najwyższy od γεραίος*)
- ▶ **γέρων, γέροντος, ὁ** – starzec, stary mężczyzna
- ▶ **γέρων, γέρουσα, γέρον** – stary, sędziwy, starodawny
- ▶ **γέφυρα, γεφύρας, ἡ** – most, grobla, tama, droga, tunel
- ▶ **γεωργέω** – *act.* uprawiać (ziemię); *intrans.* być rolnikiem
- ▶ **γεωργία, γεωργίας, ἡ** – uprawa ziemi, rolnictwo
- ▶ **γεωργός, γεωργοῦ, ὁ** – rolnik
- ▶ **γῆ, γῆς, ἡ** – ziemia, ląd, świat; kraj, kraina; grunt, ziemia uprawna
- ▶ **γηράσκω** – starzeć się, postarzeć się, zestarzeć się
- ▶ **γίγας, γίγαντος, ὁ** – olbrzym, gigant
- ▶ **γίγνομαι, PMP-P γιγνόμενος, γιγνομένη, γιγνόμενον, aor. med. ἐγενόμην, PAM γενόμενος, γενομένη, γενόμενον, perf. act. γέγονα, imperf. act. ἐγιγνόμην** – stawać się; rodzić się; pojawiać się, znaleźć się; pochodzić; być; wydarzać się
- ▶ **γιγνώσκω, PPA γιγνώσκων, γιγνώσκουσα, γιγνώσκων, aor. act. ἔγνων, PAA γνωύς, γνωῦσα, γνόν, perf. act. ἔγνωκα** – poznawać, znać; wiedzieć, dowiadywać się (*z part.*); postanawiać (*z inf.*); oceniać, uznawać (*z inf.*)
- ▶ **γνώμη, γνώμης, ἡ** – rozum, intelekt; znak, cecha; osąd, mniemanie, myśl
- ▶ **γνωρίζω** – *act.* zapoznać, dać poznać, rozpoznawać; *med.-pass.* utrzymywać przyjaźń / znajomość (*z kimś, z dat.*)
- ▶ **γονεύς, γονέως, ὁ** – rodzic, ojciec, przodek; *pl.* rodzice
- ▶ **γράφω, aor. act. ἔγραψα** – wydrapać, wyskrobać, wyryć, pisać, napisać, zapisać
- ▶ **γυμνάζω** – ćwiczyć (nago), trenować, uprawiać ćwiczenia fizyczne; znużyć, wyczerpać, zmęczyć
- ▶ **γυμνός, γυμνή, γυμνόν** – nagi, goły, odsłonięty, odkryty, nieubrany
- ▶ **γυναικών, γυναικῶνος, ὁ** – gynajkon, gyneceum (*pomieszczenie w domu greckim przeznaczone dla kobiet*)
- ▶ **γυνή, γυναικός, ἡ** – kobieta; żona; pani

δ

- ▶ **δαιμόνιος, δαιμονία, δαιμόνιον** – pochodzące od bóstwa / demona; boski, cudowny, przyjazny; szalony, nawiedziony
- ▶ **δαίς, δαιτός, ἡ** – uczta, uroczystość, biesiada, żywność
- ▶ **δάκνω** – gryźć, kąsać
- ▶ **δάκρυον, δακρύου, τὸ** – łza
- ▶ **δακρύω, PPA δακρύων, δακρύουσα, δακρῦον, aor. act. ἐδάκρυσα, PAA δακρύσας, δακρύσασα, δακρῦσαν** – płakać
- ▶ **δανείζω** – pożyczać (*np. pieniądze*)
- ▶ **Δαρείος, Δαρείου, ὁ** – Dariusz
- ▶ **δέ, elizja: δ'** – zaś, i
- ▶ **δεινόν, δεινοῦ, τὸ** – niebezpieczeństwo, obawa, strach, przerażenie, groza
- ▶ **δεινός, δεινή, δεινόν** – straszny, budzący lęk
- ▶ **δεινότατος, δεινοτάτη, δεινότατον adi.** – najstraszniejszy, najbardziej budzący lęk (*stopień najwyższy od δεινός*)
- ▶ **δεινῶς** – strasznie, okropnie, nader przerażająco

- ▶ **δεῖπνον, δείπνου, τό** – posiłek, śniadanie, główny posiłek
- ▶ **δειπνῶ / δειπνέω, aor. act. ἐδείπνησα** – ucztować, spożywać posiłek, jeść obiad / kolację (posiłek wieczorny)
- ▶ **δέκα** – dziesięć « *numerale cardinale – liczebnik główny* »
- ▶ **δέκατος, δεκάτη, δέκατον** – dziesiąty « *numerale ordinale – liczebnik porządkowy* »
- ▶ **δένδρον, δένδρου, τό** – drzewo
- ▶ **δεξιὰ, δεξιᾶς, ἡ** – prawa ręka; **ἐν δεξιᾷ** – po prawej ręce, na prawo
- ▶ **δεξιός, δεξιᾶ, δεξιόν** – prawy
- ▶ **δέομαι** – potrzebować (czegoś, z *gen.*)
- ▶ **δέρμα, δέρματος, τὸ** – skóra
- ▶ **δεσμοτήριον (δησμοτηρίον), δεσμοτηρίου, τὸ** – więzienie
- ▶ **δέσποινα, δεσποίνης, ἡ** – pani, pani domu; władczyni
- ▶ **δεσπότης, δεσπότη, ὁ** – pan, pan domu, właściciel
- ▶ **δεῦρο** – tutaj, tu
- ▶ **δεύτερος, δευτέρα, δεύτερον** – drugi « *numerale ordinale – liczebnik porządkowy* »
- ▶ **δεύω** – zwilżyć, zmoczyć
- ▶ **δέχομαι, PPM-P δεχόμενος, δεχομένη, δεχόμενον, aor. med. ἐδεξάμην, PAA δεξάμενος, δεξαμένη, δεξάμενον, imperf. med.-pass. ἐδεχόμην** – przyjmować, przyjmując gościnnie, powitać; **τὸν λόγον δεχέσθαι** – potwierdzać, zgadzać się
- ▶ **δή / δαί** – zaiste, w istocie (w znaczeniu potwierdzającym); teraz, już, oto (w znaczeniu czasowym); **πῶς δαί;** – dlaczego?
- ▶ **δηλώω, aor. act. ἐδήλωσα, imperf. act. ἐδήλου** – pokazywać, okazywać, wykazywać, objawiać, przedstawiać
- ▶ **Δημήτηρ, Δήμητρος, ἡ** – Demeter; bogini roli i urodzajów
- ▶ **Δημοκῆδης, Δημοκῆδους, ὁ** – Demokedes
- ▶ **δῆμος, δήμου, ὁ** – lud, plebs, ludność, mieszkańcy
- ▶ **δημοσίᾳ adv.** – publicznie, na koszt publiczny
- ▶ **δημόσιος, δημοσία, δημόσιον** – publiczny, państwowy, powszechny, ogólny, ludowy
- ▶ **δήπου** – pewnie, bez wątpienia, chyba
- ▶ **δι' ὀλίγου adv.** – wkrótce (**διά + ὀλίγος, -η, -ον** – nieliczny)
- ▶ **διά** (z *gen.*; z *acc.* w znaczeniu poetyckim = *gen.*) *praep.* – przez, wzdłuż, wśród; (o przyczynie) dzięki (*komuś*), przez (*kogoś*), z powodu (*czegoś*) – z *acc.*; **διὰ τοῦτο** – dlatego, z tego powodu, zatem; **διὰ πολλοῦ** – po długiej przerwie, w długich odstępach (czasu); (*jako przysłówek*) na
- ▶ **διὰ τί** – dlaczego?
- ▶ **διαβαίνω [διά (przez) + βαίνω (iść)], aor. act. διέβαινα (διέβην), PAA διαβαίνας, διαβαίναςα, διαβαῖναν, fut. med. διαβήσω** – przebyć, przejść, przechodzić, przeprowadzić się
- ▶ **διαβάλλω** – oczerniać, oskarżać, spotwarzać, oszukiwać, zwodzić
- ▶ **διαβιβάζω, aor. act. διεβίβασα** – przeprowadzić / przeprowadzić (coś, z *acc.* – przez coś, z *acc.* = z *acc. duplex*)
- ▶ **διαβολή, διαβολῆς, ἡ** – oszczerstwo, potwarz, oczernianie, kalumnia, nieprzyjaźń, wrogość, lęk, wstręt
- ▶ **διαγιγνώσκω, aor. act. διέγνων** – zdecydować, rozróżniać, rozpoznawać, rozeznąć

- ▶ **Διαγόρας, Διαγόρου, ό** – Diagoras
- ▶ **διάγω, aor. act. διήγαγα / διήγαγον** – utrzymywać, żyć, pędzić życie, kontynuować, robić stale (coś), przebywać; **τόν βίον διάγειν** – pędzić życie
- ▶ **διαθερμαίνω, aor. act. διεθέρμηνα** – ogrzewać, rozgrzewać
- ▶ **διαιρῶ / διαιρέω** – dzielić, rozdzielać, podzielić
- ▶ **διακινδυνεύω** – narażać się, zaryzykować, zrobić niebezpieczną próbę
- ▶ **διακόπτω** – przeciąć, przełamać, zniszczyć, urwać, złamać, zerwać
- ▶ **διαλέγω / διαλέγομαι, PPA διαλέγων, διαλέγουσα, διαλέγον, PPM-P διαλεγόμενος, διαλεγομένη, διαλεγόμενον, aor. act. διέλεξα, aor. med. διελεξάμην, PAA διαλέξας, διαλέξασα, διαλέξαν, PAM διαλεξάμενος, διαλεξαμένη, διαλεξάμενον, imperf. act. διελεγόμην** – act. wybierać, rozdzielać; med.-pass. rozmawiać (z kimś, z dat.), dyskutować, mówić
- ▶ **διάλεκτος, διαλέκτου, ή** – mowa, rozmowa, dyskusja, język, słowo mówione, dialekt, narzeczce, wymowa, sposób mówienia
- ▶ **διαπερῶ / διαπεράω, PAA διαπεράσας, διαπεράσασα, διαπεράσαν** – przechodzić, przejść, przebyć, przeprowadzić się
- ▶ **διαπράττω < dialekt attycki > / διαπράσσω < dialekt joński >** – załatwić sprawę
- ▶ **διαρπάζω** – porywać, wprowadzać
- ▶ **διασώζω** – act. ocalić, uratować; med.-pass. ocalić się
- ▶ **διατάσσω (dialekt joński) / διατάττω (dialekt attycki), aor. act. διέταξα** – ustawić, ustawić w wyku bojowym, uporządkować
- ▶ **διατρέχω** – biec, biegać; przebiegać, wbiegać
- ▶ **διατρίβω, PPA διατρίβων, διατρίβουσα, διατρίβων, aor. act. διέτριψα, PAA διατρίψας, διατρίψασα, διατρίψαν** – spędzać czas, przebywać
- ▶ **διαφθείρω, aor. act. διέφθειρα** – zniszczyć, zgładzić, zabić
- ▶ **διαφυλάττω dialekt attycki (διαφυλάσσω dialekt joński), aor. act. διεφύλαξαν** – act. czujnie pilnować / strzec; med. pamiętać
- ▶ **διδασκαλεῖον, διδασκαλεῖου, τὸ** – szkoła; szkoła filozoficzna, doktryna
- ▶ **διδάσκαλος, διδασκάλου, ό / ή** – nauczyciel, mistrz, reżyser (sztuki), trener (chóru)
- ▶ **δίδωμι** – dać, darować, podarować, oddać, przekazać, wręczyć
- ▶ **διέρχομαι, PPM-P διερχόμενος, διερχομένη, διερχόμενον, aor. act. διήλθον, PAA διελθών, διελθοῦσα, διελθόν** – opowiadać, wyliczać, wyszczególniać, przechodzić na wskroś, przeniknąć
- ▶ **διηγέομαι / διηγοῦμαι** – opowiadać, opisywać, drobiazgowo wyjaśniać, wyklądać w szczegółach
- ▶ **Δικαιοπόλις, Δικαιοπόλιδος (Δικαιοπόλεως), ό** – Dikajopolis
- ▶ **δίκαιος, δικαία, δίκαιον** – sprawiedliwy, prawy, słuszny, należny, godziwy
- ▶ **δίνη, δίνης, ή** – wir, nurt, topiel
- ▶ **διοικέω** – gospodarować, zarządzać, władać, kierować, utrzymywać
- ▶ **Διόνυσος, Διονύσου, ό** – Dionizos (*bóg płodności, dzikiej natury, winnej latorośli i wina*)
- ▶ **διότι [διά + ότι]** – dlatego że, ponieważ; dlaczego?, z jakiego powodu?
- ▶ **δίψα, δίψης, ή** – pragnienie
- ▶ **διώκω, aor. act. έδίωξα** – gonić, ścigać, pędzić, gnać

▶ **διώκων, διώκουσα, διῶκων** – goniący, goniąca, goniące < PPA *od czasownika*

διώκω >

▶ **δοκῶ / δοκέω, PPA δοκῶν, δοκοῦσα, δοκοῦν, aor. act. ἔδοξα, PAA δόξας, δόξασα, δόξαν** – myśleć, sądzić, mniemać, wyobrażać sobie, wydawać się (komuś, z *dat.*, coś z *inf.*); być uznanym za słuszne; **δοκῶ μοι + inf.** – wydaje mi się, że...

▶ **δόξα, δόξης, ἡ** – opinia, osąd, myśl, przypuszczenie, mniemanie; reputacja, opinia, zaszczyt, szacunek, chwała, sława

▶ **δόρυ, δόρατος, τὸ** – włócznia, oszczep, sztandar, berło

▶ **δουλεία, δουλείας, ἡ** – niewola, niewolnictwo, służalczość

▶ **δουλεύω** – być niewolnikiem, służyć (komuś / czemuś, z *dat.*)

▶ **δούλη, δούλης, ἡ** – niewolnica, służąca

▶ **δοῦλος, δούλη, δοῦλον** – niewolniczy, służalczy, poddany

▶ **δοῦλος, δούλου, ὁ** – niewolnik, sługa

▶ **δουῶ / δουλόω, imperf. act. ἐδούλουν** – zniewolić, uczynić niewolnikiem, ujarzmić, podbić

▶ **δραχμή, δραχμῆς, ἡ** – drachma (*oficjalna historyczna waluta Grecji, równa sześciu obolom*)

▶ **δρέπω, aor. act. 1 ἔδρεψα, aor. act. 2 ἔδραπον, PAA I ἔδρεψας, ἔδρεψασα, ἔδρεψαν, PAA II (ἔ)δραπών, (ἔ)δραποῦσα, (ἔ)δραπόν** – zrywać, ścinać, zbierać

▶ **δύναμαι, PPM-P δυνάμενος, δυναμένη, δυνάμενον, aor. med. ἐδυνησάμην, PAM δυνησάμενος, δυνησαμένη, δυνησάμενον, imperf. med.-act. ἐδυνάμην, fut. pass.**

δυνήσομαι – móc, potrafić, zdołać, być w stanie

▶ **δύναμις, δυνάμεως, ἡ** – potęga, siła, moc, zdolność, możliwość

▶ **δυνατός, δυνατή, δυνατόν** – silny, potężny, sprawny, zręczny, możliwy, zdolny (do czegoś, z *inf.*)

▶ **δύο** – dwa, dwoje, dwaj « *numerale cardinale – liczebnik główny* »

▶ **δυσφημέω** – lżyć, bluźnić, narzekać

▶ **δῶ / δέω, PPA δῶν, δοῦσα, δοῦν, aor. act. ἔδησα, PAA δήσας, δήσασα, δήσαν** – mieć potrzebę, musieć; przeszkodzić (w czymś, z *gen.*), uniemożliwić (coś, z *gen.*); **δεῖ [εἶσιν]** – trzeba, [jest] potrzeba, musi się, powinno się, (z *inf.*) musieć, potrzebować

▶ **δώδεκα** – dwanaście < *liczebnik główny* >

▶ **δωρεά, δωρεᾶς, ἡ** – dar, podarunek, prezent

▶ **Δωριεύς, Δωριέως / Δωριῶς, ὁ** – Dorowie (*lud grecki mówiący dialektem doryckim, który pod koniec II tysiąclecia p.n.e. zajął Helladę achajską*)

▶ **Δωριστί (δωριστί) adv.** – w dialekcie / w języku doryckim, po dorycku

▶ **δῶρον, δώρου, τὸ** – dar, podarunek

ε

▶ **εἰάν** – jeżeli, jeśliby < *spójnik zdania warunkowego z con.* >

▶ **ἑαυτοῦ, ἑαυτῆς, ἑαυτοῦ** – siebie, siebie samego

▶ **ἕβδομος, ἕβδομη, ἕβδομον** – siódmy « *numerale ordinale – liczebnik porządkowy* »

▶ **ἕγγονος, ἕγγόνου, ὁ** – wnuk

▶ **ἕγγύς** – tuż, blisko

▶ **ἐγείρω, aor. act. ἤγειρα [ἔγειρα], aor. med. ἤγειράμην** – *act.* budzić, ścinać z łóżka; *med.-pass.* obudzić się, ocknąć się, wstawać

- ▶ **ἐγκέφαλος, ἐγκεφάλου, ὁ** – mózg
- ▶ **ἐγκύρω, aor. act. ἐνεκύρησα / ἐνέκυρσα, imperf. act. ἐνέκυρον** – spotkać się (z kimś/z czymś, z *dat.*), wpadać (na coś/kogoś, z *dat.*)
- ▶ **ἐγώ, ἐμοῦ (μου), ἐμοί (μοι), ἐμέ (με)** – ja, mnie, mi, mnie
- ▶ **ἔγωγε (ἐγώ + γε)** – a ja, ja właśnie, co do mnie, owszem ja również, a jakże
- ▶ **ἔδος, ἔδους, τὸ** – siedziba, miejsce pobytu, świątynia, posąg bóstwa
- ▶ **ἐθέλω (θέλω), PPA ἐθέλων, ἐθέλουσα, ἐθέλον, aor. act. ἠθέλησα, PAA ἐθελήσας, ἐθελήσασα, ἐθελήσαν, imperf. act. ἤθελον** – chcieć, skatniać się (ku czemuś), życzyć sobie
- ▶ **ἔθνος, ἔθνους, τὸ** – lud, naród, gromada, plemię, gupa ludzi, stado, gildia, rodzina, ludność, warstwa społeczna
- ▶ **εἰ (εἶ)** – jeśli, jeśliby, jeżeli, jeżeliby, gdyby (*jako spójnik zdań warunkowych*); czy (*jako spójnik w zdaniach pytających zawieszonych*); oby (z *optativus*)
- ▶ **εἰκός, εἰκότος, τὸ** – prawdopodobieństwo, prawdopodobne twierdzenie; **κατὰ τὸ εἰκὸς** – prawdopodobnie, według wszelkiego prawdopodobieństwa, jak należy się spodziewać
- ▶ **εἰκότως adv.** – słusznie, należycie, stosownie, odpowiednio
- ▶ **εἴκω** – cofnąć się, wycofać się, usunąć się, ustąpić, ulegać, ustępować, dozwolić
- ▶ **εἰκών, εἰκόνοσ, ἡ** – obraz, wizerunek, portret, podobizna, malowidło, rzeźba, posąg
- ▶ **εἶμι, PPA ἴων, ἰοῦσα, ἴόν, infinitivus ἰέναι** – iść, przechodzić
- ▶ **εἶμι, PPA ὄν, οὔσα, ὄν** – być; **εἶ** – jesteś; **ἐστί(ν)** – jest; **εἰσί(ν)** – są; **ἔστω** – niech tak będzie!, zgoda!, dobrze!, w porządku! *imperf. act. ἦ/ἦν* – byłem, **ἦσθα** – byłeś, **ἦν** – był, **ἦμεν** – byliśmy, **ἦτε** – byliście, **ἦσαν** – byli; **τῷ ὄντι** – rzeczywiście, w rzeczywistości, w istocie
- ▶ **εἶπον, PPA εἰπών, εἰποῦσα, εἰπόν** – powiedzieć, rzec; wymieniać (coś, z *acc.*), nazywać (kogoś, kimś z *acc. duplex*) < *foma w aoristi* >
- ▶ **εἰς, ἐς (z acc.) praep.** – dla, ku, na (*cel*); do (*kogoś, czegoś*); (*o czasie*) do, aż do, na
- ▶ **εἷς, μία, ἓν num. card.** – jeden, jedna, jedno
- ▶ **εἰσάγω, aor. act. εἰσήγαγον [εἰς (do) + ἄγω (prowadzić)]** – wprowadzać
- ▶ **εἰσβαίνω, aor. act. εἰσέβην, PAA εἰσβάς, εἰσβᾶσα, εἰσβάν** – wchodzić
- ▶ **εἰσελαύνω** – wpędzić, wprowadzić
- ▶ **εἰσέρχομαι, PPM-P εἰσερχόμενος, εἰσερχομένη, εἰσερχόμενον, aor. act. εἰσήλθον, PAA εἰσελθών, εἰσελθοῦσα, εἰσελθόν LUB: εἴσειμι (w znaczeniu fut.)** – wchodzić, wstępować
- ▶ **εἰσηγέομαι** – wprowadzać, wpuszczać
- ▶ **εἰσκαλέω** – wzywać (*do siebie*), przywoływać
- ▶ **εἴσοδος, εἰσόδου, ἡ** – wejście, dostęp
- ▶ **εἰσπίπτω, aor. act. εἰσέπεσον, PAA εἰσπεσών** – wpaść
- ▶ **εἰσπλέω, aor. act. εἰσέπλευσα** – wpłynąć do
- ▶ **εἰσφέρω, aor. act. εἰσήνεγκον** – wnosić, przynosić
- ▶ **εἴσω** – wewnątrz, w środku
- ▶ **εἴτε** – albo, czy; **εἴτε... εἴτε** – albo... albo, bądź... bądź, czy... czy
- ▶ **ἐκ, ἐξ (z gen.) praep.** – po raz (*któryś*); z (*kogo, czego; czegoś, skądś*); od, od strony
- ▶ **ἕκαστος, ἐκάστη, ἕκαστον** – każdy, każda, każde

- ▶ ἐκβαίνω, PPA ἐκβαίνων, ἐκβαίνουσα, ἐκβαῖνον, aor. act. ἔκηβην / ἔκηβαν, PAA ἔκηβάς, ἔκηβᾶσα, ἔκηβάν – wychodzić
- ▶ ἐκεῖ – tam, tamże, w tamtym miejscu
- ▶ ἐκεῖνος, ἐκεῖνη, ἐκεῖνο – ów, tamten, oto, ten, bezpośrednio wymieniony < *synonim do κεῖνος* >
- ▶ ἐκεῖσε – tam, na tamto miejsce, w tamtym kierunku
- ▶ ἐκκλησία, ἐκκλησίας, ἡ – zgromadzenie; zebranie wojowników (u Homera); kościół (w Chrześcijaństwie), gmina chrześcijan, miejsce zgromadzenia
- ▶ ἐκλείπω, aor. act. ἐξέλιπον, PAA ἐκλιπών, ἐκλιπούσα, ἐκλιπόν – opuścić, pozostawić, pominać, porzucić, zaniechać, zaniedbać
- ▶ ἐκπέμπω – odsyłać, wysyłać; kazać wyjść; wygnać, wypędzić
- ▶ ἐκπέτομαι – wylecieć, odlecieć
- ▶ ἐκπίπτω, PPA ἐκπίπτων, ἐκπίπτουσα, ἐκπίπτων, aor. act. ἔκπεσον (ἐξέπεσον), PAA ἐκπεσών, ἐκπεσοῦσα, ἐκπεσόν – wypadać, spadać (skądś, z *gen.*)
- ▶ ἔκπλους, ἔκπλου, ὁ – wypłynięcie statku (np. z portu)
- ▶ ἐκπλύνω, PPA ἐκπλύνων, ἐκπλύνουσα, ἐκπλύνων, aor. act. ἐξέπλυνα, PAA ἐξέπλύνας, ἐξέπλύνασα, ἐξέπλυναν – wyprać, zczyścić, zmyć, sprząć, obmyć, oczyścić
- ▶ ἐκποδών [ἐκποδῶν] – daleko
- ▶ ἐκρέω, PPA ἐκρέων, ἐκρέουσα, ἐκρέον, aor. act. ἐξέρρευσα – wypływać, spływać, wyciekać, wypadać
- ▶ ἐκτός – na zewnątrz
- ▶ ἔκτος, ἔκτη, ἔκτον – szósty « *numerale ordinale – liczebnik porządkowy* »
- ▶ ἐκφέρω, PPA ἐκφέρων, ἐκφέρουσα, ἐκφέρον, aor. act. ἐξήνεγκον, PAA ἐξενεγκών, ἐξενεγκοῦσα, ἐξενεγκόν, imperf. act. ἐξέφερον – wynosić
- ▶ ἐκφεύγω, aor. act. ἐξέφυγον, PAA ἐκφυγών, ἐκφυγοῦσα, ἐκφυγόν – uciekać, zbiec, wymknać się
- ▶ ἐλαία, ἐλαίας, ἡ – drzewo oliwne; oliwka
- ▶ ἔλαιον, ἐλαίου, τὸ – oliwa
- ▶ ἐλάττων, ἔλαττον (*dialekt attycki*) / ἐλάσσων, ἔλασσον (*dialekt joński*) *adi.* – mniejszy (*stopień wyższy od μικρός*)
- ▶ ἐλαύνω, aor. act. ἤλασα (ἔλασα) – *trans.* pędzić, powozić; wypędzać, prześladować; *intrans.* jechać, podróżować
- ▶ ἐλελεῦ – ojej! (*pieśni i okrzyki rytualne; okrzyk bólu lub okrzyk wojenny*)
- ▶ ἐλευθερία, ἐλευθερίας, ἡ – wolność, swoboda, niezależność
- ▶ ἐλεύθερος, ἐλευθέρα, ἐλεύθερον – wolny, wolnego pochodzenia, niezależny
- ▶ ἐλευθερώω, aor. act. ἤλευθέρωσα – uwalniać, oswobadzać, wyzwalać (kogoś, z *acc.* – od czegoś, z *gen.*)
- ▶ ἐλευθερώτερος, ἐλευθερώτερα, ἐλευθερώτερον *adi.* – wolniejszy, niezależniejszy (*stopień wyższy od ἐλεύθερος*)
- ▶ ἐλεῶ / ἐλεέω, aor. act. ἤλεησα – litować się (nad kimś, z *acc.*), mieć litość (z powodu czegoś, z *gen.*)
- ▶ ἔλκω / ἐλκύω, PPA ἔλκων, ἔλκουσα, ἔλκων – ciągnąć
- ▶ Ἑλλάς, Ἑλλάδος, ἡ – Grecja
- ▶ Ἕλληνας, Ἕλληνας, ὁ – Grek (*lm.* Ἕλληνες, Ἑλλήνων, οἱ – Grecy)

- ▶ Ἑλληνικός, Ἑλληνική, Ἑλληνικόν – grecki, helleński; pogański
- ▶ Ἑλλήσποντος, Ἑλλησπόντου, ὅ – Hellespont, Dardanele (*cieśnina między Półwyspem Bałkańskim a Azją Mniejszą, łącząca Morze Egejskie z morzem Marmara*)
- ▶ ἐλπίζω, PPA ἐλπίζων, ἐλπίζουσα, ἐλπίζον, imperf. act. ἤλπιζον – mieć nadzieję, spodziewać się, oczekiwać, sądzić, przypuszczać, mniemać
- ▶ ἔμαυτοῦ, ἔμαυτῆς – mnie samego (m), mnie samej (f)
- ▶ ἐμβαίνω, aor. act. ἐνέβην / ἐνέβαν – wejść, wsiąść (na coś, z dat. lub z acc.)
- ▶ ἐμβάλλω, aor. act. ἐνέβαλον – wrzucić, wtrącić, włożyć, wnieść
- ▶ ἐμβλέπω, aor. act. ἐμέβλεψα – patrzeć w twarz, patrzeć (na kogoś, z dat.)
- ▶ ἐμός, ἐμή, ἐμόν – mój, moja, moje
- ▶ ἐπίπτω, PPA ἐπίπτων, ἐπίπτουσα, ἐπίπτον, aor. act. ἐπέπεσον / ἔμπεσον, PAA ἐμπεσών, ἐμπεσοῦσα, ἐμπεσόν, imperf. act. ἐνέπιπτον – wpadać (na coś/kogoś), wpaść, napaść, natrzeć, zaatakować, tafiać, wtargnąć
- ▶ ἐμποδίζω – przeszkadzać (komuś w czymś, z acc.), powstrzymywać (od czegoś, z gen.)
- ▶ ἔμπορος, ἐμπορου, ὅ – podróżny, wędrowiec, handlowiec, kupiec, importer
- ▶ ἐν (z dat.) praep. – w, na, wśród, nad, przy, pod; ἐν ᾧ – w czasie, kiedy, podczas gdy; ἐν τούτῳ – w tym czasie, w międzyczasie, tymczasem **la** ▶ interim, interea
- ▶ ἐναντίον – naprzeciw, wprost, przeciwnie
- ▶ ἐναντίος, ἐναντία, ἐναντίον – przeciwny, przeciwległy, znajdujący się naprzeciw
- ▶ ἔνατος, ἐνάτη, ἔνατον – dziewiąty « *numerale ordinale – liczebnik porządkowy* »
- ▶ ἔνδον – wewnątrz, w środku
- ▶ ἐνδύω, aor. act. ἐνέδυσα, aor. med. ἐνεδυσάμην – act. włożyć,wdziać, ubierać; med.-pass. zakładać, nosić
- ▶ ἔνειμι, imperf. act. ἔνη / ἔνην / ἔνημην – być, znajdować się (w czymś, z dat.)
- ▶ ἔνθα – (znaczenie wskazujące) tam; ἔνθα καὶ ἔνθα – tu i tam
- ▶ ἐνθάδε – tam, tu, tutaj
- ▶ ἔνθεν – stąd; ἔνθεν... ἔνθεν... – z jednej strony... z drugiej strony...
- ▶ ἐννέα – dziewięć « *numerale cardinale – liczebnik główny* »
- ▶ ἐνόπλιος, ἐνόπλιον – uzbrojony
- ▶ ἐνταῦθα – tu
- ▶ ἐντυγχάνω, PPA ἐντυγχάνων, ἐντυγχάνουσα, ἐντυγχάνον, aor. act. ἐνέτυχον, PAA τυχών, τυχοῦσα, τυχόν – wpadać (na kogoś, z dat.), napotykać, spotykać
- ▶ ἐνύπνιον, ἐνυπνίου, τὸ – sen, marzenie senne; zjawa, widziadło senne
- ▶ ἔξ – sześć « *numerale cardinale – liczebnik główny* »
- ▶ ἐξάγω, aor. act. ἐξήγαγον – wyprowadzić
- ▶ ἐξαιρῶ / ἐξαιρέω, PPA ἐξαιρῶν, ἐξαιροῦσα, ἐξαιροῦν, aor. act. ἔξεilon, PAA ἐξελών, ἐξελοῦσα, ἐξελόν – wyjmować, wyciągać, usuwać; podnosić, unosić
- ▶ ἐξαίφνης / ἐξαπίνης – nagle, natychmiast
- ▶ ἐξαναρπάζω – porywać, uprowadzać
- ▶ ἐξανθῶ / ἐξανθέω, PPA ἐξανθῶν, ἐξανθοῦσα, ἐξανθοῦν – kwitnąć, rozkwitać, pokrywać się kwiatami
- ▶ ἐξελάυνω, aor. act. ἐξήλασα, PAA ἐξελάσας, ἐξελάσασα, ἐξελάσαν – trans. wypędzać, wypędzić, wygnać, popędzić, wyganiać na pastwisko, przegonić; intrans. wyjeżdżać

- ▶ ἐξέρχομαι, PAA ἐξερχόμενος, ἐξερχομένη, ἐξερχόμενον, aor. act. ἐξῆλθον, PAA ἐξελθών, ἐξελθοῦσα, ἐξελθόν – wychodzić (skądś, z gen. lub z ἐκ/ἐξ)
- ▶ ἔξεστι(v), imperf. act. ἐξῆν – wolno, można, uchodzi (z dat. lub z inf.)
- ▶ ἐξετάζω [ἐξ (z, od) + ἐτάζω (badać, dociekać, odkryć)] – wybadać, rozpatrzyć, rozważać, oceniać, porównywać (coś z czymś, z acc.)
- ▶ ἐξηγοῦμαι / ἐξηγέομαι, PPM-P ἐξηγούμενος, ἐξηγουμένη, ἐξηγούμενον, aor. med. ἐξηγησάμην, PAM ἐξηγησάμενος, ἐξηγησαμένη, ἐξηγησάμενον – opowiedzieć (coś o czymś, z acc.)
- ▶ ἔξοδος, ἐξόδου, ἦ – wyjście
- ▶ ἔξω – na zewnątrz
- ▶ ἔοικα (perf.), aor. act. εἶξα – być podobnym (do kogoś, z dat.), wyglądać (jak ktoś / coś, z dat.)
- ▶ ἑορτή, ἑορτῆς, ἦ – święto, uroczystość; rozrywka, zabawa
- ▶ ἐπαίρω, aor. act. ἔπηρα, imperf. act. ἐπῆρον [ἐπ' → ἐπι (w, na) + αἶρω (brać)] – trans. wznosić, podnosić, podnieść; intrans. wstać, wstawać
- ▶ ἐπάνειμι [jako futurum do → ἐπανερχομαι], imperf. act. ἐπανῆν – powracać, powrócić, udać się, wejść, wstąpić wyżej, podnieść się
- ▶ ἐπανερχομαι, [PPA ἐπανιών, ἐπανιοῦσα, ἐπανιών], PPM-P ἐπανερχόμενος, ἐπανερχομένη, ἐπανερχόμενον, aor. act. ἐπανῆλθον, PAA ἐπανηλθών, ἐπανηλθοῦσα, ἐπανηλθόν, imperf. act. ἐπανηρχόμην – wracać, powracać
- ▶ ἐπανήκω – powrócić
- ▶ ἐπανίημι [ἐπι- +- ἀνα- + ἴημι] – wypuszczać, zaniechać, zwalniać (np. bieg), odpocząć, relaksować się
- ▶ ἐπανίστημι, aor. act. ἐπανεστήσα – powstać, wstać, obudzić; odbudować, wznosić
- ▶ ἐπεὶ – kiedy, tylko; ponieważ; ἐπεὶ πρῶτον – skoro tylko, jak tylko
- ▶ ἐπειδὴν – kiedy, kiedy tylko, ilekroć, gdy tylko
- ▶ ἔπειτα – potem, następnie
- ▶ ἐπεκχωρέω – wyruszyć dalej, posuwać naprzód
- ▶ ἐπέρομαι / ἐπείρομαι – pytać o zdanie, zapytać (kogoś o coś, z acc. duplex)
- ▶ ἐπὴν – kiedy, kiedy tylko (z con. o czynności przyszłej)
- ▶ ἔπι – oprócz, prócz, ponadto, oprócz tego < adverbium – przysłówek >
- ▶ ἐπί (z acc.) praep. – dla, na, po, do (zamiar, cel)
- ▶ ἐπί (z dat.) praep. – na (czymś), przy; o cenie: za ile? po ile? w jakiej cenie?
- ▶ ἐπί (z gen.) praep. – na, w przy, pod
- ▶ ἐπιβαίνω, aor. act. ἐπέβην – osadzić, nałożyć, wyprawić
- ▶ ἐπιβουλεύω, PPA ἐπιβουλεύων, ἐπιβουλεύουσα, ἐπιβουλεύων, aor. act. ἐπεβούλευσα – spiskować / knuć (przeciwko komuś, z dat.)
- ▶ ἐπίγραμμα, ἐπιγράμματος, τὸ – napis, podpis, napis pamiątkowy, epigram
- ▶ Ἐπίδαυρος, Ἐπιδάυρου, ἦ – Epidaurus (starożytne greckie miasto w Argolidzie na Peloponezie nad Zatoką Saronką)
- ▶ ἐπιδείκνυμι (ἐπιδείκνυω), aor. act. ἐπέδειξα (ἐπέδεξα) – pokazać, okazać, wykazać, dowieść
- ▶ ἐπιθυμῶ / ἐπιθυμέω, PPA ἐπιθυμῶν, ἐπιθυμοῦσα, ἐπιθυμοῦν, aor. act. ἐπεθύμησα, PAA ἐπιθυμήσαῶ, ἐπιθυμήσασα, ἐπιθυμήσαν – pragnąć, pożądać

- ▶ **ἐπικίνδυνος, ἐπικίνδυνον** – niebezpieczny, ryzykowny, niepewny
- ▶ **ἐπιλήθω [επιλανθάνω], praes. med.-pass. ἐπιλανθάνομαι, aor. med. ἐπελαθόμην** – *act.* zatrzeć w pamięci, kazać zapomnieć; *med.-pass.* zapomnieć (o czymś / o kimś, z *gen.* lub z *acc.*)
- ▶ **ἐπιμελοῦμαι / ἐπιμελέομαι, PPM-P ἐπιμελούμενος, ἐπιμελουμένη, ἐπιμελούμενον, aor. med. ἐπεμελησάμην, PAM ἐπιμελησάμενος, ἐπιμελησαμένη, ἐπιμελησάμενον** – opiekować się (czymś, z *gen.*), starać się (o coś, z *gen.*), zajmować się (czymś, z *gen.*), uprawiać (coś, z *gen.*)
- ▶ **ἐπιπέμπω, aor. act. ἐπέπεμψα** – wysłać ponownie
- ▶ **ἐπιπλέω, PPA ἐπιπλέων, ἐπιπλέουσα, ἐπιπλέον** – płynąć naprzeciw, atakować, płynąć, przepływać, przemierzać
- ▶ **ἐπισκοπῶ / ἐπισκοπέω** – patrzeć na (coś), spoglądać, obserwować, rozważać, oglądać
- ▶ **ἐπίσταμαι** – potrafić, umieć, rozumieć, znać, wiedzieć, znać się, być biegłym
- ▶ **ἐπιτίθημι, PPA ἐπιτιθείς, ἐπιτιθεῖσα, ἐπιτιθέν, aor. act. ἐπέθηκα, PAA ἐπιθήκας, ἐπιθήκασα, ἐπιθήκαν** – *act.* położyć, kłaść, umieścić (coś, z *acc.* – na czymś, z *dat.*); skierować / zwrócić się (ku czemuś, z *dat.*)
- ▶ **ἐπιφέρω, aor. act. ἐπήνεγκα** – przynieść, zanieść, donieść; dołączyć, zwiększyć
- ▶ **ἐπιφθόνως** – zazdrośnie, nienawistnie, gniewliwie
- ▶ **ἐπιφλέγω, aor. act. ἐπέφλεξα** – prażyć / piec (o słońcu), oświetlać, rozpalać, rogrzewać, zapalić, spalić
- ▶ **ἐπιχωρέω** – postępować (za czymś, z *dat.*)
- ▶ **ἔπομαι, PPM-P ἐπόμενος, ἐπομένη, ἐπόμενον, aor. med. ἔσπόμην, PAM σπόμενος, σπομένη, σπόμενον** – iść / postępować (za kimś, z *dat.*), towarzyszyć (komuś, z *dat.*), postępować (z kimś, z *dat.*), być posłusznym (komuś, z *dat.*)
- ▶ **ἑπτὰ** – siedem; siedmiu « *numerale cardinale* – *liczebnik główny* »
- ▶ **ἑπτάκις** – siedem razy, siedmiokroć
- ▶ **ἐργάζομαι, PPM-P ἐργαζόμενος, ἐργαζομένη, ἐργαζόμενον, aor. med. εἰργασάμην, PAM ἐργασάμενος, ἐργασαμένη, ἐργασάμενον** – pracować, trudzić się
- ▶ **ἐργαστήριον, ἐργαστηρίου, τὸ** – miejsce pracy; warsztat, sklep
- ▶ **ἔργον, ἔργου, τό** – czyn, praca, dzieło
- ▶ **ἐρείδω** – *act.* oprzeć, podpierać, podtrzymywać; *med.-pass.* oprzeć się (o coś)
- ▶ **ἐρέσσω / ἐρέττω, imperf. act. ἔρεσσον (ἤρεσσον)** – wiosłować, być wiosłarzem
- ▶ **ἐρέτης, ἐρέτου, ὁ** – wiosłarz; *pl.* wiosła
- ▶ **ἐρίζω** – kłócić się
- ▶ **ἔρις, ἔριδος, ἡ** – kłótnia
- ▶ **ἔρμα, ἔρματος, τὸ** – stos, podpora, fundament, wzgórek, kurhan
- ▶ **ἔρομαι, PPA ἐρόμενος, ἐρομένη, ἐρόμενον, aor. med. ἤρόμην, PAM ἐρόμενος, ἐρομένη, ἐρόμενον** – pytać, wypytywać, dowiadywać się (o coś, z *acc.*), zapytywać (kogoś o coś, z *acc. duplex*), prosić
- ▶ **ἔρχομαι, PPM-P ἐρχόμενος, ἐρχομένη, ἐρχόμενον, aor. act. ἦλθον, PAA ἐλθών, ἐλθοῦσα, ἐλθόν** – wyruszać; kroczyć, iść; przychodzić, przybywać; ἐλθέ – chodź! < *ind. aoristi activi* >
- ▶ **ἐρῶ / ἐράω, PPA ἐρῶν, ἐρῶσα, ἐρῶν, aor. act. ἠράσθην** – kochać, być zakochanym, pożądać (kogoś, czegoś, z *gen.*)

- ▶ **ἔρωτῶ / ἐρωτάω, aor. act. ἠρώτησα** – pytać / wypytywać (kogoś, z *acc.*), stawiać pytania; prosić, błagać
- ▶ **ἔσθew, aor. act. ἔσθην** – ubierać; **ἔσθέομαι** – ubrać się, włożyć na siebie, przyodziać się (w coś, z *acc.*) (*czasownik występujący w formach perf. oraz plusquamperf.*)
- ▶ **ἔσθίω, fut. med. ἔδομαι** – jeść, zjadać, spożywać, żreć
- ▶ **ἑσπέρα, ἑσπέρας, ἡ** – wieczór
- ▶ **ἑταίρα, ἑταίρας, ἡ** – towarzyszka
- ▶ **ἑταῖρος, ἑταίρου, ὁ** – towarzysz, kolega, druh, przyjaciel
- ▶ **ἕτερος, ἕτερα, ἕτερον** – jeden lub drugi z dwóch; **ὁ μὲν ἕτερος..., ὁ δὲ ἕτερος** – jeden..., natomiast drugi...
- ▶ **ἔτι** – jeszcze, nadal
- ▶ **ἔτοιμος, ἑτοίμη, ἑτοιμον [ἑτοῖμος, ἑτοῖμον]** – gotowy, przygotowany, będący pod ręką, w pogotowiu
- ▶ **ἔτος, ἔτους, τὸ** – rok; **κατ' ἔτος** – corocznie
- ▶ **εὖ adv.** – dobrze; **εὖ γε inter.** – doskonale!, świetnie!
- ▶ **Εὐβοία, Εὐβοίας, ἡ** – Eubea (*wyspa grecka w zachodniej części Morza Egejskiego, druga co do wielkości wyspa Grecji po Krecie*)
- ▶ **εὐδία, εὐδίας, ἡ** – pogoda, cisza, spokój, piękna pogoda, cisza morską
- ▶ **εὐεργετέω** – dobrze postępować / czynić, wyświadczać przysługę / dobrodziejstwo (komuś, z *acc.*)
- ▶ **εὐθύς** – natychmiast, bezzwłocznie, od razu
- ▶ **εὐλογία, εὐλογίας, ἡ** – chwała, sława, pochwała, błogosławieństwo; piękny język, piękna mowa, piękne wysławianie się
- ▶ **εὐμενέω** – być życzliwym / łaskawym
- ▶ **εὐμενής, εὐμενές** – życzliwy, łaskawy
- ▶ **εὐμενῶς** – życzliwie
- ▶ **εὐρίσκω, PPA εὐρίσκων, εὐρίσκουσα, εὐρίσκον, aor. act. εὔρον / ἠῦρον, PAA εὐρών, εὐροῦσα, εὐρόν** – znaleźć, znajdować, natrafić (na coś, z *acc.*)
- ▶ **Εὐρύλοχος, Εὐρυλόχου, ὁ** – Eurylochos (*towarzysz Odyseusza i mąż jego siostry, Ktimene*)
- ▶ **Εὐρώπη, Εὐρώπης, ἡ** – Europa (*kontynent*)
- ▶ **εὐτακτος, εὐτακτον** – zachowujący porządek (ład), uporządkowany, zdyscyplinowany
- ▶ **εὐτάκτως** – porządnie, karnie, sprawnie, w odpowiednim szyku (bojowym)
- ▶ **εὐφημέω** – zachowywać zbożne milczenie, być cicho
- ▶ **εὐφρων, εὐφρον** – wesoły, radosny, życzliwy
- ▶ **εὐχή, εὐχῆς, ἡ** – prośba, modlitwa, życzenie
- ▶ **εὐχομαι, PPM-P εὐχόμενος, εὐχομένη, εὐχόμενον, aor. med. ἠῦξάμην, PAM εὐξάμενος, εὐξαμένη, εὐξάμενον, imperf. med.-pass. ἠῦχόμην** – modlić się, błagać, prosić (kogoś, z *dat.*), życzyć sobie
- ▶ **ἑφεξῆς** – po kolei, jeden za drugim, z rzędu
- ▶ **ἑφημερεύω** – wychwalać, opiekować się, być na dyżurze / na służbie, czuwać przez cały dzień (przy kimś/czymś, z *dat.*)
- ▶ **Ἐφιάλτης, Ἐφιάλτου, ὁ** – Efiates z Aten (*ateński polityk, prawodawca i mówca, nauczyciel Peryklesa*)

- ▶ ἐχθαίρω (*lub*: ἐχθραίνω) – nienawidzieć
- ▶ ἔχθρα, ἔχθρας, ἤ – nieprzyjaźń, nienawiść; nienawiść (wobec kogoś, z *gen.*)
- ▶ ἐχθρός, ἐχθρά, ἐχθρόν – znienawidzony, nienawistny, straszny, wrogi
- ▶ ἔχω, PPA ἔχων, ἔχουσα, ἔχον, PPM-P ἐχόμενος, ἐχομένη, ἐχόμενον, *aor. act.* ἔσχον, PAA σχών, σχοῦσα, σχόν, *aor. med.* ἐσχόμην, *imperf. act.* εἶχον – *act.* mieć, posiadać; trzymać; *med.* trzymać się mocno / chwycić się (czegoś, z *gen.*); λιμὸν ἔχειν – być głodnym, odczuwać głód; χάριν ἔχειν – być wdzięcznym, wyświadczać wdzięczność; ἡσυχος ἔχειν – być spokojnym, mieć się opanowanym; πῶς ἔχεις; – jak się masz?
- ▶ ἔω / ἔάω – pozwolić, zgadzać się
- ▶ ἔωθεν – od rana, od świtu, o świcie
- ▶ ἑωθινός, ἑωθινή, ἑωθινόν – ranny, poranny, wczesny; ἐξ ἑωθινοῦ – od rana, od wczesnych godzin porannych, od wczesnego świtu, wcześniej rano
- ▶ ἔως – podczas gdy, tak długo jak < *coniunctio* – spójnik >

ζ

- ▶ Ζεύς, Ζηνός (Διός), ὁ – Zeus; *gen.* Διός / Ζηνός; *dat.* Δί / Ζηνί; *acc.* Δία / Ζήνα; *voc.* Ζεῦ
- ▶ Ζέφυρος, Ζέφυρου, ὁ – Zefir (*w mitologii greckiej bóg i uosobienie wiatru zachodniego*)
- ▶ ζητῶ / ζητέω, PPA ζητῶν, ζητοῦσα, ζητοῦν, *aor. act.* ἐζήτησα, PAA ζητήσας, ζητήσασα, ζητήσαν, *imperf. act.* ἐζήτουν – szukać
- ▶ ζυγόν, ζυγου, τὸ – jarzmo (*pluga lub wozu*)
- ▶ ζῶον, ζώου, τό – zwierzę; istota żywa

η

- ▶ ἢ *coniun.* – (rozłącznie) lub, albo; (*porównawczo*) niż, jak
- ▶ Ἥβη, Ἥβης, ἤ – Hebe
- ▶ ἡβῶ / ἡβάω – dojrzewać, osiągnąć dojrzałość, być młodym, być w kwiecie wieku
- ▶ ἡγεμών, ἡγεμόνος, ὁ / ἡ – przewodnik, dowódca, wódz, naczelnik, przywódca
- ▶ ἡγοῦμαι / ἡγέομαι, PPM-P ἡγούμενος, ἡγουμένη, ἡγούμενον, *aor. med.* ἡγησάμην, PAM ἡγησάμενος, ἡγησαμένη, ἡγησάμενον, *imperf. med.-pass.* ἡγούμην – iść na przedzie, przewodzić / być przewodnikiem (komuś, z *dat.*); prowadzić, kierować (czymś, z *acc.*)
- ▶ ἤδη (ἡδή) – już
- ▶ ἡδύς, ἡδεῖα, ἡδύ – smaczny, przyjemny, miły
- ▶ ἥκιστα *adv.* – najmniej; οὐχ ἥκιστα – przede wszystkim, głównie (*przysłówek od ἥκιστος*)
- ▶ ἥκιστος, ἥκιστη, ἥκιστον – najmniejszy, najslabszy
- ▶ ἦκω, *perf. act.* ἦκα – (*o osobach*) przybywać (*praes.* w znaczeniu *pf.*, *impf.* w znaczeniu *plpf.*)
- ▶ ἡλίκος, ἡλίκου, ὁ – rówieśnik
- ▶ ἦλιξ, ἦλικος, ὁ / ἡ – rówieśnik, kolega, towarzysz
- ▶ Ἥλιος, Ἥλιου, ὁ – Helios (*bóg i uosobienie Słońca, utożsamiany z rzymskim Solem*)
- ▶ ἥλιος, ἡλίου, ὁ – słońce
- ▶ ἡμεῖς, ἡμῶν, ἡμῖν, ἡμᾶς – my, nas, nam, nas
- ▶ ἡμέρα, ἡμέρας, ἡ – dzień

- ▶ **ἡμέτερος, ἡμετέρα, ἡμέτερον** – nasz, nasza, nasze
- ▶ **ἡμίονος, ἡμίονου, ὅ / ἡ** – muł / mulica
- ▶ **ἡμισυ** – do połowy, w połowie
- ▶ **ἡμισυς, ἡμίσεια, ἡμισυ** – stanowiący połowę
- ▶ **ἡπειρος, ἡπείρου, ἡ** – ziemia, ląd, kontynent, wybrzeże
- ▶ **Ἡρακλῆς, Ἡρακλέους, ὅ** – gr. Herakles, rzym. Herkules (*jeden z herosów, syn Zeusa i śmiertelniczki Alkmeny*)
- ▶ **ἦττα, ἦττης, ἦ** (*dialekt attycki*) / **ἦσσα, ἦσσης, ἦ** (*dialekt joński*) – porażka, klęska, niepowodzenie
- ▶ **ἦσσων, ἦσσον adi.** – gorszy; szpetniejszy, brzydszy (*stopień wyższy od κακός*)
- ▶ **ἡσυχάζω, PPA ἡσυχάζων, ἡσυχάζουσα, ἡσυχάζον, aor. act. ἡσύχασα, imperf. act. ἡσύχαζον** – odpoczywać, być spokojnym, być cicho, milczeć
- ▶ **ἡσυχία, ἡσυχίας, ἡ** – odpoczynek, spokój, cisza
- ▶ **ἡσυχος, ἡσυχον** – spokojny, cichy; ostrożny
- ▶ **ἡσύχως** – spokojnie, w spokoju, ostrożnie
- ▶ **ἦττον** (*dialekt attycki*) / **ἦσσον** (*dialekt joński*) *adv.* – mniej, trochę mniej

θ

- ▶ **θάλαττα, θαλάττης, ἡ** (*dialekt attycki*) / **θάλασσα, θαλάσσης, ἡ** (*dialekt joński*) – morze
- ▶ **θάμνος, θάμνου, ὅ** – krzak, krzew, gęstwina, zarośla, gęsty zagajnik
- ▶ **θάνατος, θανάτου, ὅ** – śmierć, kara śmierci, wyrok śmierci
- ▶ **θάπτω, aor. act. ἔθαψα** – pochować, wyprawić uroczysty pogrzeb, pogrzebać
- ▶ **θαρρύνω / θαρσύνω** – zachęcać, dodawać odwagi
- ▶ **θαρρῶ / θαρρέω [θαρσῶ / θαρσέω], imperf. act. ἐθάρρουν** – nie obawiać się (czegoś, z acc.), nie bać się, mieć ufność, być dobrej myśli; **θάρρει!** – bądź dobrej myśli!, odważnie!
- ▶ **θαῦμα, θαύματος, τὸ** – cud, coś dziwnego
- ▶ **θαυμάζω, PPA θαυμάζων, θαυμάζουσα, θαυμάζον, aor. act. ἐθαύμασα, PAA θαυμάσας, θαυμάσασα, θαυμάσαν** – być pełnym podziwu, podziwiać
- ▶ **θαυμαστός, θαυμαστή, θαυμαστόν** – dziwny, osobliwy, nadzwyczajny, godny podziwu, wspaniały
- ▶ **θεά, θεᾶς, ἡ** – bogini
- ▶ **θέατρον, θεάτρου, τὸ** – teatr (*miejsce przedstawień dramatycznych*); widowisko
- ▶ **θεῖος, θεία, θεῖον** – boski, pochodzący od boga, święty, doskonały
- ▶ **Θεμιστοκλῆς, Θεμιστοκλέους, ὅ** – Temistokles (*polityk i wódz ateński, twórca potęgi morskiej Aten w V wieku p.n.e.*)
- ▶ **θεός, θεοῦ, ὅ** – bóg **LUB** **θεός, θεοῦ, ἡ** – bogini
- ▶ **θεράπεινα, θεραπαινής, ἡ** – pokojówka, niewolnica, służąca, służebna
- ▶ **θεραπεύω, PPA θεραπεύων, θεραπεύουσα, θεραπεύον, aor. act. ἐθεράπευσα, PAA θεραπεύσας, θεραπεύσασα, θεραπεύσαν** – szanować, dbać, leczyć, troszczyć się, uprawiać (np. ziemię)
- ▶ **θεράπων, θεράποντος, ὅ** – sługa, giermek, towarzysz broni
- ▶ **θερμαίνω** – ogrzewać, rozgrzewać
- ▶ **Θερμοπύλαι, Θερμοπυλῶν, αἱ** – Termopile (*przesmyk między górami a morzem w pobliżu miasta Lamia w Grecji, między Zatoką Maliakos a górą Oiti, prowadzące z Tesalii*)

do Grecji Środkowej; miejsce słynnej bitwy pod Termopilami między koalicją Greków pod przywództwem Sparty a wojskami perskimi)

- ▶ **θέρος, θέρους (θέρεος), τὸ** – lato
- ▶ **θεῶμαι / θεάομαι, PPM-P θεώμενος, θεωμένη, θεώμενον, aor. med. ἔθεασάμην, PAM θεασάμενος, θεασαμένη, θεασάμενον, imperf. med. ἔθεώμην** – patrzeć, widzieć, oglądać
- ▶ **θεωρῶ / θεωρέω, PPA θεωρῶν, θεωροῦσα, θεωροῦν, aor. act. ἔθεώρησα, PAA θεωρήσας, θεωρήσασα, θεωρήσαν** – przyglądać się, patrzeć, oglądać, obserwować; być widzianym na zawodach; być wysłanym na uroczystości lub po wyrocznię
- ▶ **θήκη, θήκης, ἡ** – grób, grobowiec, mogiła
- ▶ **θηρίον, θηρίου, τὸ** – potwór, bestia, dziki zwierzę
- ▶ **θησαυρός, θησαυροῦ, ὁ** – skarb, zapas, zasoby, skarbnica, skarbiec
- ▶ **Θησεύς, Θησεῶς, ὁ** – Tezeusz (*heros ateński i pogromca Minotaura, syn Egeusza i Ajtry*)
- ▶ **θνήσκω, PPA θνήσκων, θνήσκουσα, θνήσκον, aor. act. ἔθανον, PAA θανών, θανοῦσα, θανόν** – umierać
- ▶ **θνητός, θνητή, θνητόν** – śmiertelny
- ▶ **θόρυβος, θορύβου, ὁ** – hałas, wrzawa; zgiełk, zamieszanie
- ▶ **θορυβῶ / θορυβέω** – niepokoić się, wprawiać w zamieszanie
- ▶ **Θράκη, Θράκης, ἡ** – Tracja (*region historyczny i geograficzny położony w Europie Południowej, obecnie w granicach Bułgarii, Grecji i Turcji*)
- ▶ **θρᾶνος, θράνου, ὁ** – ławka, stółek, krzesło
- ▶ **θραύω** – połamać, potrzaskać, zniszczyć
- ▶ **θρόνος, θρόνου, ὁ** – krzesło, stółek, tron, siedziba
- ▶ **θυγάτηρ, θυγατρὸς (θυγατέρος), ἡ** – córka
- ▶ **θύννος, θύννου, ὁ** – tuńczyk
- ▶ **θύρα, θύρας, ἡ** – drzwi
- ▶ **θυσία, θυσίας, ἡ** – ofiara, obrzęd, ofiarowanie, ceremonia

-
- ▶ **ιάομαι** – leczyć
 - ▶ **ιατρεία, ιατρείας, ἡ** – leczenie, medycyna
 - ▶ **ιατρέω, PPA ιατρέων, ιατρεύουσα, ιατρεύον, aor. act. ἰάτρευσα, PAA ιατρεύσας, ιατρεύσασα, ιατρεύσαν** – act. leczyć, być lekarzem; med. leczyć się; pass. być pod opieką lekarską
 - ▶ **ιατρός, ιατροῦ, ὁ** – lekarz
 - ▶ **ἰδία** – prywatnie, samodzielnie
 - ▶ **ἴδιος, ἰδία, ἴδιον** – własny, prywatny, osobisty
 - ▶ **ἰδοῦ / ἰδοῦ** – oto!, patrz oto! < *imperativus od ὄρω, εἶδω / εἶδομαι* >
 - ▶ **ιερεῖον, ιερείου, τὸ** – ofiara, zwierzę ofiarne
 - ▶ **ιερέυς, ιερέως, ὁ** – kapłan, wróżbita, składający ofiary
 - ▶ **ιερὸν, ιεροῦ, τὸ** – święte miejsce, świątynia, sanktuarium; święte obrzędy
 - ▶ **Ἰέρων, Ἰέρωνος, ὁ** – Hieron
 - ▶ **Ἰερώνυμος, Ἰερωνύμου, ὁ** – Hieronim
 - ▶ **Ἰθάκη, Ἰθάκης, ἡ** – Itaka (*grecka wyspa na Morzu Jońskim*)

- ▶ **ἴθι** – chodź!, idź! (*jako imperativus od εἶμι – iść*); nuże, śmiało, naprzód (*jako interiectio od εἶμι – iść*)
- ▶ **ἰκανός, ἰκανή, ἰκανόν** – wystarczający, dostateczny, zdolny, odpowiedni
- ▶ **ἰκετεύω** – błagać / prosić (kogoś o coś, z *acc.*)
- ▶ **ἰκνοῦμαι / ἰκνέομαι** – przychodzić, przybywać
- ▶ **ἴλεως** – łaskawie, życzliwie, miłosiernie < *jako przysłówek* >
- ▶ **ἴλεως, ἴλεων (ἴλαος, ἴλαον)** – łaskawy, życzliwy, miłosierny
- ▶ **ἱμάτιον, ἱματίου, τὸ** – płaszcz; *pl.* szaty, odzież, ubranie
- ▶ **ἴνα** – tam; tam, gdzie; gdziekolwiek, kiedy < *adverbium – przysłówek* >; aby, żeby, ażeby < *coniunctio – spójnik* >
- ▶ **ἴου / ἰού / ἰοῦ** – hej!, hejże! (*okrzyki radości*); och!, biada! (*okrzyk smutku lub bólu*); ejże! (*okrzyk zdumienia lub podziwu*)
- ▶ **Ἴππίας, Ἴππίου, ὁ** – Hippiasz (*przyjaciel Filipa*)
- ▶ **ἵππος, ἵππου, ὁ / ἡ** – koń / klacz; rumak
- ▶ **Ἴσθμός, Ἴσθμοῦ, ὁ** – Przesmyk Koryncki (*przesmyk łączący półwysep Peloponez z główną częścią Grecji, niedaleko miasta Korynt*)
- ▶ **ἰσονομία, ἰσονομίας, ἡ** – równowaga, równość (*np. polityczna*), równy podział, równe prawa, równouprawnienie
- ▶ **ἴστημι, aor. act. ἔστησα / ἔστην** – zatrzymać, powściągnąć
- ▶ **ἰστίον, ἰστίου, τὸ** – żagiel; tkanina, sukno
- ▶ **ἰστός, ἰστοῦ, ὁ** – maszt okrętowy, drąg
- ▶ **ἰσχυρός, ἰσχυρά, ἰσχυρόν** – silny, mocny, potężny, srogi
- ▶ **ἰσχυρότατος, ἰσχυροτάτη, ἰσχυρότατον adi.** – najsilniejszy, najmocniejszy, najpotężniejszy, najbardziej srogi (*stopień najwyższy od ἰσχυρός*)
- ▶ **ἰσχυρότερος, ἰσχυροτέρα, ἰσχυρότερον adi.** – silniejszy, mocniejszy, potężniejszy, bardziej srogi (*stopień wyższy od ἰσχυρός*)
- ▶ **ἰσχυρῶς** – mocno, głośno, potężnie, srogo
- ▶ **ἰσχός, ἰχύος, ἡ** – siła, moc, ciężyzna fizyczna
- ▶ **ἴσως** – podobnie, równie, jednakowo; **ἴσως (δέ)** – być może

κ

- ▶ **καθεύδω, PPA καθεύδων, καθεύδουσα, καθεύδων, aor. act. ἐκαθεύδησα, PAA καθευδήσας, καθευδήσασα, καθευδήσαν, imperf. act. ἐκάθευδον** – spać; kłaść się do snu
- ▶ **καθίζω, PPA καθίζων, καθίζουσα, καθίζων, aor. act. ἐκάθισα, aor. med. ἐκαθισάμην, PAA καθίσας, καθίσασα, καθίσαν, PAM καθισάμενος, καθισαμένη, καθισάμενον, imperf. med.-pass. ἐκαθιζόμεν** – *act.* siadać, usiąść; *med.* siadać, usiąść, usadowić się
- ▶ **καθοράω, aor. act. κατειδόν, PAA κατιδών, κατιδοῦσα, κατιδόν** – czcić, obserwować, oglądać z góry, spoglądać z góry
- ▶ **καί coniun.** – i, oraz; *adv.* nawet, także
- ▶ **καίπερ** – chociaż, jakkolwiek; nawet
- ▶ **καιρός, καιροῦ, ὁ** – właściwa chwila, sposobność, okazja; czas, okres; korzyść, pożytek

- ▶ **καίω**, PPA **καίων**, **καίουσα**, **καῖον**, *aor. act.* **ἔκαυσα**, PAA **καύσας**, **καύσασα**, **καῦσαν** – palić, rozpalać / rozniecać (np. ogień)
- ▶ **κάκιον** *adv.* – gorzej (*stopień wyższy od κακῶς*)
- ▶ **κάκιστα** *adv.* – najgorzej (*stopień najwyższy od κακῶς*)
- ▶ **κάκιστος**, **κακίστη**, **κάκιστον** *adi.* – najgorszy; najbrzydszy (*stopień najwyższy od κακός*)
- ▶ **κακίων**, **κάκιον** *adi.* – gorszy; szpetniejszy, brzydszy (*stopień wyższy od κακός*)
- ▶ **κακόν**, **κακοῦ**, **τὸ** – zło
- ▶ **κακός**, **κακή**, **κακόν** *adi.* – zły; szpetny, brzydki
- ▶ **κακῶς** *adv.* – źle < przysłówek od κακός >
- ▶ **κακώτερος** (**κακιότερος**), **κακωτέρα**, **κακώτερον** *adi.* – gorszy; szpetniejszy, brzydszy (*stopień wyższy od κακός*)
- ▶ **κάλλιστος**, **καλλίστη**, **κάλλιστον** *adi.* – najlepszy; najpiękniejszy (*stopień najwyższy od καλός*)
- ▶ **καλλίων**, **κάλλιον** *adi.* – lepszy; piękniejszy, ładniejszy, bardziej uroczy (*stopień wyższy od καλός*)
- ▶ **καλός**, **καλή**, **καλόν** *adi.* – dobry; piękny, ładny, uroczy
- ▶ **Καλυψώ**, **Καλυψοῦς**, **ἡ** – Kalipso (*nimfa żyjąca na wyspie Ogygii* [gr. Ὠγυγία, Ὠγυγίας, ἡ], córka tytana Atlasa)
- ▶ **καλῶ** / **καλέω**, PPA **καλῶν**, **καλοῦσα**, **καλοῦν**, *aor. act.* **ἐκάλεσα**, PAA **καλέσας**, **καλέσασα**, **καλέσαν**, *imperf. act.* **ἐκάλουν** – wołać, wzywać
- ▶ **καλῶς** *adv.* – dobrze (*przysłówek od καλός*)
- ▶ **κάμνω**, *imperf. act.* **ἔκαμνον** – ciężko pracować, trudzić się
- ▶ **κανοῦν**, **κανου**, **τὸ** [**κάνεον** (**κάνειον**), **κanéου**, **τὸ**] – kosz trzciniowy
- ▶ **καπηλεῖον**, **καπηλείου**, **τὸ** – sklepik, karczma, oberża, szynk
- ▶ **καπνός**, **καπνοῦ**, **ὁ** – dym
- ▶ **καρπός**, **καρποῦ**, **ὁ** – owoc
- ▶ **καρποφόρος**, **καρποφόρον** [**καρπός** (owoc) + **φέρω** (nieść)] – owocodajny, urodzajny
- ▶ **κατά**, **κατ’**, **καθ’** (*z acc.*) *praep.* – według, zgodnie z; (*o czasie z ἡμέρα*) w czasie dnia, za dnia, w dzień; (*o przestrzeni, miejscu*) w, na (*np. w domu, na morzu*); (*o kierunku*) w dół, wzdłuż
- ▶ **καταβαίνω**, PPA **καταβαίνων**, **καταβαίνουσα**, **καταβαῖνον**, *aor. act.* **κατέβην**, PAA **καταβάς** [**καββάς**], **καταβᾶσα**, **καταβάν**, *imperf. act.* **κατέβαινον** – iść w dół, schodzić
- ▶ **καταβάλλω** [**κατα** (w dół) + **βάλλω** (rzucać)] – rzucić, zrzucać, upuszczać
- ▶ **καταδουλώω** – uczynić / stać się niewolnikiem; podbić, ujarzmić, podporządkować, oddać pod panowanie
- ▶ **καταδύω** / **καταδύνω** [**κατα** (w dół) + **δύω** / **δύνω** (zanurzać)], *aor. act.* **κατέδυν** – zachodzić (*o słońcu*), zanurzyć, wpuścić, zamykać, włożyć (do środka coś)
- ▶ **κατακαίω**, *imperf. act.* **κατεκαίον** – *act.* spalić, całkowicie palić, spalić żywcem; *pass.* płonąć, palić się
- ▶ **κατακλίνω** / **κατακλίνομαι**, *aor. act.* **κατέκλινα** – *act.* kłaść, położyć; *med.-pass.* leżeć, położyć się
- ▶ **καταλαμβάνω**, *aor. act.* **κατέλαβον** – chwytać, trzymać, zrozumieć, pojąć

- ▶ **καταλέγω**, *aor. act.* **κατέλεξα** – wyliczać, wymieniać
- ▶ **καταλείπω** [**καταλιμπάνω**], *PPA* **καταλείπων**, **καταλείπουσα**, **καταλείπον**, *aor. act.* **κατάλιπον** (**κατέλιπον**), *PAA* **καταλιπών**, **καταλιποῦσα**, **καταλιπόν** (**κατελιπών**, **κατελιποῦσα**, **κατελιπόν**) – zostawiać, pozostawiać, opuścić, porzucić
- ▶ **καταπίνω** – połykać, połykać, pochłaniać, wchłaniać
- ▶ **καταπίπτω**, *PPA* **καταπίπτων**, **καταπίπτουσα**, **καταπίπτων**, *aor. act.* **κατέπεσον**, *PAA* **καταπεσών**, **καταπεσοῦσα**, **καταπεσόν** – padać, spadać, runąć
- ▶ **καταπολεμέω** – walczyć, wojować, toczyć bitwę, podbijać, najeżdżać
- ▶ **καταπροΐξομαι**, *ion.* **καταπροΐξομα** – nie zrobić bezkarnie (czegoś, z przeczeniem lub z imiesłowem), nie ująć bezkarnie (coś)
- ▶ **κατάρατος**, (**κατάρατη**), **κατάρατον** – przeklęty
- ▶ **κατασειώ** [**κατά** (w dół) + **σειώ** (trząść)] – potrząsać (czymś, z *acc.*), trząść, strząsać
- ▶ **κατασκευάζω**, *aor. act.* **κατεσκεύασα** – przygotować, zbudować, założyć, zrobić, sprawić
- ▶ **κατάσκοπός**, **κατασκόπου**, **ὁ** – szpieg, zwiadowca
- ▶ **κατασκοπῶ** / **κατασκοπέω** – *act.* pilnie badać, uważnie śledzić (kogoś, z *gen.*); *med.-pass.* przyglądać się (komuś, z *acc.*)
- ▶ **καταστρέφω** – *act.* obalić, zniszczyć; *med.* podbić, pokonać
- ▶ **κατάστρωμα**, **καταστρώματος**, **τὸ** – pokład (np. okrętu), pomost
- ▶ **κατατέμνω** – rozcinać, pokroić na kawałki
- ▶ **κατατρίβω** – wyczerpać, zużyć
- ▶ **καταφεύγω**, *PPA* **καταφυγών**, *aor. act.* **κατέφυγον** – uciekać
- ▶ **καταφρονέω**, *aor. act.* **κατεφρόνησα**, *PAA* **καταφρονήσας**, **καταφρονήσασα**, **καταφρονήσαν** – nie szanować, nie czcić, lekceważyć, gardzić, poniewierać, pomiatać
- ▶ **καταχέω** [**κατα** (w dół) + **χέω** (ciskać)] – miotać, strącać, zrzucać; wylewać (coś z *acc.*, na coś z *gen.*)
- ▶ **κατέρχομαι**, *PPM-P* **κατερχόμενος**, **κατερχομένη**, **κατερχόμενον**, *aor. act.* **κατήλθον** (**κατήλυθον**), *PAA* **κατελθών**, **κατελθοῦσα**, **κατελθόν** (**κατελυθών**, **κατελυθοῦσα**, **κατελυθόν**) – schodzić, zstępować
- ▶ **κατεσθίω**, *aor. act.* **κατέφαγον** – zjeść, pozjadać, pożerać
- ▶ **κάτω** – na dole, w dole, niżej, poniżej < *przysłówek* >
- ▶ **κειμαι** – leżeć, być rozciągniętym, spoczywać, leżeć trupem, leżeć martwym
- ▶ **κείμενος**, **κειμένη**, **κείμενον** – leżący martwym, leżąca martwa, leżące martwe; leżący, leżąca, leżące; leżąc
- ▶ **κεῖνος**, **κεῖνη**, **κεῖνο** – ów, tamten, oto, ten, bezpośrednio wymieniony < *synonim do ἐκεῖνος, ἐκεῖνη, ἐκεῖνο* >
- ▶ **κελευστής**, **κελευστοῦ**, **ὁ** – bosman, dowódca wioślarzy podający takt / tempo wiosłowania
- ▶ **κελεύω**, *PPA* **κελεύων**, **κελεύουσα**, **κελεύων**, *aor. act.* **ἐκέλευσα**, *PAA* **κελεύσας**, **κελεύσασα**, **κελεύσαν** – kazać, nalegać, rozkazywać (komuś, z *acc.* lub *dat.*)
- ▶ **κενός**, **κενή**, **κενόν** – pusty
- ▶ **κεντέω** – poręczać
- ▶ **κέντρον**, **κέντρον**, **τὸ** – bicz, batog

- ▶ **κεντῶ / κεντέω, PPA κεντῶν, κεντοῦσα, κεντοῦν, aor. act. ἐκέντησα, PPA κεντήσας, κεντήσασα, κεντήσαν** – poręczać, pobudzać, żgać ościeniem (uderzać kosturem)
- ▶ **κέρας, κέρατος, τὸ** – róg (zwierzęcia lub jako instrument); skrzydło (wojska)
- ▶ **κεραυνός, κεραυνοῦ, ὁ** – piorun, grom
- ▶ **Κέρβερος, Κερβέρου, ὁ** – Cerber (trzygłowy pies o węzowym ogonie, strzegący bram Hadesu)
- ▶ **κέρδος, κέρδους (κέρδεος), τὸ** – zysk, korzyść, pożytek
- ▶ **κεφαλή, κεφαλῆς, ἡ** – głowa, łeb
- ▶ **Κέφαλος, Κεφάλου, ὁ** – Kefalos
- ▶ **κῆπος, κήπου, ὁ** – ogród
- ▶ **κῆρυξ, κήρυκος, ὁ** – herald, urzędnik publiczny, posłaniec, pomocnik przy składaniu ofiar, podczaszy na uroczystościach
- ▶ **κηρύττω [dialekt joński: κηρύσσω], aor. act. ἐκήρυξα** – być heroldem, piastować urząd herolda; ogłaszać, obwieszczać, oznajmiać
- ▶ **κινδυνεύω, aor. act. ἐκινδύνευσα** – być w niebezpieczeństwie, narażać życie, narażać się
- ▶ **κίνδυνος, κινδύνου, ὁ** – niebezpieczeństwo, ryzyko, zagrożenie, bitwa, wojna
- ▶ **κινῶ / κινέω** – act. poruszać, wprawiać w ruch; med.-pass. poruszać się
- ▶ **Κίρκη, Κίρκης, ἡ** – Kirke (cóрка Heliosa i jednej z nimf – Perseis lub według innych źródeł Hekate; siostra Ajetesa i Pazyfae)
- ▶ **κλάζω, PPA κλάζων, κλάζουσα, κλάζον, aor. act. ἔκλαγον (ἔκλαγξα), imperf. act. ἔκλαζον** – krzyczeć, ujadać, szczekać, ryczeć, wrzeszczeć, wydawać okrzyki
- ▶ **κλείω** – zamykać, zasuwając, zablokować
- ▶ **κλέπτης, κλέπτου, ὁ** – złodziej
- ▶ **κλῆρος, κλήρου, ὁ** – gospodarstwo rolne, działka ziemi, posiadłość ziemiska
- ▶ **κλίνη, κλίνης, ἡ** – łóżko
- ▶ **κλύω** – słyszeć, usłyszeć, posłuchać
- ▶ **Κνωσσός, Κνωσσοῦ, ἡ** – Knossos (miejsowość na greckiej wyspie Krecie)
- ▶ **Κοινή, Κοινής, ἡ** – greka Koine / dialekt Koine (określenie powszechnej formy języka greckiego, która zastąpiła klasyczny język starogrecki i pozostawała w użyciu od początków epoki hellenistycznej do czasów późnoantycznych – od ok. 300 p.n.e. – do 300 n.e.)
- ▶ **κοινός, κοινή, κοινόν** – wspólny, powszechny, ogólny, publiczny, pospolity; **ἡ κοινή διάλεκτος** – wspólny – język powszechny, język ogólnie grecki, język potoczny
- ▶ **κολάζω, aor. act. ἐκόλασα, imperf. act. ἐκόλαζον** – karać, karcieć
- ▶ **κομίζω, PPA κομίζων, κομίζουσα, κομίζον, aor. act. ἐκόμισα, PAA κομίσα, κομίσα, κομίσαν, fut. κομιῶ / κομιέω** – pielęgnować, troszczyć się (o kogoś, z acc.), dbać (o kogś, z acc.); zabrać, nieść, przynosić, ocaleć (np. od śmierci)
- ▶ **κόπτω, aor. act. ἔκοψα** – bić, uderzać, tłuc, zadać cios
- ▶ **κόραξ, κόρακος, ὁ** – kruk; **ἐς κόρακας** – do diabła!, na zbity łeb!
- ▶ **κόρη, κόρης, ἡ** – dziewczynka, dziewczyna, panna
- ▶ **Κόρινθος, Κορίνθου, ἡ** – Korynt (miasto portowe w środkowej Grecji, położone na półwyspie Peloponez, na Przesmyku Korynckim)
- ▶ **κόρυμβος, κορύμβου, ὁ** – szczyt (góry), wierzchołek (rufy), najwyższy punkt statku

- ▶ κόσμος, κόσμου, ὁ – porządek, ład, świat, wszechświat; ozdoba, strój
- ▶ κοσμῶ / κοσμέω – porządkować, upiększać, przyozdabiać
- ▶ κράτος, κράτους (κράτεος), τὸ – moc, siła, potęga, władza, rządy
- ▶ κραυγή, κραυγῆς, ἡ – krzyk, wrzask, wołanie
- ▶ κρέας, κρέως, τὸ – mięso
- ▶ κρείττων, κρείττον (*dialekt attycki*) / κρέσσων, κρέσσον (*dialekt joński*) / κρείσσω, κρείσσω (*dialekt koine*) adi. – lepszy, lepsza, lepsze (*stopień wyższy od ἀγαθός*)
- ▶ κρήνη, κρήνης, ἡ – źródło, fontanna; woda, fale; wiosna
- ▶ Κρήτη, Κρήτης, ἡ – Kreta (*grecka wyspa na Morzu Śródziemnym*)
- ▶ Κρίτων, Κρίτωνος, ὁ – Kriton
- ▶ κρύπτω, PPA κρύπτων, κρύπτουσα, κρύπτον, aor. act. ἔκρυψα – ukrywać, nakrywać, przykrywać, chować
- ▶ κρύσταλλος, κρυστάλλου, ὁ – lód, kryształ górski
- ▶ Κτήσιππος, Κτησίππου, ὁ – Ktesippos, Ktezyrpos; en ▶ Ctesippus
- ▶ κυβερνάω, PAA κυβερνῶν, κυβερνώσα, κυβερνῶν – działać jako pilot / sternik, kierować / sterować (*czymś, z acc.*)
- ▶ κυβερνήτης, κυβερνήτου, ὁ – sternik
- ▶ κύκλος, κύκλου, ὁ – koło, krąg, obwód
- ▶ Κύκλωψ, Κύκλωπος, ὁ – Cyklop
- ▶ κυκῶ / κυκάω – mieszać (coś z czymś, z dat.), zamieszać
- ▶ κῦμα, κύματος, τὸ – fala
- ▶ κυμαίνω, aor. act. ἐκύμηνα, imperf. act. ἐκύμαινον – piętrzyć się, wzdymać się, burzyć się (o falach lub o morzu), pienić się
- ▶ Κύρος, Κύρου, ὁ – Cyrus
- ▶ κυψέλη, κυψέλης, ἡ – skrzynia, pudełko
- ▶ κύων, κυνός, ὁ – pies
- ▶ κωμάζω – hulać, bawić się, radować się
- ▶ κόμη, κόμης, ἡ – wieś; dzielnica, okręg
- ▶ κόπη, κόπης, ἡ – wiosło, uchwyt / rękojeść wiosła

λ

- ▶ λαβύρινθος, λαβυρίνθου, ὁ – labirynt
- ▶ λαγώς, λαγώ, ὁ – zając
- ▶ Λαέρτης, Λαέρτου, ὁ – Laertes (*ojciec Odyseusza*)
- ▶ λάθρα / λάθρα (*dialekt attycki*) / λάθρη (*dialekt joński*) – skrycie, ukradkiem, podstępnie
- ▶ Λακεδαιμόνιος, Λακεδαιμονίου, ὁ – Lacedemończyk, Spartanin (*mieszkaniec Sparty*)
- ▶ Λακεδαίμων, Λακεδαίμονος, ἡ – Lacedemon, Sparta
- ▶ Λάκων, Λάκωνος, ὁ <*dialekt dorycki*> – Lacedemończyk, Spartanin (*mieszkaniec Sparty*)
- ▶ λαλῶ / λαλέω, PPA λαλῶν, λαλοῦσα, λαλοῦν, aor. act. ἐλάλησα, PAA λαλήσας, λαλήσασα, λαλήσαν – gadać, gawędzić, pleść; mówić, opowiadać
- ▶ λαμβάνω, PPA λαμβάνων, λαμβάνουσα, λαμβάνον, aor. act. ἔλαβον, PAA λαβών, λαβοῦσα, λαβόν, aor. med. ἐλαβόμην, PAM λαβόμενος, λαβομένη, λαβόμενον, imperf. act. ἐλάμβανον, PAP ληφθεῖς, ληφθεῖσα, ληφθέν – act. chwytać, łapać, brać, ogarnąć (o

uczuciu), zbierać; *med.-pass.* chwytać się (za coś, z *gen.*), uchwycić (czegoś, z *gen.*), chwytać (coś, z *gen.*)

- ▶ **λαμπάς, λαμπάδος, ἦ** – pochodnia, lampa oliwna
- ▶ **λαμπρός, λαμπρά, λαμπρόν** – jasny, czysty, świecący, wyraźny, znakomity
- ▶ **λάμπω** – świecić, jaśnieć, błyszczeć, skrzyć się
- ▶ **λανθάνω** – *act.* ująć uwagi (czyjejs), ukryć się (przed kimś); *med.-pass.* zapomnieć (o czymś, z *gen.*)
- ▶ **λέγω, PPA λέγων, λέγουσα, λέγον, PPM-P λεγόμενος, λεγομένη, λεγόμενον, aor. act. ἔλεξα, PAA λέξας, λέξασα, λέξαν, imperf. act. ἔλεγον** – mówić; opowiadać, powiedzieć (coś, z *acc.*)
- ▶ **λείπω, PPA λείπων, λείπουσα, λείπον, aor. act. ἔλιπον, PAA λιπών, λιποῦσα, λιπόν, perf. med.-pass. λέλειμμαι, imperf. act. ἔλειπον** – *act. trans.* pozostawiać, opuszczać; *intrans.* wychodzić, oddalać się, brakować; *pass.* być pozostawionym, pozostawiać, pozostawać w tyle, być gorszym
- ▶ **λευκός, λευκή, λευκόν** – biały, jasny, błyszczący
- ▶ **λέων, λέοντος, ὁ** – lew
- ▶ **Λεωνίδης, Λεωνίδου, ὁ** – Leonidas (*król Sparty, syn Anaksandridasa II i jego pierwszej żony*)
- ▶ **Λιβύη, Λιβύης, ἦ** – Afryka Północna, Afryka Północno-Zachodnia
- ▶ **λίθινος, λιθίνη, λίθινον** – kamienny
- ▶ **λίθος, λίθου, ὁ** – kamień
- ▶ **λιμήν, λιμένος, ὁ** – port, przystań
- ▶ **λιμός, λιμοῦ, ὁ / ἦ** – głód, brak żywności
- ▶ **λίνον, λίνου, τὸ** – len, sznur lniany, nić
- ▶ **λογίζομαι** – liczyć, obliczać, rachować
- ▶ **λόγος, λόγου, ὁ** – słowo; obliczanie, rachunek; opowieść, historia, opowiadanie, bajka, legenda
- ▶ **λοιπός, λοιπή, λοιπόν** – pozostały, ocalony, reszta; **τοῦ λοιποῦ** – w przyszłości, od teraz < *jako przysłówek* >
- ▶ **λούω, aor. act. ἔλουσα, aor. med. ἐλουσάμην** – myć
- ▶ **λυκοκτόνος, λυκοκτόνον** – zabijający wilki
- ▶ **λυκοκτόνος, λυκοκτόνου, ὁ** – wilkobójca; zabijanie wilków
- ▶ **λύκος, λύκου, ὁ** – wilk
- ▶ **λυπέομαι / λυποῦμαι, PPM-P λυπέομενος, λυπεομένη, λυπέομενον / λυπούμενος, λυπουμένη, λυπούμενον** – sprawiać ból, cierpieć
- ▶ **λυπῶ / λυπέω, PPA λυπῶν, λυποῦσα, λυποῦν, PPM-P λυπούμενος, λυπουμένη, λυπούμενον** – *act.* smucić, martwić; *med.-pass.* smucić się, martwić się, trapić się
- ▶ **λυσιτελής, λυσιτελής** – dochodowy, zyskowny, pożyteczny, korzystny
- ▶ **λύω, aor. act. ἔλυσα, PAA λύσας, λύσασα, λύσαν, imperf. act. ἔλυον, imperf. med.-pass. ἐλύομην** – uwalniać; rozwiązywać, odwiązywać, odpinać

μ

- ▶ **μά** (z *acc.*) – na; **μὰ τὸν Δία** – na Zeusa! < *partykula* > « *praepositio – przyimek* »
- ▶ **μάθημα, μαθήματος, τὸ** – nauka, lekcja

- ▶ **μάθησις, μαθήσεως, ἡ** – uczenie się, zdobywanie wiedzy, żądza wiedzy, dowiadywanie się; nauczanie, kształcenie, wiedza, nauka; wykształcenie
- ▶ **μαθητής, μαθητοῦ, ὁ** – uczeń (czyjś, z *gen.*), słuchacz
- ▶ **μαίνομαι** – być w szale, złościć się, szamotać się, szaleć, wściekać się, burzyć się
- ▶ **μακάριος, μακαρία, μακάριον** – szczęśliwy, kochany, drogi
- ▶ **μακαριώτατος, μακαριωτάτη, μακαριώτατον** – najszczęśliwszy, najbardziej kochany < *superlativus od μακάριος* >
- ▶ **μακράν** – daleko (od czegoś, z *gen.*); długo; **οὐ μακράν** – niedaleko
- ▶ **μακρός, μακρά, μακρόν** – długi, wielki
- ▶ **μακρότερος, μακροτέρα, μακρότερον** *adi.* – dłuższy, większy (*stopień najwyższy od μακρός*)
- ▶ **μάλα** *adv.* – bardzo, nadzwyczaj
- ▶ **μάλιστα** *adv.* – najbardziej, przede wszystkim, najwięcej (*stopień najwyższy od μάλα*); *w odpowiedzi*: oczywiście, naturalnie, z pewnością, tak właśnie
- ▶ **μᾶλλον** *adv.* – bardziej, więcej, mocniej, raczej (*stopień wyższy od μάλα*)
- ▶ **μαμμία, μαμμίας, ἡ** – mama
- ▶ **μανθάνω, PPA μανθάνων, μανθάνουσα, μανθάνον, aor. act. ἔμαθον, PAA μαθών, μαθοῦσα, μαθόν** – dowiedzieć się, spostrzec, zauważyć
- ▶ **Μαραθών, Μαραθῶνος, ὁ** – Maraton (*miejsce w starożytnej Grecji, ulokowana na wybrzeżu Attyki; miejsce słynnej Bitwy pod Maratonem z 490 r. p.n.e.*)
- ▶ **μάσσων, μάσσον** *adi.* – dłuższy, większy (*stopień najwyższy od μακρός*)
- ▶ **μαστιγέω / μαστιγῶω, aor. act. μαστιγῶσα** – biczować, smagać, chłostać
- ▶ **μαστιγίας, μαστιγίου, ὁ** – leń, nicpoń, łajdak, zasługujący na baty
- ▶ **μάχαιρα, μαχαίρας, ἡ** – nóż, miecz
- ▶ **μάχη, μάχης, ἡ** – walka, bitwa, utarczka, potyczka, bój, pojedynek
- ▶ **μάχομαι, PPM-P μαχόμενος, μαχομένη, μαχόμενον, aor. med. ἔμαχεσάμην, PAM μαχεσάμενος, μαχεσαμένη, μαχεσάμενον, imperf. med.-pass. ἔμαχόμην** – walczyć, wojować (z kimś, z *dat.*), toczyć (np. bitwę)
- ▶ **μέγα** – bardzo, wielce, ogromnie
- ▶ **μεγάλως** – bardzo, wielce, ogromnie; potężnie, mocno
- ▶ **μέγας, μεγάλη, μέγα** – wielki, duży, ogromny, dorosły
- ▶ **μέγεθος, μεγέθους (μεγάθεος), τὸ** – wielkość, rozmiar, ogrom, moc, potęga
- ▶ **μέγιστος, μεγίστη, μέγιστον** *adi.* – największy (*stopień najwyższy od μέγας*)
- ▶ **μεθύω** – upijać się, być pijanym
- ▶ **μείζον** *adv.* – więcej, znacznie więcej (*stopień wyższy od μέγα*)
- ▶ **μείζων, μείζον (gen. μείζονος)** *adi.* – większy, większy niż (coś, z *gen.*) (*stopień wyższy od μέγας*)
- ▶ **μειράκιον, μειρακίου, τὸ** – chłopiec, chłopak, młodzieniec
- ▶ **Μελάνιππος, Μελανίππου, ὁ** – Melanippos
- ▶ **μέλας, μέλαινα, μέλαν** – czarny, ciemny, śniady
- ▶ **Μέλιττα, Μελίττης, ἡ** – Melitta < *córka Mirriny* >
- ▶ **μέλλω, PPA μέλλων, μέλλουσα, μέλλον, aor. act. ἐμέλλησα, PAA μελλήσας, μελλήσασα, μελλήσαν, imperf. act. ἔμελλον** – mieć zamiar, chcieć, mieć na myśli; ma się coś stać

- ▶ μέλος, μέλους, τὸ – śpiew, melodia, pieśń liryczna
- ▶ μὲν *partic.* (*konfrontuje myśl pierwszego członu zdania z myślą drugiego mającego partykułę przeciwstawną*)
- ▶ μέντοι – jednak, jednakże, wszelako
- ▶ μένω, PPA μένων, μένουσα, μένον, *aor. act.* ἔμεινα, PAA μείνας, μείνασα, μείνων, *imperf. act.* ἔμενον – *trans.* oczekiwać, czekać, zwlekać (*z inf.*); *intrans.* pozostawać, trwać, mieszkać, czekać (*na kogoś, z acc.*)
- ▶ μέρος, μέρους (μέρεος), τὸ – część (*np. wraku statku*)
- ▶ μεσημβρία, μεσημβρίας, ἡ – południe (*pora dnia*)
- ▶ μέσον, μέσου, τὸ – środek, centrum
- ▶ μέσος, μέση, μέσον – środkowy
- ▶ μεστός, μεστή, μεστόν – pełny (*czegoś, z gen.*)
- ▶ μετά (*z acc.*) – po, do, ku, za « *praepositio – przyimek* »
- ▶ μετά, *elizje:* μετ', μεθ' (*z gen.*) – z (*kim, czym*), razem z « *praepositio – przyimek* »
- ▶ μεταβολή, μεταβολῆς, ἡ – zmiana, odmiana, wymiana, przemiana, zwrot ku (*czemuś*), przejście, zmienność
- ▶ μέτειμι – brać udział (*np. w zawodach*)
- ▶ μετέχω – uczestniczyć, brać udział (*w czymś, z gen.*)
- ▶ μέτοικος, μετοίκου, ὁ / ἡ – metojk; *w pl.* metojkowie (*osiedleńcy w obcym mieście*)
- ▶ μέτωπον, μετώπου, τὸ – czoło
- ▶ μέχρι (μέχρις) (*z gen.*) – aż do « *praepositio – przyimek* »
- ▶ μή – nie « *negatio – zaprzeczenie* »
- ▶ μηδέ – *jako spójnik:* i nie, lecz nie, ani nie; *jako przysłówek:* nawet nie, ani
- ▶ μηδείς, μηδεμία, μηδέν – ani jeden, nikt, żaden, nic
- ▶ μηδέν – wcale, wcale nie, zgoła, bynajmniej « *adverbium – przysłówek* »
- ▶ Μῆδος, Μήδου, ὁ – Medyczyk (*przedstawiciel ludu indoeuropejskiego zamieszkujący w starożytności północno-zachodni Iran*)
- ▶ μηκέτι *adv.* – już nie [*synonim do:* ▶ οὐκέτι *adv.* – już nie, dłużej nie]
- ▶ μήλον, μήλου, τὸ – owca, koza; *pl.* trzody owiec / kóz; owoc, jabłko
- ▶ μήτηρ, μητρὸς (μητέρος), ἡ – matka
- ▶ μικρός, μικρά, μικρόν – mały
- ▶ μιμνήσκω, *perf. act.* μέμνηκα, *perf. med.-pass.* μέμνημαι – *act.* przypomnieć (*komuś coś, z acc. i z gen.*); *med.-pass.* przypominać sobie, przywoływać na myśl
- ▶ Μίνως, Μίνωος, ὁ – Minos (*król i prawodawca Krety, sędzia zmarłych w Hadesie*)
[*łac.* Minos, Minois *m*]
- ▶ Μινώταυρος, Μινωταύρου, ὁ – Minotaur (*potwór o ludzkim ciele i głowie byka, syn Pazyfae i byka przysłanego przez Posejdona Minosowi*)
- ▶ μισέω – nienawidzić, nie cierpieć, gardzić, wzdrygać się
- ▶ μισθός, μισθοῦ, ὁ – zapłata, płaca, wynagrodzenie, honorarium; nagoda, rekompensata
- ▶ μισῶ / μισέω – nienawidzić, nie cierpieć, gardzić, wzdrygać się
- ▶ μνήμα, μνήματος, τὸ – pomnik, nagrobek
- ▶ μνήμη, μνήμης, ἡ – pamięć (*o kimś, z gen.*), wspomnienie
- ▶ μόλις / μόγισ – ledwie, z trudem
- ▶ μόνον *adv.* – tylko, jedynie

- ▶ **μόνος, μόνη, μόνον** – sam, samotny
- ▶ **μόσχος, μόσχου, ὁ / ἡ** – cielę, jałówka
- ▶ **Μοῦσα, Μούσης, ἡ** – Muza
- ▶ **μοχλός, μοχλοῦ, ὁ** – dźwignia, lewar, pal, drąg, zasuwa
- ▶ **μῦθος, μύθου, ὁ** – słowo, mowa, opowiadanie, bajka, mit
- ▶ **Μυρρίνη, Μυρρίνης, ἡ** – Mirrina (Maryna?) [*en: Myrrhine*] < *matka Melitty* >
- ▶ **μυχός, μυχοῦ, ὁ** – głąb (np. jaskini), najgłębsza część, najdalszy kąć, komora, wnęka, zakątek

v

- ▶ **ναί** – tak, oczywiście, bez wątpienia
- ▶ **Νάξος, Νάξου, ἡ** – Naksos (*grecka wyspa na Morzu Egejskim*)
- ▶ **ναυάγιον, ναυάγιοῦ, τὸ** – szczątek rozbitego statku; w *pluralis*: **ναυήγια, ναυαγίων, τὰ** – szczątki, kawałki, resztki
- ▶ **ναύαρχος, ναύαρχου, ὁ** – dowódca floty, admirał
- ▶ **ναύκληρος, ναυκλήρου, ὁ** – właściciel / dowódca statku, armator, kapitan
- ▶ **ναυμαχία, ναυμαχίας, ἡ** – bitwa morska
- ▶ **ναυμαχῶ / ναυμαχέω** – walczyć na morzu, staczać bitwę morską (z kimś, z *dat.* lub *πρός* (z *acc.*))
- ▶ **ναῦς, νεώς, ἡ** – statek
- ▶ **Ναυσικάα, Ναυσικάας, ἡ** – Nauzykaa (*królowna Feaków, zamieszkujących wyspę Scherię*)
- ▶ **ναύτης, ναύτου, ὁ** – żeglarz, marynarz
- ▶ **ναυτική, ναυτικῆς, ἡ** – flota
- ▶ **ναυτικόν, ναυτικοῦ, τὸ** – załoga statku
- ▶ **ναυτικός, ναυτική, ναυτικόν** – okrętowy, żeglarski, marynarski, morski
- ▶ **Νεαίρα, Νεαίρας, ἡ** – Neajra < *żeńskie imię greckie* >
- ▶ **νεανίας, νεανίου, ὁ** – młodzieniec
- ▶ **νεκρός, νεκρά, νεκρόν** – zmarły, nieżywy, martwy
- ▶ **νεκρός, νεκροῦ, ὁ** – trup, zwłoki, zmarły, nieboszczyk
- ▶ **νέος, νέα, νέον** – młody, małoletni, młodociany, młodzieńczy
- ▶ **νέω, PPA νέων, νέουσα, νέον, aor. act. ἔνευσα, PAA νεύσας, νεύσασα, νεῦσαν** – pływać, płynąć w pław
- ▶ **νή** – tak, oczywiście, doprawdy, zaiste; **νή τὸν Δία** – na Zeusa!, oczywiście!
- ▶ **νήσος, νήσου, ἡ** – wyspa, półwysep
- ▶ **Νίκη, Νίκης, ἡ** – Nike (*bogini zwycięstwa*)
- ▶ **νίκη, νίκης, ἡ** – zwycięstwo, przewaga, wygrana
- ▶ **Νικήρατος, Νικηράτου, ὁ** – Nikeratos
- ▶ **Νικόβουλος, Νικόβουλου, ὁ** – Nikobulos
- ▶ **νικῶ / νικάω, aor. act. ἐνίκησα, PAA νικήσας, νικήσασα, νικῆσαν** – zwyciężać; **ναυμαχία νικᾶν, imperf. act. ἐνίκων, fut. act. νικήσω** – zwyciężyć, zwyciężyć w bitwie morskiej
- ▶ **νομίζω, PPA νομίζων, νομίζουσα, νομίζον, aor. act. ἐνόμισα** – mieć w zwyczaju, uważać, sądzić, mniemać, wierzyć
- ▶ **νόμος, νόμου, ὁ** – zwyczaj, obyczaj, prawo, nakaz

- ▶ νόος, νόου, ὁ [*contr.* νοῦς, νοῦ, ὁ] – umysł, rozum, intelekt; myśl, myślenie; ἐν νῷ ἔχω + *inf.* – mieć zamiar
- ▶ νόσος, νόσου, ἡ – choroba, zaraza; cierpienie, nieszczęście; obłąd, szaleństwo
- ▶ νοστῶ / νοστέω, *aor. act.* ἐνόστησα – wrócić / powrócić do domu, wrócić cało (dokądś, z *acc.*)
- ▶ νοσῶ / νοσέω, *PPA* νοσῶν, νοσοῦσα, νοσοῦν, *aor. act.* ἐνόσησα, *PAA* νοσήσας, νοσήσασα, νοσήσαν, *imperf. act.* ἐνόσουν – chorować (na coś, z *acc.*), cierpieć, być nieszczęśliwym
- ▶ νύμφη, νύμφης, ἡ – nimfa
- ▶ νῦν – teraz
- ▶ νύξ, νυκτός, ἡ – noc

σ

- ▶ Ξανθίας, Ξανθίου, ὁ – Ksantiasz
- ▶ ξενίζω, *aor. act.* ἐξενισα, *imperf. act.* ἐξενιζον – przyjmować, podejmować gościnnie, ugaszać; być cudzoziemcem, mówić obcym akcentem
- ▶ ξένος, ξένη, ξένον – obcy, cudzoziemski
- ▶ ξένος, ξένου, ὁ (*vocativus*: ξένε lub ὦ ξεῖν') – obcy, cudzoziemiec
- ▶ Ξέρξης, Ξέρξου, ὁ – Kserkses (*król Persji*)
- ▶ ξίφος, ξίφους, τὸ – miecz

ο

- ▶ ὀβολός, ὀβολουῦ, ὁ – obol (*moneta używana w starożytnych Atenach, równa jednej szóstej drachmy*)
- ▶ ὄγδοος, ὄγδοή, ὄγδοον – ósmy « *numerale ordinale – liczebnik porządkowy* »
- ▶ ὀδᾶξ – gryząc zębami < *jako przysłówek* >
- ▶ ὄδε, ἦδε, τόδε – ten, ta, to; ten oto, ta oto, to oto (*zaimek wskazujący, który wskazuje na coś bliskiego i bezpośredniego*); mój, mój własny (*zaimek pełniący funkcję zaimka dzierżawczego*); τᾶδε – to; dlatego
- ▶ ὀδεύω, *aor. act.* ὀδευσα – *trans.* przejść, przemaszzerować, przebyć (coś, z *acc.*); *intrans.* iść, udać się, podążać
- ▶ ὀδός, ὀδοῦ, ἡ – droga; τὴν ὀδὸν ποιεῖν (αἰρεῖν) – pokonywać drogę (*łac.* iter facere)
- ▶ ὀδύρομαι, *PPM-P* ὀδυρόμενος, ὀδυρομένη, ὀδυρόμενον – lamentować, płakać, opłakiwać, zawodzić
- ▶ Ὀδυσσεύς, Ὀδυσσέως, ὁ – Odyseusz (*król Itaki, bohater Odysei Homera*)
- ▶ ὄθεν – skąd (jako określone miejsce), gdzie
- ▶ οἶδα – wiedzieć, znać < *forma w perf. w znaczeniu praes.* >
- ▶ οἶκαδε *adv.* – do domu; w domu
- ▶ οἰκεῖος, οἰκεία, οἰκεῖον – domowy, rodzinny, należący do rodziny
- ▶ οἰκεῖος, οἰκείου, ὁ – krewny, bliski, domownik
- ▶ οἴκημα, οἰκήματος, τὸ – miejsce zamieszkania, siedziba, pokój, komnata, jadalnia, sypialnia
- ▶ οἴκησις, οἰκήσεως, ἡ – mieszkanie, zamieszkiwanie, przebywanie; dom, siedziba, rezydencja, okolica, teren zamieszkały
- ▶ οἰκητής, οἰκητοῦ, ὁ – mieszkaniec

- ▶ οἰκία, οἰκίας, ἡ – budynek, dom, nieruchomość, domostwo; gospodarstwo domowe; rodzina
- ▶ οἰκοδομῶ / οἰκοδομέω – budować dom
- ▶ οἴκοι – w domu < *adverbium* – przysłówek >
- ▶ οἶκος, οἴκου, ὁ – dom
- ▶ οἰκτίρω / οἰκτείρω, *aor. act.* ὄκτιρα / ὄκτειρα – żałować, litować się / mieć litość (nad kimś, z *acc.*), martwić się (z powodu czegoś, z *gen.*)
- ▶ οἰκῶ / οἰκέω, *PPA* οἰκῶν, οἰκοῦσα, οἰκοῦν, *aor. act.* ὄκησα, *PAA* οἰκήσας, οἰκήσασα, οἰκήσαν, *imperf. act.* ὄκουν – mieszkać
- ▶ οἶμαι [οἴομαι], *PPM-P* οἴομενος, οἴομένη, οἴομενον, *aor. med.* ὄϊσάμην, *PAM* ὄϊσάμενος, ὄϊσαμένη, ὄϊσάμενον – odchodzić, wyruszać (*praes.* w znaczeniu perfectum, *impf.* w znaczeniu *plpf.*); ginać, umierać; myśleć, przypuszczać, sądzić, wierzyć; οἶμαι – (jak) sądzę, moim zdaniem
- ▶ οἶμοι, ὄμοι (ὄμοι) – ach!, och!, oj!, biada! (okrzyk bólu, strachu) < *interiectio* – wykrzyknik >
- ▶ οἶνοπώλιον, οἶνοπωλίου, τὸ – gospoda, tawerna, zajazd, winiarnia (sklep z winami)
- ▶ οἶνος, οἴνου, ὁ – wino
- ▶ οἶος, οἶα, οἶον – jaki, jaka, jakie; οἶος τε – zdolny, zdatny, będący w stanie, skłonny, możliwy
- ▶ ὀκτώ – osiem « *numerale cardinale* – liczebnik główny »
- ▶ ὀλιγαρχία, ὀλιγαρχίας, ἡ – oligarchia (*forma rządów sprawowanych przez niewielką grupę ludzi*)
- ▶ ὀλίγιστος, ὀλιγίστη, ὀλίγιστον *adi.* – najbardziej nieliczny, najnieliczniejszy (*stopień najwyższy od ὀλίγος*)
- ▶ ὀλίγον – mało, nieco, trochę
- ▶ ὀλίγος, ὀλίγη, ὀλίγον – nieliczny
- ▶ ὀλισθάνω, *PPA* ὀλισθάνων, ὀλισθάνουσα, ὀλισθάνων, *aor. act.* ὄλισθον, *PAA* ὀλισθῶν, ὀλισθοῦσα, ὀλισθόν – poślizgnąć się, ześlizgnąć się
- ▶ ὅλος, ὅλη, ὅλον – cały
- ▶ Ὀλυμπος, Ὀλύπου, ὁ – Olimp (*najwyższy masyw górski w Grecji*)
- ▶ ὀμαλός, ὀμαλή, ὀμαλόν – równy, gładki, jednolity, jednostajny
- ▶ Ὀμηρος, Ὀμήρου, ὁ – Homer (*starożytny grecki epik, pieśniarz i poeta, autor „Iliady” i „Odysei”*)
- ▶ ὄμιλος, ὀμίλου, ὁ – tłum, motłoch, gromada, wrzawa, gwar
- ▶ ὄμοιος, ὀμοία, ὄμοιον – podobny, równy
- ▶ ὀμοίως – w podobny sposób, podobnie, równie, tak samo
- ▶ ομολογῶ – zgadzać się (z kimś, z *dat.*)
- ▶ ὁμόνοια, ὁμονοίας, ἡ – jednomyślność, zgoda, harmonia
- ▶ ὁμοῦ – w tym samym miejscu, na raz, wespół
- ▶ ὅμως *adv.* – jednak, przecież, mimo to
- ▶ ὄναρ, ὄνειρατος, τὸ – sen, senne widzenie / marzenie
- ▶ ὄνειδος, ὄνειδος (ὄνειδευς), τὸ – zarzut, wyrzut, nagana, obelga, hańba, wstyd
- ▶ ὄνομα, ὄνόματος, τὸ – nazwa, imię

- ▶ **ὀνομάζω**, *PPA* **ὀνομάζων**, **ὀνομάζουσα**, **ὀνομάζον**, *aor. act.* **ὠνόμασα**, *PAA* **ὀνομάσας**, **ὀνομάσασα**, **ὀνομάσαν** – nazywać, mówić / wołać po imieniu, nazywać (kogoś kimś, z podwójnym *acc.*)
- ▶ **ὀπισθεν** – z tyłu, w tyle (*z gen.* lub *z dat.*)
- ▶ **ὀπλίτης**, **ὀπλίτου**, **ὀ** – hoplita, żołnierz ciężkozbrojny
- ▶ **ὄπλον**, **ὄπλου**, **τὸ** – broń, duża tarcza, oręż i pancerz; narzędzie; *pl.* zbroje, uzbrojenie
- ▶ **ὅποι** / **ὅπου** – gdzie < *jako przysłówek* >
- ▶ **ὅπως** – jak; w taki sposób, jak; podobnie jak
- ▶ **ὀργή**, **ὀργῆς**, **ἡ** – temperament, usposobienie, złość, uniesienie, gniew (*z powodu czegoś*, *z gen.*)
- ▶ **ὀργίζομαι** (**ὀργίζω**), *imperf. act.* **ὠργίζον**, *imperf. pass.* **ὠργιζόμεν** – być rozgniewanym (*na kogoś*, *z dat.*)
- ▶ **ὀργίζω**, *med.-pass.* **ὀργίζομαι**, *imperf. act.* **ὠργίζον**, *imperf. med.-pass.* **ὠργιζόμεν** – *act.* rozgniewać, doprowadzić do gniewu; *med.-pass.* być rozgniewanym (*na kogoś*, *z dat.*), być złym, złościć się; **ὀργιζόμενος** – uniesiony, w uniesieniu
- ▶ **ὀργίλος**, **ὀργίλη**, **ὀργίλον** – gniewliwy, skłonny do gniewu, porywczy
- ▶ **ὀργίλως** – gniewliwie, ze złością; **ὀργίλως ἔχειν** – gniewać się, odczuwać gniew
- ▶ **ὀρθός**, **ὀρθή**, **ὀρθόν** – prosty, wyprostowany, idący w prostej linii
- ▶ **ὀρμῶ** / **ὀρμάω**, *aor. act.* **ὠρμησα**, *PAA* **ὀρμήσας**, **ὀρμήσασα**, **ὀρμήσαν** – *acc.* ruszać, rzucać się; *med.-pass.* wyruszać, śpieszyć się (*dokądś*, *z inf.*)
- ▶ **ὄρος**, **ὄρους** (**ὄρεος**), **τὸ** – góra
- ▶ **ὀρχήστρα**, **ὀρχήστρας**, **ἡ** – orchestra (*miejsce tańca i śpiewów chóru w teatrze*)
- ▶ **ὀρῶ** / **ὀράω**, *PPA* **ὀρῶν**, **ὀρῶσα**, **ὀρῶν**, *aor. act.* **εἶδον**, *PAA* **ιδόν**, **ιδούσα**, **ιδόν**, *imperf. act.* **έώρων**, *fut. med.* **φεύξομαι** – patrzeć, spoglądać (*na coś / kogoś*, *z acc.*), widzieć
- ▶ **ὅς**, **ἡ**, **ὅ** *pron.* – który, jaki; swój, swoja, swoje
- ▶ **ὅσος**, **ὅση**, **ὅσον** – jak wielki, jak liczny; tyle, ile
- ▶ **ὅσπερ**, **ἡπερ**, **ὅπερ** – ten właśnie, który; ten sam, co
- ▶ **ὀσφραίνομαι** – czuć (np. zapach), wąchać (*coś*, *z gen.* lub *z acc.*)
- ▶ **ὅταν** – kiedy, gdy
- ▶ **ὅτε** – kiedy, gdy, podczas gdy
- ▶ **ὅτι** – że, ponieważ; dlatego, że
- ▶ **ὀτρύνω**, *PPA* **ὀτρύνων**, **ὀτρύνουσα**, **ὀτρύνον**, *aor. act.* **ὄτρυνα**, *PAA* **ὀτρύνας**, **ὀτρύνασα**, **ὀτρύναν** – *act.* wzbudzać, pobudzać, zachęcać (*do czegoś*, *z inf.*); *med.-pass.* śpieszyć się, rwać się (*do czegoś*, *z inf.*)
- ▶ **οὐ**, **οὐκ**, **οὐχ** – nie « *negatio – zaprzeczenie* »
- ▶ **οὐδαμῶς** – bynajmniej, w żaden sposób, wcale nie, ani trochę
- ▶ **οὐδέ** – nawet nie, i nie
- ▶ **οὐδεὶς**, **οὐδεμία**, **οὐδέν** – nikt, żaden; nic
- ▶ **οὐδέν** *adv.* – nic, wcale, wcale nie, w żaden sposób; **οὐδέν ἧττον** – nie mniej, wcale nie, ani trochę; **οὐδέν ἄλλο** – nic innego
- ▶ **οὐδέν ἧτον** – wcięż, w każdym razie
- ▶ **οὐδέποτε** *adv.* – nigdy
- ▶ **οὐκέτι** *adv.* – już nie, dłużej nie

- ▶ οὖν – więc, zatem
- ▶ οὐπω – jeszcze nie, wcale nie
- ▶ οὐρανός, οὐρανοῦ, ὁ – niebo
- ▶ οὐριος, οὐρία, οὐριον – pomyślny, udany, sprzyjający, szczęśliwy
- ▶ οὐτε [οὐ (nie) + τε (i)] – i nie; οὐτε... οὐτε... – ani... ani...
- ▶ οὗτος, αὕτη, τοῦτο *pron. demon.* – ten, ta, to
- ▶ οὕτως (οὕτω – *czasami przed spółgłoską*) – tak, w ten sposób
- ▶ ὀφθαλμός, ὀφθαλμοῦ, ὁ – oko
- ▶ ὄφεις, ὄφεως, ὁ – wąż
- ▶ ὄχθη, ὄχθης, ἡ – wysoki i stromy brzeg, wysoki i skalisty brzeg nad morzem, grobla, pagórek, góra, wał
- ▶ ὄχθος, ὄχθου, ὁ – nasyp, wzniesienie, kurhan, kopiec, stromy brzeg
- ▶ ὄχλος, ὄχλου, ὁ – tłum
- ▶ ὀψέ – różno
- ▶ ὄψις, ὄψεως, ἡ – widzenie, wzrok; wygląd, wyraz twarzy, twarz, mina; rzecz widziana, widok, pozór, widowisko, zjawisko

π

- ▶ Πάγγαιον, Παγγαίου, τὸ (Παγγαῖος, Παγγαίου, ὁ) – Pangajon (*masyw górski znajdujący się we wschodniej części Grecji*)
- ▶ πάθημα, παθήματος, τὸ – cierpienie
- ▶ πάθος, πάθους, τὸ – doznanie, utrapienie, nieszczęśliwy wypadek, zdarzenie, stan chorobowy
- ▶ παιάν, παιᾶνος, ὁ – pieśń chóralna, pean, pieśń triumfalna (*po zwycięskiej bitwie*), pieśń bojowa
- ▶ παιδεύω – wychowywać, wykarmiać dziecko, uczyć, kształcić, oświecać
- ▶ παιδίον, παιδίου, τὸ – dziecko, dziecię; chłopczyk, synek, córeczka, małe dziecko; młody niewolnik / młoda niewolnica
- ▶ παιδοποιέω – *act.* spłodzić dzieci, rodzić dzieci; *med.-pass.* płodzić
- ▶ παίζω, *imperf. act.* ἔπαιζον – bawić się, grać, żartować
- ▶ παῖς, παιδός, ὁ / ἡ – chłopak / dziewczyna, chłopiec / dziewczynka, syn / córka; dziecko
- ▶ παίω, *aor. act.* ἔπαισα – bić, uderzać, tłuc, walić, trącać
- ▶ πάλαι – dawno temu, w minionych dniach
- ▶ πάλιν – wstecz, z powrotem, na powrót, znowu, ponownie, jeszcze raz
- ▶ Παμφίλη, Παμφίλης – Pamfila < *przyjaciółka Melitty* >; **en** ▶ Pamfile
- ▶ πάμφορος, πάμφορον – wszystko wydający, żyzny, urodzajny; dobroczynny, bogaty we wszelkie dobro (*gen.: παμφορώτατου*)
- ▶ πανήγυρις, πανηγύρεως, ἡ – zgromadzenie, rada, ogólne zgromadzenie ludu, uroczyste zgromadzenie, zebranie świąteczne całego ludu
- ▶ πανούργος, πανούργον – podły, przebiegły, chytry, występny
- ▶ πανούργος, πανούργου, ὁ – niktzemnik, łotr, łajdak, zbrodniarz
- ▶ πανουργότατος, πανουργοτάτος, πανουργότατον *adi.* – najpodlejszy, najprzebieglejszy, najchytrzejszy, najwystępniejszy (*stopień najwyższy od πανούργος*)

- ▶ **πανουργότερος, πανουργοτέρα, πανουργότερον** *adi.* – podlejszy, przebieglejszy, chytrzejszy, występniejszy (*stopień wyższy od πανούργος*)
- ▶ **πανταχόσε(v)** – ze wszystkich stron, zewsząd
- ▶ **πανταχοῦ** *adv.* – wszędzie
- ▶ **πάππας [πάπας, πάππης], πάππου, ὁ** – tatuś, tatko, tata
- ▶ **παππίας, παππίου, ὁ** – tatunio, ojczulek
- ▶ **πάππος, πάππου, ὁ** – dziadek
- ▶ **παρά, elizja: παρ'** (z *acc.*) *praep.* – przy, obok, nad, koło, do, przed (*o miejscu*); wzdłuż
- ▶ **παρά, elizja: παρ'** (z *dat.*) – przy, obok « *praepositio – przyimek* »
- ▶ **παρά, elizja: παρ'** (z *gen.*) – od (*kogoś*); ze strony, od strony « *praepositio – przyimek* »
- ▶ **παραγίγνομαι, aor. med. παρεγενόμην, PAA παραγενόμενος, παραγενομένη, παραγενόμενον** – znajdować się koło / obok (*czegoś, z dat.*), być obecnym (*przy kimś, z dat.*), powstawać (*u kogoś, z dat.*)
- ▶ **παραινῶ / παραινέω** (z *dat.*) – nakłaniać, namawiać, zachęcać, radzić
- ▶ **παρακαλῶ / παρακαλέω** – wzywać, posłać (*po kogoś, z acc.*), przywoływać, wywoływać, zapraszać
- ▶ **παραλαμβάνω** – usłyszeć, upewnić się, dowiedzieć się, wezwać
- ▶ **παραμυθέομαι, PPM-P παραμυθεόμενος, παραμυθεομένη, παραμυθεόμενον, aor. med. παραμυθησάμην, PAM παραμυθησαμενος, παραμυθησαμένη, παραμυθησάμενον** – uspokajać, pocieszać
- ▶ **παρανέω, PPA παρανέων, παρανέουσα, παρανέον, aor. act. παρένευσα, PAA ἐνεύσας, ἐνεύσασα, ἐνεῦσαν** – płynąć obok (*z dat.*)
- ▶ **παραπλέω** – przepływać obok, płynąć w pobliżu / bardzo blisko
- ▶ **παρασκευάζω, PPA παρασκευάζων, παρασκευάζουσα, παρασκευάζον, aor. act. παρεσκευάσα, PAA παρασκευάσας, παρασκευάσασα, παρασκευάσαν, aor. med. παρεσκευασάμην, PAM παρασκευασάμενος, παρασκευασαμένη, παρασκευασάμενον** – *act.* przygotowywać, przyrządzać; *med.-pass.* przygotować sobie
- ▶ **παρασκευή, παρασκευής, ἡ** – przygotowanie
- ▶ **πάρειμι, PPA παρών, παροῦσα, παρόν, imperf. act. παρή(v) / παρήμη(v)** – być (*przy czymś*), być obecnym, być blisko / w pobliżu (*czegoś, z dat.*); iść obok, przechodzić, przejeżdżać obok
- ▶ **παρέχω, PPA παρέχων, παρέχουσα, παρέχον, aor. act. παρέσχον (παρέσχεθον), PAA παρασχών, παρασχοῦσα, παρασχόν (παρασχεθών, παρασχεθοῦσα, παρασχεθόν), imperf. act. παρέχον** – dostarczać, podawać
- ▶ **παρθένος, παρθένου, ἡ** – dziewczyna, dziewica, panna
- ▶ **Παρθένος, Παρθένου, ἡ** – Parthenos (*jeden z przydomków Ateny*)
- ▶ **Παρθενών, Παρθενῶνος, ὁ** – Partenon (świątynia poświęcona Atenie na akropolu ateńskim)
- ▶ **πᾶς, πᾶσα, πᾶν** – każdy, wszystko, cały; *pl.* wszyscy, wszystko
- ▶ **πάσχω, PPA πάσχων, πάσχουσα, πάσχον, aor. act. ἔπαθον, PAA παθών, παθοῦσα, παθόν** – cierpieć, doznawać zła
- ▶ **πατήρ, πατρός (πατέρος), ὁ** – ojciec

- ▶ **πατρίς, πατρίδος** – ojczysta, ojcowiska, odziedziczona, tradycyjna
- ▶ **πατρίς, πατρίδος, ἡ** – ojczyzna, rodzinne miasto, ojczysty kraj
- ▶ **πατρῷος, πατρῷα, πατρῶον** – ojcowski, pochodzący od ojca, oddziedziczony po przodkach, ojczysty, rodzinny
- ▶ **παύω, aor. act. ἔπαυσα, aor. med. ἐπαυσάμην, PAM παυσάμενος, παυσαμένη, παυσάμενον, imperf. act. ἔπαυον, imperf. med.-pass. ἐπαυόμην** – act. powstrzymać (kogoś, z *acc.*, od czegoś, z *gen.*), zatrzymać, zakończyć, przestać; *med.-pass.* powstrzymywać się (od czegoś, z *gen.*, z *part.*)
- ▶ **πέδη, πέδης, ἡ** – pęta, więzy, okowy, dyby
- ▶ **πεδίον, πεδίου, τὸ** – równina, pole
- ▶ **πεζός, πεζή, πεζόν** – pieszy, podróżujący pieszo / lądem; **πεζῆ** – pieszo, na piechotę, lądem, drogą lądową
- ▶ **πείθω, PPA πείθων, πείθουσα, πείθων, praes. med.-pass. πείθομαι, PPM-P πειθόμενος, πειθομένη, πειθόμενον, aor. acr. ἔπεισα** – act. namawiać, przekonywać; *med.-pass.* dać się przekonać, być przekonany, być posłusznym
- ▶ **πεινῶ / πεινάω, imperf. act. ἐπείνων** – być głodnym, odczuwać głód
- ▶ **Πειραιεύς, Πειραιῶς (Πειραιέως), ὁ** – Pireus < miasto w Grecji >
- ▶ **πειρῶ / πειράω, PPA πειρῶν, πειρῶσα, πειρῶν, PPM-P πειρώμενος, πειρωμένη, πειρώμενον, aor. act. ἐπείρασα, PAA πειράσας, πειράσασα, πειρῶσαν** – act. próbować, usiłować; *med.-pass.* próbować, usiłować coś zrobić, z *inf.* lub z *εἶ*), ryzykować
- ▶ **πεῖσμα, πείσματος, τὸ** – cuma, lina
- ▶ **πέλαγος, πελάγους (πελάγεος), τὸ** – morze, morze pełne / otwarte
- ▶ **Πελοποννήσιος, Πελοποννησίου, ὁ** – Peloponezyjczyk (*mieszkaniec Peloponezu*)
- ▶ **Πελοπόννησος, Πελοποννήσου, ἡ** – Peloponez (*półwysep i kraina historyczna w południowej Grecji, pomiędzy Morzem Jońskim, a Egejskim*)
- ▶ **πέμπτος, πέμπτη, πέμπτον** – piąty « *numerale ordinale – liczebnik porządkowy* »
- ▶ **πέμπω, aor. act. ἔπεμψα, imperf. act. ἐπέμπω** – posyłać, wyprawiać
- ▶ **πένης, πένη** – biedny, ubogi
- ▶ **πένης, πένητος, ὁ** – biedak, wyrobnik
- ▶ **πένθος, πένθους, τὸ** – smutek, żal, zmartwienie, żałoba, nieszczęście, bieda
- ▶ **πέντε** – pięć « *numerale cardinale – liczebnik główny* »
- ▶ **πέπλος, πέπλου, ὁ** – kobierzec, całun; ubranie, szata
- ▶ **περαίνω** – skończyć, zakończyć
- ▶ **περί (z acc.)** – do, ku, na, wokół (*o miejscu*) « *praepositio – przyimek* »
- ▶ **περί (z gen.) praep.** – o (*kim, czym*); (*o miejscu*) koło, dokoła
- ▶ **περιγίγνομαι, aor. med. περιεγενόμην** – być górą / górować (nad kimś, z *gen.*), przeżyć (coś / kogoś, z *gen.*)
- ▶ **περιέρχομαι, PPM-P περιερχόμενος, περιέρχομένη, περιερχόμενον, aor. act. περιήλθον, PAA περιηλθόν, περιηλθοῦσα, περιηλθόν** – obchodzić wkoło
- ▶ **περιμένω, PPA περιμένων, περιμένουσα, περιμένον, aor. act. περιέμεινα, imperf. act. περιέμενον** – oczekiwać, czekać, pozostawać, stać w miejscu
- ▶ **περισκοπῶ / περισκοπέω** – patrzeć wokół, rozglądać się, przyglądać się, obserwować
- ▶ **περιτίθημι** – sprowadzać, przekazywać

- ▶ Πέρσης, Πέρσου, ὁ – Pers (*mieszkaniec Persji, dzisiejszego Iranu*)
- ▶ Περσικός, Περσική, Περσικόν – perski
- ▶ πετάννυμι, *aor. act. ἐπέτασα* – rozwijać, rozpościerać, otwierać
- ▶ πέτρα, πέτρας, ἡ – skała, głąz, grot, jaskinia; opoka
- ▶ πήγνυμι, *aor. act. ἔπηξα* – zamrażać, ścinać lodem, zobić twardym
- ▶ πιέζω – ścisnąć, ugniatać
- ▶ πικρός, πικρά, πικρόν – ostry, gorzki, niemiły, nieprzyjemny, nienawistny
- ▶ πίνω, *aor. act. ἔπιον, PPA πίνων, πίνουσα, πῖνον, PAA πιών, πιοῦσα, πión, imperf. act. ἔπινον* – pić (coś, z *acc.*), napić się (czegoś, z *gen. part.*)
- ▶ πίπτω, *PPA πίπτων, πίπτουσα, πῖπτον, aor. act. ἔπεσον, PAA πεσών, πεσοῦσα, πεσόν, imperf. act. ἔπιπτον* – upadać; opaść, osłabnąć
- ▶ πιστεύω, *PPA πιστεύων, πιστεύουσα, πιστεύον, aor. act. ἐπίστευσα, imperf. act. ἐπίστευον* – ufać, wierzyć, zawierzyć, polegać (na kimś / czymś, z *dat.*)
- ▶ πιστός, πιστή, πιστόν – wierny, ufny, wiarygodny, godny zaufania, niezawodny
- ▶ πλανῶ / πλανάω, *med. pass. act. πλανάομαι* – *act.* wypędzić na tułaczkę; *med.-pass.* wędrować, tułać się, błądzić, błąkać się
- ▶ πλεῖστος, πλείστη, πλείστον *adi.* – najliczniejszy, największy, bardzo dużo, ogromnie wiele, *pl.* większość (*stopień najwyższy od πολύς*)
- ▶ πλείων, πλείον *adi.* – więcej (*stopień wyższy od πολύς*)
- ▶ πλέκω, *PPA πλέκων, πλέκουσα, πλέκον, aor. act. ἔπλεξα, PAA ἔπλεξας, ἔπλεξασα, ἔπλεξαν* – zaplatać, splatać, skręcać, tkać
- ▶ πλεονεξία, πλεονεξίας, ἡ – chciwość, zuchwalstwo, zachłanność
- ▶ πλέω, *PPA πλέων, πλέουσα, πλέον, aor. act. ἔπλευσα, PAA πλεύσας, πλεύσασα, πλεῦσαν, imperf. act. ἔπλεον* – żeglować, płynąć, podróżować morzem
- ▶ πλέων, πλέον *adi.* – liczniejszy, więcej, wiele więcej; (*o czasie*) dłuższy (*stopień wyższy od πολύς*)
- ▶ πλήθος, πλήθους, τὸ – wielka ilość, tłum, ogół
- ▶ πληθύνω – *trans.* powiększać, pomnażać; *intrans.* wzrastać
- ▶ πλὴν (*z gen.*) – prócz, oprócz, wyjąwszy, z wyjątkiem « *praepositio – przyimek* »
- ▶ πλήρης, πλήρες – pełny, pełen (czegoś, z *gen.*), zapełniony
- ▶ πληρῶ / πληρώω, *PPA πληρῶν, πληροῦσα, πληροῦν, aor. act. ἐπλήρωσα, PAA πληρώσας, πληρώσασα, πληρῶσαν* – napełniać, zapełniać (czymś, z *gen.*), wypełniać
- ▶ πλησιάζω, *aor. act. ἐπλησίασα* – *trans.* zbliżać, przybliżać, przyprowadzać blisko; *intrans.* być blisko, poświęcać się (czemuś, z *dat.*), obcować, pozostawać w dobrych stosunkach (*z kimś, z dat.*)
- ▶ πλήττω – bić, uderzać, ugodzić
- ▶ πλοῖον, πλοίου, τὸ – statek
- ▶ πλούσιος, πλουσία, πλούσιον – bogaty, zamożny
- ▶ πλοῦτος, πλούτου, ὁ – bogactwo, obfitość, zamożność, skarb, majątek w pieniądzu
- ▶ πλύνω, *PPA πλύνων, πλύνουσα, πλῦνον, aor. act. ἔπλυνα, PAA πλύνας, πλύνασα, πλῦναν* – prać, czyścić
- ▶ πνεῦμα, πνεύματος, τὸ – tchnienie, dech, oddech, zapach
- ▶ πόθεν – skąd?, jak?, w jaki sposób?
- ▶ ποθέω – tęsknić (za czymś, z *acc.*), pożądać, pragnąć

- ▶ **πόθος, πόθου, ὁ** – tęsknota, pragnienie, żal (za czymś, z *gen.*), miłość, pożądanie
- ▶ **ποῖ** – dokąd?, gdzie?, jak długo?
- ▶ **ποι** – dokądś
- ▶ **ποίημα, ποιήματος, τὸ** – poemat, utwór poetycki; czyn, działanie, wyrób, praca; *plur.* wiersze
- ▶ **ποίησις, ποιήσεως, ἡ** – poezja, sztuka poetycka, poemat, dzieło poetyckie; wytwarzanie, wyrabianie, produkowanie, robienie
- ▶ **ποιητής, ποιητοῦ, ὁ** – poeta, wytwórca, twórca, autor
- ▶ **ποιητικός, ποιητική, ποιητικόν** – poetycki, wynalazczy, potrafiący wytwarzać
- ▶ **ποιμήν, ποιμένος, ὁ** – pasterz, pastuch
- ▶ **ποίμιον, ποιμνίου, τὸ** – trzoda, stado (owiec lub bydła)
- ▶ **ποῖος, ποία, ποῖον** – który?, która?, które? « *pronomem interrogativum* – *zaimek pytajny* »
- ▶ **ποιῶ / ποιέω, PPA ποιῶν, ποιούσα, ποιούσιν, aor. act. ἐποίησα, PAA ποιήσας, ποιήσασα, ποιήσαν, PAM ποιησάμενος, ποιησαμένη, ποιησάμενον, imperf. act. ἐποιοῦν** – *act.* czynić, robić, wytwarzać, stworzyć, sprawiać, komponować, przedstawiać wierszem, wymyślić; *med.-pass.* zrobić dla siebie / sobie (*coś*); **ἐορτήν ποιέω** – urządzać / obchodzić święto; **συνθήκην ποιεῖσθαι** – zawrzeć umowę / układ (z kimś, z *dat.*); **χειμῶνα ποιεῖν** – wywoływać burzę; **τὴν θυσίαν ποιεῖν** – składać ofiarę; **τὴν σπονδὴν ποιεῖν** – składać ofiarę płynną; **τὴν ὁδὸν ποιεῖν (αἰρεῖν)** – pokonywać drogę (*lac. iter facere*); **τὸν λόγον ποιεῖν** – zwracać uwagę, zauważyć
- ▶ **Πολέμαρχος, Πολεμάρχου, ὁ** – Polemarch
- ▶ **πολεμέω** – prowadzić wojnę, wojować (z kimś, z *dat.*), walczyć, staczać bitwę, toczyć wojnę
- ▶ **πολεμικός, πολεμική, πολεμικόν** – wojenny, bojowy, doświadczony w wojnie, waleczny, wrogi, nieprzyjacielski
- ▶ **πολέμιος, πολεμία, πολέμιον** – wojenny, wrogi, nieprzyjacielski
- ▶ **πολέμιος, πολεμίου, ὁ** – wróg, nieprzyjaciel
- ▶ **πόλεμος, πολέμου, ὁ** – wojna, bitwa, bój, walka
- ▶ **πολιορκῶ / πολιορκέω** – oblegać
- ▶ **πολιοῦχος, πολιοῦχον** – opiekujący się miastem
- ▶ **πόλις, πόλεως, ἡ** – miasto
- ▶ **πολιτεία, πολιτείας, ἡ** – urząd (np. państwa), konstytucja, demokracja, republika, rząd, administracja, obywatelstwo; *pl.* obywatele
- ▶ **πολιτεύω** – być obywatelem, rządzić państwem
- ▶ **πολίτης, πολίτου, ὁ** – obywatel, mieszkaniec, współobywatel
- ▶ **πολιτικός, πολιτική, πολιτικόν** – obywatelski, państwowy, publiczny, społeczny
- ▶ **πολλά *adv.*** – bardzo, stanowczo, usilnie, wiele, znacznie
- ▶ **πολλάκις** – wielokrotnie, często « *adverbium* – *przysłówek* »
- ▶ **πολλαπλάσιος, πολλαπλησίη, πολλαπλάσιος** – wielokrotny, wielokroć większy
- ▶ **πολύ** – bardzo
- ▶ **Πολυκράτης, Πολυκράτους, ὁ** – Polikrates (*tyran Samos, schwytany i zabity przez Persów*)
- ▶ **πολύμηλος, πολύμηλον** – bogaty w owce / w trzody

- ▶ **πολύμητις, πολυμήτιος, ὁ** – bardzo mądry, pomysłowy, obrotny
- ▶ **πολυπραγμονέω** – wtrącać się, być wścibskim / zbyt ciekawskim
- ▶ **πολύς, πολλή, πολύ** – liczny, wiele; (*o czasie*) długi; **πολλῶ** (*z comp.*) – bardziej, znacznie
- ▶ **πολύτροπος, πολύτροπον** – przebiegły
- ▶ **πομπή, πομπής, ἡ** – procesja, uroczysty pochód, (*z dat.*) procesja na cześć bóstwa, pochód triumfalny
- ▶ **πονηρός, πονηρά, πονηρόν** – zły, niegodziwy, podły, łajdacki, zwodniczy, złośliwy, obelżywy, szkodliwy, niewłaściwy
- ▶ **πονηρότατος, πονηροτάτη, πονηρότατον** – najgorszy, najbardziej niegodziwy, najpodlejszy, najbardziej łajdacki, najbardziej zwodniczy, najbardziej złośliwy, najbardziej szkodliwy, najniewłaściwszy (*stopień najwyższy od πονηρός*)
- ▶ **πόνος, πόνου, ὁ** – trud, wysiłek, praca
- ▶ **πόντος, πόντου, ὁ** – morze, pełne morze, otwarte morze
- ▶ **Πόντος, Πόντου, ὁ** – Pont (*Pont Euksyński, kraina historyczna w północno-wschodniej Azji Mniejszej, nadmorska część Kapadocji; obecnie nad Morzem Czarnym*)
- ▶ **πονῶ / πονέω** – pracować
- ▶ **πορεύω, PPA πορεύων, πορεύουσα, πορεύων, praes. med.-pass. πορεύομαι, aor. med. ἐπορευάμην, PAM πορευσάμενος, πορευσαμένη, πορευσάμενον, imperf. med.-pass. ἐπορευόμην** – *act.* wieźć, przewozić, wozić, odwozić; *med.-pass.* iść, maszerować, przeprawić się, wyruszać, udawać się, przybywać
- ▶ **πόρος, πόρου, ὁ** – bród (miejsce przeprawy przez rzekę), przesmyk, cieśnina, droga, przejście
- ▶ **πόρρω (πρόσω)** – z przodu, na przedzie
- ▶ **πόρρωθεν (πόσωθεν)** – z daleka, ostrożnie
- ▶ **Ποσειδῶν, Ποσειδῶνος, ὁ** – Posejdon (*bóg mórz, trzęsień ziemi, żeglarzy, rybaków i koni, utożsamiany z rzymskim Neptunem*)
- ▶ **πόσις, πόσιος, ὁ** – mąż, małżonek
- ▶ **πόσος, πόση, πόσον** – ile?, jak liczny?, jak duży?, jak wielki?
- ▶ **ποταμός, ποταμοῦ, ὁ** – rzeka, strumień, kanał
- ▶ **ποτε** – (*o przyszłości*) kiedyś, w przyszłości, wreszcie, dawniej, niegdyś, pewnego razu
- ▶ **πότε** – kiedy?, w jakim czasie?
- ▶ **ποτε** – w tym momencie, w tym czasie < *jako przysłówek* >
- ▶ **που** – gdziekolwiek, gdzieś
- ▶ **ποῦ;** – gdzie? (*stan / miejsce*)
- ▶ **πούς, ποδός, ὁ** – noga, stopa
- ▶ **πράγμα, πράγματος, τὸ** – czyn, sprawa, uczynek
- ▶ **πρᾶος, πραεῖα, πρᾶον** – łagodny, miły, delikatny
- ▶ **πρᾶος, πρᾶον** – łagodny, miły, delikatny
- ▶ **πράττω (πράσσω), aor. act. ἔπραξα, imperf. act. ἔπραττον** – działać, doznawać losu, być w dobrym (złym) położeniu; **τί πράττεις (τί πράσσεις)** – jak się masz?
- ▶ **πρέσβυς, πρέσβεια, πρέσβυ** – stary, sędziwy, wiekowy

- ▶ **πρεσβύτατος, πρεσβυτάτη, πρεσβύτατον** – najstarszy, najbardziej sędziwy / wiekowy
- ▶ **πρό** (z *gen.*) – przed (*czymś, o miejscu lub o czasie*) « *praepositio* – *przyimek* »
- ▶ **προβαίνω** – iść, chodzić, kroczyć, posuwać się naprzód
- ▶ **πρόβατον, προβάτου, τὸ** – owca; bydło pociągowe; stado; trzoda
- ▶ **πρόγονος, προγόνου, ὁ** – przodek, pradziadek
- ▶ **προέρχομαι, aor. act. πρόηλθον** – iść, postępować naprzód, posuwać się
- ▶ **προπύλαια, προπυλαίων, τὰ** – brama, wejście do świątyni
- ▶ **προπύλαιος** – będący przed drzwiami / bramą (np. o statuach bogów)
- ▶ **πρός** (z *acc.*) *praep.* – *o miejscu*: do, ku, na, przy; *o wzajemnych stosunkach / czynnościach*: z, w stosunku (*do kogoś*), względem (*kogoś*); *o czasie*: pod, blisko, około
- ▶ **πρός** (z *dat.*) *praep.* – blisko, obok, koło, przy
- ▶ **πρός** (z *gen.*) *praep.* – pod opieką (*czyjąś*)
- ▶ **προσαιτώ / προσαιτέω, PPA προσαιτῶν, προσαιτοῦσα, προσαιτόν** – prosić, żądać, żebrać
- ▶ **προσάπτω / προσαπτάω** [**προς** (do) + **ἄπτω** (uwiązać)] – przymocować, przyczepić, przywiązać
- ▶ **προσβάλλω, PPA προσβάλλον, προσβάλλουσα, προσβάλλον, aor. act. προσέβαλον** – uderzyć, ciskać, skierować, wysyłać, wyrzucać
- ▶ **προσεύχομαι, PPM-P προσερχόμενος, προσερχομένη, προσερχόμενον, aor. act. πρόσηλθον (προσήλυθον), PAA προσελθόν, προσελθοῦσα, προσελθόν (προσελυθών, προσελυθοῦσα, προσελυθόν)** – przychodzić, zbliżać się, przybywać
- ▶ **προσεύχομαι** – modlić się (do kogoś, z *dat.* – o coś, z *acc.*), oddawać cześć (komuś, z *dat.*)
- ▶ **προσέχω, aor. act. προσέσχον** – podawać; **προσέχειν τὸν νοῦν** – rozmyślać, rozważać, zwracać uwagę (na kogoś, z *dat.*)
- ▶ **προσήκω** – przystoi / godzi się / wypada (komuś, z *dat.*, coś z *inf.*)
- ▶ **πρόσκειμαι** – być umieszczonym / położonym (przy czymś, na czymś, z *dat.*), leżeć w pobliżu, znajdować się blisko, leżeć obok
- ▶ **προσκλύζω** [**προς** (do) + **κλύζω** (oblewać)] – uderzać falami, obmywać, podmywać, uderzać (o coś, z *dat.*)
- ▶ **προσπίπτω** – wpaść, uderzyć, atakować
- ▶ **προσπλέω, aor. act. προσέπλευσα** – płynąć naprzeciw, płynąć na spotkanie (do kogoś, z *dat.*)
- ▶ **προστρέχω, aor. act. προσέδραμον, PAA προσδραμών, προσδραμοῦσα, προσδραμόν** – przybiec, dobiec, nadbiec, zbliżać się
- ▶ **προσχωρῶ / προσχωρέω, aor. act. προσεχώρησα** – zbliżać się (do czegoś, z *dat.*), przyłączać się (do czegoś, z *dat.*), przystępować, przychodzić (dokądś, z *dat.*)
- ▶ **προτεραῖος, προτεραῖα, προτεραῖον** – poprzedni, poprzedzający; **τῆ προτεραίᾳ** – poprzedniego dnia, dzień wcześniej
- ▶ **προχωρῶ / προχωρέω, aor. act. προεχώρησα** – iść naprzód, postępować, posuwać się do przodu, kierować się (do, ku – z *εἰς*)
- ▶ **πρωῖ / πρωῖ** < *dialect joński* > **πρώ** < *dialect attycki* > – rano, przed południem, wcześniej
- ▶ **πρῶτον adv.** – najpierw, na początku, początkowo

- ▶ **πρῶτος, πρώτη, πρῶτον** *num. ord.* – pierwszy, pierwsza, pierwsze
- ▶ **πταίω / φταίω, aor. act. ἔπταισον** – *trans.* uderzać o coś, rozbijać; *intrans.* potykać się, upadać, doznawać niepowodzenia
- ▶ **πτόρθος, πτόρθου, ὄ** – gałązka, pęd, latorośl
- ▶ **πτωχός, πτωχοῦ, ὄ** – żebrak, biedak
- ▶ **πύλη, πύλης, ἡ** – drzwi, skrzydło drzwi, brama miejska, wrota, furta
- ▶ **πῦρ, πυρός, τὸ** – ogień
- ▶ **πύργος, πύργου, ὄ** – wieża, baszta; przybudówka, oficyna (*część gospodarcza domu*)
- ▶ **πωλῶ / πωλέω, aor. act. ἐπώλησα** – sprzedawać, handlować, wystawiać na sprzedaż
- ▶ **πῶποτε** – nigdy
- ▶ **πως** – jakoś, całkiem, w ogóle
- ▶ **πῶς** *adv. interrog.* – jak?, w jaki sposób?

ρ

- ▶ **ράβδος, ράβδου, ἡ** – różga, laska, kij pastucha
- ▶ **ράδιος, ράδια, ράδιον** – łatwy; **ράδιον ἐστι** – jest rzeczą łatwą (z *inf.* lub z *ACI*)
- ▶ **ράδιουργέω** – *trans.* lekceważyć, *intrans.* postępować lekkomyślnie, oszukiwać (w *czyns* – ἐν (z *dat.*)), żyć bez troski / trudu, pracować niedbale
- ▶ **ράδιως** – łatwo, prosto, lekko, spokojnie, lekkomyślnie, bez zastanowienia (*przysłówek od ράδιος*)
- ▶ **ράθυμος, ράθυμον** – lekkomyślny, beztroski, obojętny, gnuśny, powolny
- ▶ **ράκος, ράκεως [ράκεος / ράκευς], τὸ** – szmata, gałgan, łach, kawałek tkaniny; w *plur.* podarta / poszarpana odzież, łachmany
- ▶ **ρήγνυμι, aor. act. ἔρρηξα** – rozdzierać, szarpać
- ▶ **ρήμα, ρήματος, τὸ** – słowo, wyraz, powiedzenie, język, mowa
- ▶ **ρήτωρ, ρήτορος, ὄ** – mówca, mówca publiczny, retor
- ▶ **ρίγος, ρίγεος / ρίγευς, τὸ** – mróz, zimno
- ▶ **ρίπτω, aor. act. ἔρριψα** – rzucać, miotać, ciskać, wtrącić
- ▶ **ρόπαλον, ροπάλου, τὸ** – kij, pałka, laska
- ▶ **ρῦμα, ρύματος, τὸ** – strumień; obrona, osłona (*przed czyns, z gen.*); lina holownicza, strzelanie z łuku
- ▶ **ρώμη, ρώμης, ἡ** – siła fizyczna, moc, siła, potęga, siła zbrojna, odwaga

σ

- ▶ **σάκκος, σάκκου, ὄ** – wór, worek
- ▶ **Σαλαμίς, Σαλαμίνης, ἡ** – Salamina (*grecka wyspa w Zatoce Saryńskiej, na Morzu Egejskim*)
- ▶ **σαλπικτής, σαλπικτοῦ, ὄ** – trębacz
- ▶ **σαλπίζω** – trąbić, dawać znak trąbą
- ▶ **σαφέστατος, σαφεστάτη, σαφέστατον** *adi.* – najjaśniejszy, najwyraźniejszy, najzrozumialszy, najpewniejszy, najbardziej wiadomy (*stopień najwyższy od σαφής*)
- ▶ **σαφής, σαφές** – jasny, wyraźny, zrozumiały, pewny, wiadomy
- ▶ **σαφῶς** – jasno, wyraźnie, zrozumiale
- ▶ **σβεννώ / σβέννυμι, aor. pass. ἔσβεσα, aor. pass. ἔσβην** – *act.* gasić, zgasić, wysuszyć; *pass.* być gaszonym / zgaszonym, zgasnąć, wysychać
- ▶ **σεαυτοῦ, σεαυτῆς** *pron. refl.* – siebie samego / siebie samej

- ▶ **Σειρήν, Σειρήνος, ἥ** – Syrena (w mitologii greckiej: pół kobieta, pół ptak; w mitologii rzymskiej: nimfa morska wyobrażana jako ryba z głową kobiety lub pod postacią pół kobiety, pół ryby)
- ▶ **σημαίνω** – pokazywać, wskazywać, wyjaśniać, powiedzieć, oznaczać
- ▶ **σημείον, σημείου, τὸ** – znak, dowód, symbol, wskazówka, godło, symbol, oznaka
- ▶ **σιγή, σιγῆς, ἥ** – milczenie, cisza, spokój
- ▶ **σιγῶ / σιγάω, aor. act. ἐσίγησα, imperf. act. ἐσίγων** – milczeć, być cicho
- ▶ **Σικελία, Σικελίας, ἥ** – Sycylia (wyspa na Morzu Śródziemnym)
- ▶ **Σιμωνίδης, Σιμωνίδου, ὁ** – Symonides (poeta grecki pochodzący z wyspy Keos)
- ▶ **σίτος, σίτου, ὁ** – ziarno, zboże, pokarm
- ▶ **σιωπάω** – act. milczeć, przemilczać, taić; med. uciszyć
- ▶ **σκαίός, σκαιά, σκαιόν** – nieszczęśliwy, złowieszczy, szkodliwy, podły, niegodziwy, niezręczny, głupi
- ▶ **σκάπτω** – kopać
- ▶ **σκάφιον, σκαφίου, τὸ** – mała miska, tacka ofiarna
- ▶ **σκιά, σκιᾶς, ἥ** – cień
- ▶ **σκοπῶ / σκοπέω, PPA σκοπῶν, σκοποῦσα, σκοποῦν, aor. act. ἐσκόπησα, PAA σκοπήσας, σκοπήσασα, σκοπήσαν, imperf. act. ἐσκόπουν** – rozważać, badać, baczyć, zastanawiać się, obmyślać, wyszukiwać, upatrywać, przyglądać się, obserwować, patrzeć
- ▶ **σκοτεινός, σκοτεινή, σκοτεινόν** – ciemny
- ▶ **σκότος, σκότου, ὁ** – ciemność, mrok
- ▶ **Σκύθης, Σκύθου, ὁ** – Scyt; l.m. Scytowie (przedstawiciel koczowniczego ludu zamieszkującego obszar pomiędzy Altajem a dzisiejszą Ukrainą)
- ▶ **Σκύλλα, Σκύλλης, ἥ** – Skylla (w mitologii greckiej jeden z dwóch potworów morskich czyhających na żeglarzy po obu stronach cieśniny, lokalizowanej jako Cieśnina Mesyńska lub w okolicach przylądka Skylla w północno-zachodniej Grecji)
- ▶ **σός, σή, σόν** – twój, twoja, twoje
- ▶ **Σοῦσα, Σούσων, τὰ** – Suza (miasto perskie w starożytnym Elamie; zimowa rezydencja królów perskich)
- ▶ **σοφιστής, σοφιστοῦ, ὁ** – mędrzec, filozof, nauczyciel, wykładowca, sofista
- ▶ **σοφός, σοφή, σοφόν** – zręczny, biegły, rozsądny, pojętny, bystry, roztropny, przebiegły, sprytny, zdolny, inteligentny, mądry, rozważny
- ▶ **σοφῶς adv.** – mądrze
- ▶ **σοφώτατα adv.** – najmądrzej (stopień najwyższy od σοφῶς)
- ▶ **σοφώτατος, σοφώτατη, σοφώτατον adi.** – najzręczniejszy, najbieglejszy, najrozsądniejszy, najpojętniejszy, najbystrzejszy, najroztropniejszy, najprzebieglejszy, najsprytniejszy, najzdolniejszy, najinteligentniejszy, najmądrzejszy, najrozważniejszy (stopień najwyższy od σοφός)
- ▶ **σοφώτερον adv.** – mądrzej (stopień wyższy od σοφῶς)
- ▶ **σοφώτερος, σοφώτερα, σοφώτερον adi.** – zręczniejszy, bieglejszy, rozsądniejszy, pojętniejszy, bystrzejszy, roztropniejszy, przebieglejszy, sprytniejszy, zdolniejszy, inteligentniejszy, mądrzejszy, rozważniejszy (stopień wyższy od σοφός)
- ▶ **σπάνιος, σπανία, σπάνιον** – rzadki, rzadko występujący; skąpy, niedostateczny
- ▶ **σπανίως** – rzadko < adverbium – przysłówek >

- ▶ **Σπαρτιάτης, Σπαρτιάτου, ὁ** – Lacedemończyk, Spartanin (*mieszkaniec Sparty*)
- ▶ **σπείρω** – siać, płodzić, rozsiewać
- ▶ **σπένδω** – składać ofiarę płynną, wylewać (np. wino), spełniać libację; lać, nalewać
- ▶ **σπέρμα, σπέρματος, τὸ** – nasienie, płód, zarodek, ziarno, pestka, siew
- ▶ **σπεύδω, PPA σπεύδων, σπεύδουσα, σπεύδων, imperf. act. ἔσπευδον, aor. act. ἔσπευσα, PAA σπεύσας, σπεύσασα, σπεύσαν** – *trans.* przyśpieszać; *intrans.* śpieszyć się
- ▶ **σπήλαιον, σπηλαίου, τὸ** – grotta, jaskinia, pieczara
- ▶ **σπονδή, σπονδῆς, ἡ** – ofiara płynna, libacja (w postaci wina ulewane z kielicha na cześć bogów); *τὰς σπονδάς ποιεῖν* – składać ofiary
- ▶ **σπουδή, σπουδῆς, ἡ** – pośpiech, szybkość
- ▶ **στέλλω** – zwinąć (np. żagle)
- ▶ **στενάζω, aor. act. ἐστενάξον** – wzdychać, jęczeć, narzekać
- ▶ **στενόν, στενοῦ, τὸ** – cieśnina, wąwóz
- ▶ **στενός, στενή, στενόν** – wąski, ciasny
- ▶ **στέφανος, στεφάνου, ὁ** – wieniec
- ▶ **στήθος, στήθους, τὸ** – pierś, klatka piersiowa
- ▶ **στήλη, στήλης, ἡ** – płyta, stela nagrobna, tablica z napisem
- ▶ **στιβάς, στιβάδος, ἡ** – posłanie ze słomy / liści, barłóg, siennik, łoże
- ▶ **στοά, στοᾶς, ἡ** – kolumnada, krużganek, portyk
- ▶ **στόλος, στόλου, ὁ** – wyprawa wojenna (*morska lub lądowa*); wojsko, siła zbrojna
- ▶ **στόμα, στόματος, τὸ** – usta; ujście rzeki / zatoki morskiej / kanału; wyjście, wejście
- ▶ **στράτευμα, στρατεύματος, τὸ** – wojsko, siły zbrojne, wyprawa wojenna
- ▶ **στρατεύω, PPM-P στρατευόμενος, στρατευομένη, στρατευόμενον, aor. act. ἐστράτευσα** – *act.* robić zaciąg / werbować / rekrutować do wojska, wyruszać / wyprawiać się z wojskiem (na kogoś, z *acc.*); *med.-pass.* być wziętym do wojska, brać udział w wojnie (w obronie); *med.* wyprawiać się z wojskiem, służyć w wojsku, być wziętym do wojska, brać udział w wojnie / obronie
- ▶ **στρατηγέω** – być dowódcą (czyimś, z *gen.* lub z *dat.*), dowodzić
- ▶ **στρατηγικός, στρατηγική, στρατηγικόν** – przystosowany do dowodzenia, biegły w dowodzeniu wojskiem, dotyczący wodza, należny wodzowi
- ▶ **στρατηγός, στρατηγοῦ, ὁ** – dowódca (np. wojska), wódz, głównodowodzący
- ▶ **στρατιά, στρατιᾶς, ἡ** – wojsko, siły zbrojne / lądowe, oddział wojska
- ▶ **στρατιώτης, στρατιώτου, ὁ** – żołnierz, najemnik, wojownik
- ▶ **στρατόπεδον, στρατοπέδου, τὸ** – obóz, obozowisko, gospodarz, armia, obozujące wojsko
- ▶ **στρατός, στρατοῦ, ὁ** – wojsko, siła zbrojna
- ▶ **στρογγύλος, στρογγύλη, στρογγύλον** – okrągły, krągły, kulisty, wydęty, pękaty
- ▶ **Στρυμών, Στρυμόνος, ὁ** – Struma (*rzeka w zachodniej Bułgarii i w północnej Grecji*)
- ▶ **σύ, σοῦ (σου), σοί (σοι), σέ (σε)** – ty, ciebie, tobie, ciebie
- ▶ **σῦκον, σύκου, τὸ** – figa
- ▶ **συλλαμβάνω, PPA συλλαμβάνων, συλλαμβάνουσα, συλλαμβάνων, aor. act. συνέλαβον, PAA συλλαβόν, συλλαβοῦσα, συλλαβόν** – pomagać, wspierać (kogoś – z *dat.*)
- ▶ **συλλέγω [συλ → συν (razem, wraz z) + λέγω (zbierać)]** – zbierać, zebrać, gromadzić

- ▶ **συμβάλλω**, *aor. act. συνέβαλον* – uderzać, zderzyć, zebrać, zgromadzić, spotykać się w walce, walczyć
- ▶ **συμπίπτω** – wpadać na siebie, zbiegać się, paść razem, zetrzeć się (np. w walce), spotkać się w bitwie
- ▶ **συμφορά, συμφορας, ή** – nieszczęście, nieszczęśliwy traf; zdarzenie, los
- ▶ **σύν** (z *dat.*) – razem, wraz z, wspólnie; **σὺν θεῷ** – z boską pomocą
- ▶ **συνέδριον, συνεδρίου, τὸ** – narada, rada, zebranie, posiedzenie
- ▶ **συνέρχομαι**, *aor. act. συνήλθον, PAA συνελθών, συνελθοῦσα, συνελθόν* – zbierać się, schodzić się, przychodzić razem, łączyć się
- ▶ **συνεχῶς** – ciągle, bezustannie, bez przerwy
- ▶ **συνθήκη, συνθήκης, ή** – układ, szyk; ugoda, umowa
- ▶ **συφεός, συφειοῦ, ὁ** – chlew (*zagroda, w której trzymane są świnie*)
- ▶ **σφαῖρα, σφαίρας, ή** – piłka; kula, kula ziemiska; **τῇ σφαίρα παίζειν** – grać w piłkę
- ▶ **σφάττω (σφάζω)** – zabijać, zarzynać, mordować
- ▶ **σφέτερος, σφετέρα, σφέτερον** – swój, swoja, swoje
- ▶ **σφόδρα** – bardzo, mocno, nader, wielce, gwałtownie, nadmiernie
- ▶ **σχεδία, σχεδίαν, ή** – tratwa
- ▶ **σχεδόν** – wnet, niebawem
- ▶ **σχολάζω** – mieć czas wolny, mieć sposobność; próżnować
- ▶ **σχολή, σχολῆς, ή** – wolny czas, bezczynność, spokój, odpoczynek
- ▶ **σῶζω**, *aor. act. ἔσωσα, PAA σώσας, σώσασα, σῶσαν* – ocalić, zachować przy życiu, uratować, wybawić (od czegoś, z *gen.*), przyprowadzać bezpiecznie (*dokądś*), przechowywać
- ▶ **Σωκράτης, Σωκράτους, ὁ** – Sokrates (*grecki filozof starożytny, nauczyciel Platona*)
- ▶ **σῶμα, σώματος, τὸ** – ciało
- ▶ **σῶος (σῶς), σώα, σῶον** – cały, bezpieczny, zdrowy, zdrow i cały, żyw i zdrow
- ▶ **σωτηρία, σωτηρίας, ή** – ocalenie, wyzwolenie, oswobodzenie, ratunek
- ▶ **σωφρονέστατος, σωφρονεστάτη, σωφρονέστατον** – najrozsądniejszy, najrozsądniejsza, najrozsądniejsza, najrozsądniejsza (*stopień najwyższy od σώφρων*)
- ▶ **σωφρονέστερος, σωφρονεστέρα, σωφρονέστερον** *adi.* – rozumniejszy, rozsądniejszy, roztropniejszy, cnotliwszy, skromniejszy (*stopień wyższy od σώφρων*)
- ▶ **Σωφρονίσκος, Σωφρονίσκου, ὁ** – Sofroniskos (*ojciec Sokratesa*)
- ▶ **σωφρονῶ / σωφρονέω** – mieć zdrowy umysł, być zdrowym na umyśle, być mądrym / roztropnym / umiarkowanym / powściągliwym
- ▶ **σῶφρων, σῶφρον** – rozumny, rozsądny, roztropny, cnotliwy, skromny

τ

- ▶ **τάλας, τάλαινα, τάλαν** – cierpiący, nieszczęsny, nieszczęśliwy (z powodu czegoś, z *gen.*)
- ▶ **τάσσω** (*greka attycka: τάττω*) – *act.* uporządkować, ustanowić, ustawić (coś na czymś); *med.* ustawić się w szyku bojowym
- ▶ **ταῦρος, ταύρου, ὁ** – byk
- ▶ **ταχέως** – szybko, prędko < *adverbium – przysłówek* >

- ▶ **τάχιστα** *adv.* – najszybciej, najprędzej (*stopień najwyższy od ταχέως*); **ὡς τάχιστα** – jak najszybciej / najprędzej
- ▶ **τάχιστος, ταχίστη, τάχιστον** – najszybszy < *stopień najwyższy od ταχύς* >
- ▶ **ταχύς, ταχεῖα, ταχύ** – szybki, prędko, żwawy
- ▶ **τε** *coniun.* – i; **τε... καί...** – i... i..., zarówno... i...
- ▶ **τεθραμμένος, τεθραμμένη, τεθραμμένον** – wychowany (PPerfM-P od τρέφω)
- ▶ **τείχος, τείχεος (τείχους), τὸ** – mur, warownia, wał obronny, szaniec
- ▶ **τέκνον, τέκνου, τὸ** – dziecko, potomek
- ▶ **τεκνοποιῶ / τεκνοποιέω** – *act.* mieć potomstwo, płodzić dzieci; *med.-pass.* płodzić dzieci, rodzić dzieci
- ▶ **τεκόντες, τεκόντων, οἱ** – rodzice; ojciec i matka
- ▶ **τελευταῖος, τελευταία, τελευταῖον** – ostatni, końcowy, najdalszy
- ▶ **τελευτῶ / τελευτάω, aor. act. ἐτελεύτησα** – umierać, kończyć życie, być zabitym
- ▶ **τέλος** – w końcu, wreszcie < *adverbium – przysłówek* >
- ▶ **τέλος, τέλους, τὸ** – wynik, skutek, następstwo, koniec, kres, zakończenie
- ▶ **τέμενος, τεμένους, τὸ** – okręg ziemi poświęcony bogu, święty okręg
- ▶ **τέρας, τέρατος, τὸ** – potwór, poczwara, potworne zwierzę
- ▶ **τέρπω, praes. med.-pass. τέρπομαι, PPM-P τερπόμενος, τερπομένη, τερπόμενον, aor. act. ἔτερψα, aor. med. ἔτερψάμην, imperf. med.-pass. ἔτερπόμεν** – *act.* cieszyć, radować; *med.-pass.* nasycać się, sycić się, cieszyć się, radować się
- ▶ **τέταρτος, τετάρτη, τέταρτον** – czwarty « *numerale ordinale – liczebnik porządkowy* »
- ▶ **τέτταρες, τέτταρες, τέτταρα** – cztery « *numerale cardinale – liczebnik główny* »
- ▶ **τέχνη, τέχνης, ἡ** – biegłość, sztuka, umiejętność, sztuka, przebiegłość, spryt
- ▶ **τήμερον** – dziś, dzisiaj
- ▶ **τί** – co?, dlaczego? < *jako przysłówek* >
- ▶ **τίκτω** – wydawać na świat, rodzić, płodzić
- ▶ **τιμῶ / τιμάω, PPA τιμῶν, τιμῶσα, τιμῶν, aor. act. ἐτίμησα, PAA τιμήσας, τιμήσασα, τιμήσαν, imperf. act. ἐτίμων** – czcić, szanować, poważać; obdarzyć zaszczytami, obdarować, wynagrodzić
- ▶ **τιμωρῶ / τιμωρέω** – być mścicielem, mścić się, pomścić, zemścić się (na kimś, z *acc.*)
- ▶ **τις, τι** *pron. indef.* – ktoś, coś; pewien, niejaki, jakiś tam
- ▶ **τίς, τί** *pron. interrog.* – kto?, co?; jakiś, jakaś, jakie
- ▶ **τλήμων, τλήμων** – biedny, nieszczęsny, cierpiący; dzielny, wytrzymały
- ▶ **τοιούτος, τοιαύτη, τοιοῦτο(v)** – taki, taka, takie; takiego rodzaju; **τοιαῦτα** – w ten sposób, właśnie tak
- ▶ **τόλμα, τόλμης, ἡ** – odwaga, śmiałość (w czymś, z *gen.*), dzielność, zuchwałość, bezczelność
- ▶ **τολμῶ / τολμάω, aor. act. ἐτόλμησα** – mieć odwagę, mieć śmiałość, odważyć się (na coś, z *inf.*)
- ▶ **τόπος, τόπου, ὁ** – miejsce, lokalizacja, okolica, terytorium, kraj, ziemia, przestrzeń
- ▶ **τοσοῦτος, τосαύτη, τοσοῦτο (τοσοῦτον)** – tak wielki, tyle
- ▶ **τότε** – wtedy, następnie, więc

- ▶ **τραγωδία, τραγωδίας, ἡ** – tragedia, dostojna poezja; pieśń kultowa śpiewana podczas składania ofiary z kozła dla Bachusa
- ▶ **τράπεζα, τραπέζης, ἡ** – stół
- ▶ **τραῦμα, τραύματος, τὸ** – rana; **τὸ τραῦμα λαμβάνειν** – otrzymać cios
- ▶ **τράφος, τράφου, ἡ** – rów, fosa
- ▶ **τρεις, τρεῖς, τρία** – trzy, trzej, trzech, troje « *numerale cardinale – liczebnik główny* »
- ▶ **τρέπω, aor. act. ἔτρεψα, PAA τρεψάμενος, τρεψαμένη, τρεψάμενον** – *act.* obracać, zwracać; *med-pass.* cofnąć się, zwracać / odwracać się (do kogoś/czegoś, z *acc.*), odwrócić się
- ▶ **τρέφω** – żywić, karmić, wychowywać, pielęgnować, opiekować się
- ▶ **τρέχω, PPA τρέχων, τρέχουσα, τρέχον, aor. act. ἔδραμον, PAA δραμών, δραμοῦσα, δραμόν, imperf. act. ἔτρεχον** – biec
- ▶ **τριακόσιοι, τριακόσiai, τριακόσια** – trzysta
- ▶ **τριήρης, τριήρους, ἡ** – triera, trójrzędowiec (*okręt o trzech rzędach wiosel*)
- ▶ **τρίς** – trzy razy, trzykroć, trzykrotnie, trzy razy tyle
- ▶ **τρίτος, τρίτη, τρίτον** – trzeci « *numerale ordinale – liczebnik porządkowy* »
- ▶ **Τροία, Τροίας, ἡ** – Troja (*starożytne miasto położone w Troadzie u zachodnich wybrzeży Azji Mniejszej nad rzeką Skamander*)
- ▶ **τρόπος, τρόπου, ὁ** – usposobienie, charakter, zwyczaj, temperament
- ▶ **τροφή, τροφῆς, ἡ** – posiłek, sposób życia, życie, wychowanie
- ▶ **τροχός, τροχοῦ, ὁ** – koło
- ▶ **τυγχάνω, PPA τυγχάνων, τυγχάνουσα, τυγχάνον, aor. act. ἔτυχον, PAA τυχών, τυχοῦσα, τυχόν** – wpaść, trafić, natrafić, (kogoś, z *gen.*) spotkać, napotkać
- ▶ **τύπτω, aor. act. ἔτυψα, imperf. act. ἔτυπτον** – bić, tłuc, uderzać, okładać
- ▶ **τυραννίς, τυραννίδος, ἡ** – panowanie, monarchia, władza absolutna, rządy despotyczne, tyrania
- ▶ **τύραννος, τυράννου, ὁ / ἡ** – wszechwładny pan, monarcha, władca nieograniczony / absolutny, tyran
- ▶ **τυφλός, τυφλή, τυφλόν** – niewidomy, ślepy
- ▶ **τύχη, τύχης, ἡ** – wola (boska), los, przeznaczenie, pomyślny los, szczęście; (lub znaczenia przeciwstawne) zły los, nieszczęście, niedola

υ

- ▶ **ὕβριζω, aor. act. ὕβρισα, imperf. act. ὕβριζον** – hulać, swawolić, lżyć, znieważać, krzywdzić
- ▶ **ὕβρις, ὕβρεως, ἡ** – pycha, hardość, buta, bezczelność, zuchwalstwo, rozpusta
- ▶ **ὕγιής, ὕγιές** – zdrowy, zdrowy na ciele, w dobrym stanie, cały
- ▶ **Ἵδάρνης, Ἵδάρνου, ὁ** – Hydarnes (*perski szlachcic, który był jednym z siedmiu spiskowców, którzy obalili króla Persji Bardija*)
- ▶ **ὕδρια, ὕδρίας, ἡ** – dzban do wody, dzban na wodę, hydria
- ▶ **ὔδωρ, ὔδατος, τὸ** – woda
- ▶ **υἴος, υἱοῦ, ὁ** – syn
- ▶ **ὕλακτῶ / ὕλακτέω** – szczekać, obszczekiwać (kogoś, z *acc.*)
- ▶ **ὕλη, ὕλης, ἡ** – las, bór; drwa, drewno (np. opałowe)
- ▶ **ὕμεῖς, ὕμῶν, ὑμῖν, ὑμᾶς** – wy, was, wam, was

- ▶ **ὕμετερος, ὑμετέρα, ὑμέτερον** – wasz, wasza, wasze
- ▶ **ὕμνω / ὑμνέω** – opiewać, sławić w hymnie, czcić, wspominać, śpiewać
- ▶ **ὕπακούω** – słuchać, być posłusznym
- ▶ **ὕπαρχον, ὑπάρχοντος, τὸ** – stan posiadania; **τὰ ὑπάρχοντα, τῶν ὑπαρχόντων** – majątek, fundusze, okoliczności, możliwości, istniejące stosunki, terażniejsze położenie
- ▶ **ὕπαρχω, PPA ὑπάρχων, ὑπάρχουσα, ὑπᾶρχον, aor. act. ὑπήρξα, PAA ὑπάρξας, ὑπάρξασα, ὑπᾶρξαν** – zaczynać, istnieć; być w pogotowiu, być na usługi; **ὕπαρχει** – zdarza się, dzieje się, staje się, jest możliwe / dozwolone
- ▶ **ὕπείκω** – cofać się, odejść, ustąpić (komuś, z *dat.*)
- ▶ **ὕπερ** (z *acc.*) *praep.* – nad, ponad, przez, powyżej, za, z drugiej strony
- ▶ **ὕπερ** (z *gen.*) *praep.* – z powodu, względem, co do, co odnosi się do, co dotyczy, przez, nad
- ▶ **ὕπερκοπος, ὑπερκοπον** – przemęczony
- ▶ **ὕπέχω, PPA ὑπέχων, ὑπέχουσα, ὑπέχον, aor. act ὑπέσχον, PAA ὑπεσχών, ὑπεσχοῦσα, ὑπεσχόν** – znosić, doznawać, cierpieć
- ▶ **ὕπηρέτης, ὑπηρέτου, ὁ** – służa, poddany, podwładny
- ▶ **ὔπνος, ὔπνου, ὁ** – sen, drzemka
- ▶ **ὕπό** (z *acc.*) *praep.* – za (*coś*), pod (*coś*) « *praepositio* – *przyimek* »
- ▶ **ὕπό** (z *dat.*) *praep.* – pod (*czymś*)
- ▶ **ὕπό** (z *gen.*) *praep.* – pod (*czymś*), poniżej (*czegoś*); (*o przyczynie*) od, ze strony, przez, na skutek, z powodu
- ▶ **ὕποδέχομαι, aor. med. ὑπεδεξάμην** – przyjąć, podejmować w domu, gościć, ugościć
- ▶ **ὕπολαμβάνω, PPA ὑπολαμβάνων, ὑπολαμβάνουσα, ὑπολαμβάνων, aor. act. ὑπέλαβον, PAA ὑπολαβών, ὑπολαβοῦσα, ὑπολαβόν** – podnosić; rzecz w odpowiedzi, odpowiedzieć (komuś na coś, z *dat.*)
- ▶ **ὔς, ὅς, ὁ / ἡ** – knur, maciora; wieprz, świnia; dzik, locha
- ▶ **ὕστεραία, ὑστεραίας, ἡ** – nazajutrz, następny dzień, jutro
- ▶ **ὔστερον** – później, następnie z tyłu; **ὀλίγω ὔστερον** – wkrótce potem
- ▶ **ὔστερος, ὕστερα, ὕστερον** – najbliższy, następny
- ▶ **ὕφαίνω** – tkąć

φ

- ▶ **Φαίαξ, Φαίακος, ὁ** – Feak; *pl.* Feakowie (w mitologii greckiej lud zamieszkujący wyspę Scherię, którą władał Alkinoos)
- ▶ **Φαῖδρος, Φαίδρου, ὁ** – Fajdros; *en* ▶ Phaedrus (męskie imię greckie)
- ▶ **φαίνω, praes. med.-pass. φαίνομαι, imperf. med.-pass. ἐφαινόμην** – *act.* pokazywać, ukazywać, objawiać; *med.-pass.* ukazywać się, wydawać się, zdawać się (komuś, z *dat.*)
- ▶ **Φάληρον, Φαλήρου, τὸ** – Faleron (*port ateński nad Zatoką Sarską, na południowy wschód od Pireusu, w starożytności połączony z Atenami tzw. Długim murem falerońskim, pozwalającym dostarczać zaopatrzenie do miasta nawet w czasie wojny*)
- ▶ **φάρμακον, φαρμάκου, τὸ** – lek, ekarstwo; trucizna, ziele trujące
- ▶ **Φειδίας, Φειδίου, ὁ** – Fidiasz; *en* ▶ Pheidias, Phidias
- ▶ **φέρω, PPA φέρων, φέρουσα, φέρον, aor. act. ἤνεγκα / ἤνεγκον / ἤνεικα, PAA ἐνέγκας, ἐνέγκασα, ἐνέγκαν, imperf. act. ἔφερον** – nieść, przynosić, znosić; dawać, rodzić; sprowadzić, zabierać; *o drodze*: wieść, prowadzić; **κόσμον φέρειν** – porządkować

- ▶ **φεῦ** (z *gen.*) – biada!, och!, ach! (wyraz smutku, bólu, oburzenia) < *interiectio* – *wykrzyknik* >
- ▶ **φεύγω**, *PPA* **φεύγων**, **φεύγουσα**, **φεῦγον**, *aor. act.* **ἔφυγον**, *PAA* **φυγών**, **φυγοῦσα**, **φυγόν**, *imperf. act.* **ἔφευγον** – uciekać, unikać
- ▶ **φημί** [**φησί(v)** – mówić; **φασί(v)** – mówią], *aor. act.* **ἔφησα**, *imperf. act.* **ἔφην** [**ἔφη(v)** – powiedział], *infinitivus* **φάναι** – mówić
- ▶ **φθόγγος**, **φθόγγου**, **ὄ** – dźwięk, głos, odgłos
- ▶ **φιλόανθρωπος**, **φιλόανθρωπος**, **φιλόανθρωπον** – lubiący / kochający ludzi, ludzki, życzliwy, łagodny, uprzejmy, grzeczny, dobry
- ▶ **φιλαργυρία**, **φιλαργυρίας**, **ἡ** – miłość do pieniędzy, chciwość na pieniądze
- ▶ **φίλη**, **φίλης**, **ἡ** – przyjaciółka, kochanka, koleżanka
- ▶ **φιλία**, **φιλίας**, **ἡ** – przyjaźń
- ▶ **Φίλιππος**, **Φιλίππου**, **ὄ** – Filip
- ▶ **φίλος**, **φίλη**, **φίλον** – kochany, miły, przyjemny, drogi
- ▶ **φίλος**, **φίλου**, **ὄ** – przyjaciel
- ▶ **φιλοσοφία**, **φιλοσοφίας**, **ἡ** – filozofia
- ▶ **φιλόσοφος**, **φιλοσόφου**, **ὄ** – miłośnik mądrości, filozof
- ▶ **Φιλότιμος**, **Φιλοτίμου**, **ὄ** – Filotimos
- ▶ **φίλτατος**, **φιλτάτη**, **φίλτατον** – najukochańszy, najbardziej kochany < *stopień najwyższy od φίλος* >
- ▶ **φιλῶ** / **φιλέω**, *PPA* **φιλῶν**, **φιλοῦσα**, **φιλοῦν**, *aor. act.* **ἐφίλησα**, *PAA* **φιλήσας**, **φιλήσασα**, **φιλήσαν**, *imperf. act.* **ἐφίλουν** – kochać, lubić; witać; całować
- ▶ **φλέγω** – palić, świecić
- ▶ **φλυαρέω** – *trans.* obmawiać; *intrans.* pleść głupstwa
- ▶ **φοβερός**, **φοβερά**, **φοβερόν** – straszny, wywołujący strach
- ▶ **φόβος**, **φόβου**, **ὄ** – strach, obawa, przerażenie; **φόβον ἔχουσιν** – czuć / odczuwać strach
- ▶ **φοβῶ** / **φοβέω**, *PPA* **φοβῶν**, **φοβοῦσα**, **φοβοῦν**, *PPM-P* **φοβούμενος**, **φοβουμένη**, **φοβούμενον**, *aor. act.* **ἐφόβησα**, *PAA* **φοβήσας**, **φοβήσασα**, **φοβήσαν**, *imperf. act.* **ἐφόβουν**, *imperf. med.-pass.* **ἐφοβούμην** – *act.* zmusić do ucieczki, przestraszyć, zaalarmować; *med.-pass.* bać się, obawiać się, być zdjętym strachem, drżeć z trwogi
- ▶ **φορτίον**, **φορτίου**, **τὸ** – towar, ładunek, ciężar
- ▶ **φράζω**, *aor. act.* **ἔφρασα** – pokazywać, wskazywać; wypowiadać, przemawiać (do kogoś), oświadczać, oznajmiać
- ▶ **φροντίζω**, *aor. act.* **ἐφρόντισα** – być niespokojnym / zaniepokojonym / zatroskanym
- ▶ **φυγή**, **φυγῆς**, **ἡ** – ucieczka, uciekanie, wygnanie, banicja
- ▶ **φυλάττω** [**φυλάσσω**], *aor. act.* **ἐφύλαξα**, *imperf. act.* **ἐφύλαττον** – pełnić straż, stać na warcie, pilnować
- ▶ **φύλλον**, **φύλλου**, **τὸ** – liść, roślina
- ▶ **φυτεύω** – zasadzać, zasiewać, obsadzać drzewami owocowymi; płodzić, rodzić, zaszczepiać
- ▶ **φωνή**, **φωνῆς**, **ἡ** – dźwięk, głos
- ▶ **φῶς**, **φωτός**, **τὸ** (**φάος**, **φάους** [**φάεος**], **τὸ**) – światło (ognia, pochodni, lampy, ogniska); **φῶς ποιεῖν** – zapalać światło

χ

- ▶ **Χαιρεφῶν, Χαιρεφώντος, ὁ** – Chajrefont *en* ▶ Chaerephon
- ▶ **χαίρω, PPA χαίρων, χαίρουσα, χαῖρον, aor. act. ἐχαίρησα** – cieszyć się; **χαῖρε** – witaj / żegnaj; **χαίρετε** – witajcie / żegnajcie
- ▶ **χαλεπαίνω** – oburzać / gniewać / złościć / wściekać się (na kogoś, z *dat.*)
- ▶ **χαλεπός, χαλεπή, χαλεπόν** – trudny, ciężki, trudny do zniesienia, zły, surowy, srogi, okrutny
- ▶ **χαλεπώτατος, χαλεπωτάτη, χαλεπώτατον adi.** – najtrudniejszy, najcięższy, najtrudniejszy do zniesienia, najgorszy, najbardziej zły, najsurowszy, najbardziej srogi, najokrutniejszy (*stopień najwyższy od χαλεπός*)
- ▶ **χαλεπότερος, χαλεπωτέρα, χαλεπότερον adi.** – trudniejszy, cięższy, trudniejszy do zniesienia, gorszy, bardziej srogi, okrutniejszy (*stopień wyższy od χαλεπός*)
- ▶ **χαμαί adv.** – na ziemi
- ▶ **χάρις, χάριτος, ἡ** – urok, uroda; uprzejmość, życzliwość, wdzięczność
- ▶ **Χαρίσιος, Χαρισίου, ὁ** – Charistos, Charyztos
- ▶ **Χάρυβδις, Χαρύβδεως, ἡ** – Charybda (w *mitologii greckiej jeden z dwóch potworów morskich czyhających na żeglarzy po obu stronach cieśniny, lokalizowanej jako Cieśnina Mesyńska lub w okolicach przylądka Skylla w północno-zachodniej Grecji*)
- ▶ **χάσμα, χάσματος, τὸ** – przepaść, rozpadlina, otchłań, szczelina, przestrzeń
- ▶ **χειμών, χειμῶνος, ὁ** – burza, nawałnica; zima, pogoda zimowa
- ▶ **χείρ, χειρός, ἡ** – ręka, dłoń; ramię, przedramię
- ▶ **χείρων, χειρόν adi.** – gorszy; szpetniejszy, brzydszy (*stopień wyższy od κακός*)
- ▶ **χέω** – wylewać, rozlewać
- ▶ **χίλιοι, χίλια, χίλια** – tysiąc
- ▶ **Χολλείδης, Χολλείδου, ὁ** – Chollejdes (*nazwisko starogreckie; mieszkaniec gminy Chollejdy*)
- ▶ **χορεύω** – tańczyć, oddawać cześć tańcem, tańczyć w koło, tańczyć w chórze; czcić
- ▶ **χορός, χοροῦ, ὁ** – taniec zbiorowy / chóralny; chór
- ▶ **χόρτος, χόρτου, ὁ** – karma, pasza; trawa, siano; pożywienie
- ▶ **χράομαι, PPM-P χρώμενος, χρωμένη, χρώμενον, aor. act. ἐχρησάμην** – korzystać (z czegoś, z *dat.*)
- ▶ **χράω / ἔχρησα, aor. act. ἔχρησα** – wpaść, napaść, zaatakować (na kogoś, z *dat.*)
- ▶ **χρήμα, χρήματος, τὸ** – rzecz; *pl.* mienie, majątek
- ▶ **χρονίζω** – spędzać czas, przebywać, trwać
- ▶ **χρόνος, χρόνου, ὁ** – czas; **πολὺν χρόνον** – długo, przez długi czas; **ὀλίγον χρόνον** – krótko, przez krótki czas
- ▶ **Χρύσης, Χρύσου, ὁ** – Chryzes *en* ▶ Chryses
- ▶ **χρυσός, χρυσοῦ, ὁ** – złoto
- ▶ **χρυσοῦς, χρυσή, χρυσοῦν [χρύσεος, χρυσή, χρύσειον]** – złoty
- ▶ **χωλός, χωλή, χωλόν** – kulawy, chromy
- ▶ **χῶμα, χώματος, τὸ** – nasyp, kopiec, wał, szaniec, grobla, tama, molo, przylądek
- ▶ **χώρα, χώρας, ἡ** – kraj, okolica; przestrzeń, miejsce
- ▶ **χωρίον, χωρίου, τὸ** – miejsce, okolica, obszar, region, terytorium

Ψ

- ▶ ψέγω – ganić, winić
 - ▶ ψευδής, ψευδές – kłamliwy, nieprawdziwy, fałszywy, nierzeczywisty, zmyślony
 - ▶ ψεῦδος, ψεύδους, τὸ – kłamstwo, fałsz, zmyślenie, nieprawda, pseudonauka, fałszywa wiedza
 - ▶ ψεύδω, imperf. act. ἔψευδον, imperf. med.-pass. ἐψευδόμην – act. oszukiwać; med. kłamać; pass. być okłamywany
 - ▶ ψόφος, ψόφου, ὁ – hałas, dźwięk, odgłos; zgrzyt, skrzywienie (np. drzwi), trzask (dźwięki lub inne odgłosy, których nie wytwarza ludzki głos)
 - ▶ ψυχή, ψυχῆς, ἡ – dech, oddech, tchnienie, dusza, charakter, osobowość, odwaga, męstwo, duch, źródło życia
-

Ω

- ▶ ὠθίζω – act. popychać, naciskać; med. pchać się, tłoczyć się
 - ▶ ὄνια, ὄνιον, τὰ (pl.) – towary, żywność, artykuły spożywcze
 - ▶ ὄνιος, ὄνια, ὄνιον – możliwy do kupienia (do nabycia)
 - ▶ ὠνοῦμαι / ὠνέομαι – kupować, nabywać
 - ▶ ὥρα, ὥρας, ἡ – pora, czas, odpowiedni wiek; wiosna życia, powab, piękność
 - ▶ ὠραῖος, ὠραῖα, ὠραῖον – dojrzały, piękny
 - ▶ ὥς adv. – jak, tak jak, jakby, jak gdyby; coniun. gdy, kiedy, skoro
 - ▶ ὥσπερ adv. – jak, tak jak, podobnie jak, jak na przykład
 - ▶ ὥστε – tak że, tak więc, żeby, że
 - ▶ ὠφελῶ / ὠφελέω, med.-pass. ὠφελοῦμαι, aor. act. ἐωφέλησα (ὠφέλησα), PAA ὠφελήσας, ὠφελήσασα, ὠφελήσαν, fut. act. ὠφελήσω – pomagać, wspierać, przynosić korzyść (komuś, z acc.)
-